

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ЕНЦИКЛОПЕДИЧНЕ ВИДАВНИЦТВО»

ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Російсько-українська
війна

ВИПУСК 3

КИЇВ 2025

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Державної наукової установи
«Енциклопедичне видавництво»
(Протокол №1 від 22.01.2025 р.)*

Авторський колектив: д. і. н., проф. Алла Киридон (кер. авт. колективу); д. філос. н., проф. Алла Арістова; к. і. н. Наталія Гаврилишина; Катерина Подолець; Катерина Торопчинова; к. і. н. Мар'яна Чорна; Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України.

ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна / Упоряд.: к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; кер. автор. колективу та заг. ред. д. і. н., проф. Алли Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2025. Вип. 3. 224 с.

Видання пропонує статті енциклопедійного формату про Героїв України, які брали участь у російсько-українській війні та здобули найвищу державну нагороду. Статті, що увійшли до цієї збірки, були розміщені на порталі «Великої української енциклопедії». Сподіваємося, що пропоноване видання слугуватиме не лише увічненню героїв-пасіонарів, але й сприятиме підтриманню колективної пам'яті та міжпоколінній трансляції знань про події російсько-української війни.

Видання призначене для широкого загалу читачів.

Матеріал видання розміщено на умовах ліцензії
Creative Commons BY-SA (із зазначенням авторства —
поширення на тих самих умовах)

ПЕРЕДМОВА

*...В усі часи й епохи спалахують на небосхилі історії люди,
імена та особливості життя яких ще багато років
передають одне одному однодумці.
Герої цементують ідеї в народній пам'яті,
направляють цілі покоління й дають надію у смутні часи.
Без героїв неможлива нація, але саме нація народжує героїв¹.*

Російсько-українська війна, яка розпочалася з анексії Криму в 2014 р., стала одним із найкривавіших конфліктів за останні 200 років, а за темпами втрат випереджає типову війну сучасності. Від 24 лютого 2022 р. російська гібридна агресія переросла у фазу повномасштабної війни. Українському суспільству війна принесла масштабні людські жертви, гігантські матеріальні втрати, глибокі морально-психологічні травми. Уже зараз перед науковою спільнотою постає питання про дослідження антропологічних вимірів війни на макро- та мікроісторичних рівнях для реконструкції множинності контекстів у дослідженні політичних, воєнних, соціокультурних, етноконфесійних, морально-психологічних наслідків війни. Дослідження, зосереджені на тлумаченні дій індивіда (мікрорівень історії) у кризові часи, дають потенційну можливість для ширших узагальнень (макрорівень історії). Такий підхід створює передумови для студіювання мікроісторії в макроісторичних явищах, зокрема ролі соціальних груп, окремої особи

¹ Фріз І. Герої перестають народжуватися там, де втрачається народна пам'ять. Славимо героїв! // Укрінформ. 23.05.2019. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2706728-geroi-perestaut-narodzuvatisa-tam-de-vtracaetsa-narodna-pamat-slavimo-geroiv.html>

у війні, переживань та настроїв людей, які опинилися в окупації, виживання в мезових умовах, обставин повсякденного життя тощо².

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну на порталі «Великої української енциклопедії» було започатковано окрему рубрику — «Герої України в російсько-українській війні». Тут розміщено статті про полеглих захисників, що отримали найвищу державну нагороду. Зауважимо, що статті про Героїв України, які продовжують виконання бойових завдань, з метою безпеки та нерозголошення інформації в умовах теперішньої широкомасштабної війни, поки не оприлюднюємо на порталі e-BUE.

Паралельно колективом Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво» започатковано видання «Герої України», яке виходитиме кількома випусками та включатиме статті про Героїв України Революції гідності, Небесної Сотні, російсько-української війни. У підготовлених статтях про Героїв України у форматі фактологічної біографії (що суголосно стилістиці енциклопедії), а не оцінних штампів, прагнули закарбувати імена патріотів-пасіонаріїв. В основі видання — статті, оприлюднені на порталі «Великої української енциклопедії»³. Йдеться про енциклопедичну реконструкцію біографій Героїв, для якої характерний скрупульозний виклад фактів і максимально об'єктивний опис подій. Поняття біографічної реконструкції включає комплекс методологічних презумпцій, установок, категоріальний інструментарій, схеми пояснення, норми зображення, які у своїй сукупності дозволяють досліднику, орієнтуючись на прийнятий у цій інтелектуальній традиції критерій достовірності знання, відтворити особисту індивідуальність персонажа. При цьому, «драматизм воєнних подій посилив роль біографічного знання як чинника національного самоусвідомлення кожного українця, патріотичного згуртування суспільства, психологічної допомоги й підтримки особистості, збереження в складних умовах гуманістичних ідеалів Українського світу»⁴.

² Любовець Н. І. Інформаційно-комунікативний потенціал спогадів про російсько-українську війну (2014–2022 рр.) // Українська біографістика. 2022. Вип. 23. С. 45.

³ Детальніше див.: Гаврилишина Н. Герої України на сторінках «Великої української енциклопедії» // Українська енциклопедистика: постаті, події, поняття: збірник матеріалів / За заг. ред. д. і. н., проф. А. Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2022. С. 47–52.

⁴ Попик В. І. Біографіка в інтелектуальній і духовній культурі сучасної України // Українська біографістика 2024. Вип. 25. С. 31–32.

Станом на 06.02.2025 загальна кількість осіб, удостоєних найвищого державного звання «Герой України» (відповідно до оприлюднених Указів Президента України) становить 1024⁵. Орден «Золота Зірка» отримали 752 особи, орден Держави — 272 особи.

Президент Л. Кучма нагородив 132 особи, В. Ющенко — 114, В. Янукович — 40, П. Порошенко — 163, В. Зеленський — 575 (цифра потребує уточнення, адже не всі Укази були оприлюднені). Нагороджено помертньо — 522 особи.

На підставі зібраних статей, підготовлених для «Великої української енциклопедії», у 2023 році було сформовано перший випуск збірника «Герої України»⁶, присвячений героям російсько-української війни, які удостоєні звання «Герой України» (помертньо) до якого увійшло 78 біографій; у 2024 — другий випуск, що вмістив 38 життєписів⁷. До третього випуску включено 70 біографій. Як і в попередніх випусках, сюжетні нариси вибудовано за принципом абетки.

Під час підготовки статей про Героїв України було використано офіційні джерела, розміщені на сайтах Президента України, Генерального штабу ЗСУ, Національної гвардії України, Головного управління розвідки Міністерства оборони України, Державної прикордонної служби України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, місцевих органів влади тощо. Інформацію у статтях про Героїв України доповнено з використанням відкритих інтернет-ресурсів.

Висловлюємо щиру вдячність родинам, друзям, побратимам Героїв, які зі зболілим серцем від втрати уточнювали сюжети, надавали інформацію, телефонували, листували.

Дякуємо працівникам закладів освіти та місцевих органів влади, які відповідали на офіційні запити установи.

Підготували видання до друку співробітники Державної наукової установи «Енциклопедичне видавництво»: д. філос. н., проф. Алла Арістова; к. філол. н. Наталія Вербич; Тетяна Березюк; к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; Дар'я Панчук; Катерина По-

⁵ Ця статистика включає персоналій, що позбавлені державного звання «Герой України», а також перебувають під тимчасовими санкціями.

⁶ ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна / Упоряд.: к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; кер. автор. колективу та заг. ред. д. і. н., проф. Алли Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2024. Вип. 2. 154 с.

⁷ ГЕРОЇ УКРАЇНИ. Російсько-українська війна / Упоряд.: к. і. н. Наталія Гаврилишина; д. і. н., проф. Алла Киридон; кер. автор. колективу та заг. ред. д. і. н., проф. Алли Киридон. Київ : Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво», 2024. Вип. 2. 154 с.

долець; Катерина Торопчинова; к. і. н. Мар'яна Чорна; Центр досліджень воєнної історії Збройних Сил України; провідний редактор художній Михайло Гутман.

...Герої не з'являються нізвідки і не йдуть в нікуди. Вони живуть серед нас — живі та загиблі. І поки пам'ять про них впливає на наші дії та вчинки — ми будемо перемагати. Незважаючи на переважні сили противника, іронії долі чи смерті оскали. Тому що їх життя, їх історія, їх Дух в потрібний для нації та Батьківщини час допоможе кожному з нас зробити той єдино правильний вибір в своєму житті⁸. Сподіваємося, що випуски видань «Герої України» слугуватимуть справі увічнення слави Героїв, а також допоможуть із пошуком імен у розмаїтих базах даних, довідкових і енциклопедичних виданнях.

Запрошуємо долучатися до написання статей, надання, верифікації та доповнення інформації.

*Директор
Державної наукової установи
«Енциклопедичне видавництво»,
доктор історичних наук, професор
Алла Киридон*

⁸ Фріз І. Герої перестають народжуватися там, де втрачається народна пам'ять. Славімо героїв! // Укрінформ. 23.05.2019. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/2706728-geroi-perestaut-narodzuvatisa-tam-de-vtracaetsa-narodna-pamat-slavimo-geroiv.html>

АЛЕКСАПОЛЬСЬКИЙ СВЯТОСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ

Алексапольський Святослав Миколайович (30.10.1987, м. Саки, тепер Автономна Республіка Крим, Україна — 29.08.2022, між селами Новогригорівка Первомайського району та Любомирівка Миколаївського району Миколаївської області, Україна) — військовослужбовець, молодший лейтенант (2024, посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився в сім'ї кримських греків.

Навчався в українських класах кількох загальноосвітніх шкіл у м. Саках та Кримській республіканській школі-інтернаті для обдарованих дітей (с. Танкове Бахчисарайського району, тепер Автономна Республіка Крим).

Захоплювався шахами, займався боксом, тайським боксом, греко-римською боротьбою, карате, панкратіоном (давньогрецьке бойове мистецтво), бразильським джиу-джитсу, футболом тощо.

Від 2009 — на строковій службі (в/ч 3027, с. Нові Петрівці Вишгородського району Київської області). 2010 підписав контракт як розвідник роти розвідки спеціального призначення батальйону спецпризначення Внутрішніх військ Міністерства внутрішніх справ України (в/ч 3009, м. Сімферополь).

Заочно закінчив Кримський факультет Київського національного університету культури і мистецтв (2012, спеціальність «Туризмознавство»).

Брав участь у проукраїнських акціях узимку 2013–2014 у м. Сімферополі. Після анексії Криму (2014), рятуючись від переслідувань окупаційної влади, виїхав із родиною до м. Львова.

Приєднався до окремого загону спецпризначення «Азов» Національної гвардії України. Після виведення «Азову» із бойових позицій влаштувався працювати в кузні (м. Львів). Долучився до цивільного корпусу «Азова». Учасник акцій проти жорстокого поводження із тваринами.

Від 2017 служив у 25-й повітряно-десантній бригаді Десантно-штурмових військ (ДШВ) ЗСУ (сmt Гвардійське, тепер селище Новомосковського району Дніпропетровської області). Згодом перевівся до 95-ї окремої десантно-штурмової бригади (м. Житомир) ДШВ ЗСУ. 2019 пройшов курс із підготовки бойового медика взводу. Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний «Свят».

2021 працював у компанії у сфері інформаційних технологій у м. Києві (раніше самостійно пройшов курси із програмування).

Мав значний бойовий досвід, тому активно проводив професійну підготовку членів добровольчих формувань від початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022). Брав участь у боях на території Київської області. Після звільнення Київщини приєднався до добровольчого підрозділу у м. Миколаєві. 03.04.2022 став у стрій 126-ї окремої бригади Сил територіальної оборони ЗСУ, в складі якої вирушив на захист Півдня України. Призначений командиром розвідувального взводу. Працював на ділянках у районі селища Первомайського та с. Партизанського Миколаївського району Миколаївської області.

Улітку 2022 закінчив військову кафедру за військово-обліковою спеціальністю «Організація морально-психологічного забезпечення» зі званням молодший лейтенант запасу (офіцер-психолог).

Під час розвідувальної операції танк влучив під автівку групи С. Алексапольського в районі с. Білої Криниці (Баштанського району Миколаївської області), він надав екстрену медичну допомогу командир батальйонної тактичної групи та вивів групу із зони ураження.

Загинув унаслідок осколкового поранення.

Тіло Героя України кремували у м. Одесі. Частину праху поховали на Байковому кладовищі. Залишилися мама, брат, дружина.

29.08.2022 українські війська розпочали наступ на Херсонському напрямку. С. Алексапольський у складі снайперської пари здійснював вогневу підтримку штурмової групи, яка атакувала російську позицію біля с. Новогригорівка. Знищив п'ять ворогів.

Після важкого поранення командира власним прикладом підняв підрозділ для прориву на завершальному етапі штурму противника. Українські військові взяли ворожі позиції, але перебували під масованими ударами артилерії та реактивних систем залпового вогню. Загинув у цьому бою.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Пам'ять С. Алексапольського вшановано під час Першого Міжнародного благодійного шахового турніру пам'яті Героїв російсько-української війни — «Меморіал воїнів-шахістів» (05.03.2024, м. Львів).

На честь Героя перейменовано вулицю у м. Миколаєві (26.07.2024).

Алексапольський С.: «Я хочу, щоб після моєї смерті над рідним містом підняли наш стяг. Щоб він майорів в місцях, де я ще не був, чи то Ай-Петрі, чи Аю-Даг».

Цит. за: Бутусов Ю. Пам'яті загиблого воїна Святослава Алексапольського // Цензор.Нет. 2023. URL : https://censor.net/ua/resonance/3415816/pamyati_zagyblogo_voyina_svyatoslava_aleksapolskogo

Голова Херсонської обласної військової адміністрації О. Прокудін: «Його бойовий шлях має багато героїчних фактів, про які сухо написано в особистій справі. Якими словами командир мав описати те, як Святослав у складі розвідувальної групи в районі Верхнє Торецьке Донецької області зайшов у “сіру зону” на кілометр, розмінував кілька МОН-50 (*протипіхотна уламкова міна спрямованої поразки — КР*) та прикривав переміщення наших підрозділів. Цей вчинок допоміг нашим військам просунутися за лінію розмежування та закріпитись у “сірій зоні”. А скільки врятованих побратимів Святослав виніс під обстрілами з поля бою...».

Цит. за: Веселова В. «Золоті зірки» Криму. Що відомо про кримчан, які стали справжніми Героями України // Крим. Реалії. 2023. URL : <https://ua.krymr.com/a/heroy-ukrayiny-krym-viyna-trahediya-zhyttya/32564657.html>

Додатково

Активно займався пішим туризмом, регулярно ходив у походи по Кримських горах.

Учасник фанатського руху футбольної команди «Таврія» (м. Сімферополь).

Федеральна служба безпеки РФ оголосила С. Алексапольського і його друзів євровандалами та терористами. Задля безпеки родина виїхала до м. Львова.

Частину праху С. Алексапольського планують розвіяти у Криму та Греції.

Джерела

Про присвоєння С. Алексапольському звання «Герой України»: Указ Президента України № 381/2023 від 08 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/3812023-47321>

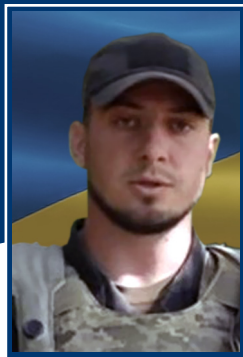
Література

Бутусов Ю. Пам'яті загиблого воїна Святослава Алексапольського // Цензор. Нет. 2023. URL : https://censor.net/ua/resonance/3415816/pamyati_zagyblogo_voyna_svyatoslava_aleksapolskogo

Веселова В. «Золоті зірки» Криму. Що відомо про кримчан, які стали справжніми Героями України // Крим.Реалії. 2023. URL : <https://ua.krymr.com/a/hero-ukrainy-krym-viyna-trahediya-zhyttya/32564657.html>

Присяжнюк В., Діденко А. «Поїхав з хлопцями, щоб звільнити південь і свій Крим»: історія Героя України з Криму Святослава Алексапольського // Суспільне Крим. 2023. URL : <https://suspilne.media/crimea/627962-istoria-geroa-ukraini-z-krimu-svyatoslava-aleksapolskogo/>

Фещенко А. Мріяв вигнати ворога з рідного Криму і загинув, рятуючи побратима. Згадаймо Святослава Алексапольського // Главком. 2023. URL : <https://glavcom.ua/country/society/mrijav-vihnati-voroha-z-krimu-i-zahinuv-rjatujuchi-poranenoho-bijtsja-zhadajmo-svjatoslava-aleksapolskoho-956361.html>

Аль Ша́мі Фа́рес Не́ даль (05.04.1993, м. Рівне Рівненської області, Україна — 12.05.2022, поблизу с. Рубіжного Чугуївського району Харківської області, Україна; похований 17.06.2022 у с. Олександрії Рівненського району Рівненської області, Україна) — військовослужбовець, старший лейтенант (2023, посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився в Україні. Від 3 років проживав у Йорданії. 2009 разом із родиною переїхав у Рівненську область. Закінчив Рівненський ліцей № 1 Рівненської міської ради.

2012–2014 навчався в Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне). 2014 перервав навчання і уклав контракт із ЗСУ. Брав участь в антитерористичній операції на Сході України. Вільно володів англійською мовою.

2019 закінчив Національну академію сухопутних військ імені гетьмана П. Сагайдачного (м. Львів), отримав звання лейтенанта. Після випуску його скерували на проходження служби командиром взводу в окремому спеціальному батальйоні «OPFOR» (англ. «Opposing force» — «Протидіюча сила») при Міжнародному центрі миротворчості та безпеки (с. Старичі Яворівського району Львівської області). Разом із підлеглими брав участь у міжнародних навчаннях і тренуваннях. 2020 очолюваний ним взвод разом зі штатним озброєнням та військовою технікою виконував навчальні завдання у складі американського батальйону під час багатонаціонального навчання «Combined Resolve XIV» на полігонах «Хохенфельс» і «Графенвер» навчального

центру Командування підготовки 7-ї Армії США (дислокується в Німеччині).

Від 2021 — командир механізованої роти позначення дій противника спецбатальйону «OPFOR». Його підрозділ брав участь у військовій підготовці разом із частинами, які виходили на відновлення з району проведення операції Об'єднаних сил.

Із початком широкомасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2024) виконував бойові завдання на території Київської та Харківської областей.

12.05.2024 потрапив під обстріл під час нападу ворожої диверсійно-розвідувальної групи у районі с. Рубіжного. Загинув у бою унаслідок поранення. Залишилися батьки, брат, дружина та донька.

Підрозділ, який очолював Ф. Н. Аль Шамі, проводив ударно-штурмові дії зі звільнення м. Бучі та селища Гостомеля. Старший лейтенант особисто знищив три бойові машини десанту російських загарбників.

Виконував бойові завдання з деблокування м. Харкова.

За оборону Київщини отримав медаль «За військову службу Україні».

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

У Рівненському ліцеї № 1 Рівненської міської ради зобразили Героя України на муралі (2023; художник А. Шостак).

Додатково

У хлопця не було документів для того, щоб навчатися у 10 класі. Він змушений був вчитися паралельно екстернатом, щоб отримати свідоцтво за 9 клас.

Вивчив українську мову, 2012 успішно склав зовнішнє незалежне оцінювання, що дозволило йому вступати до українських закладів вищої освіти.

Мав гарний музичний слух, писав музику.

Пісня «Матерям» (Ф. Н. Аль Шамі)

Чекає матуся на вітер з гарячого сходу,
Бо знає, що звістку про сина він їй принесе.
Знесилене серце утішить і синовий подих.
Та вірить, він вернеться... вірить понад усе.
І сниться щоночі, як сина колись повивала,
Вдивлялась щаслива у хлопцеві очі ясні.
Ой котику, котку, смішну колискову співала,
Тепер тільки молиться, щоб уцілів на війні.

Приспів:

Молилася Богу, живий щоб вернувся додому.
Втираючи сльози, читала короткі рядки.
Вчувались за хвірткою кроки до болю знайомі,
А душу ятрили сумні і тривожні думки.
Та звістка, як лезо, і вмить постаріла від горя.
В розкішнім волоссі зрадливе пасмо сивини.
Ваш син буде жити в серцях Українців Героєм,
Як всі в Україні відважні й хоробрі сини.

Цит. за: Закревський В. Пророчі слова старшого лейтенанта з Рівного викарбовані на муралі // Сім днів. 2024. URL: <https://7dniv.rv.ua/news/prorochi-slova-starshoho-leytenanta-z-rivnoho-vykarbovani-na-murali/>

Джерела

Про присвоєння Ф. Н. Аль Шамі звання «Герой України»: Указ Президента України № 691/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6712023-48525>

Література

Combined Resolve XIV: український OPFOR «знищив» блокпост противника // АрміяInform. 2020. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/09/19/combined-resolve-xiv-ukrayinskyj-opfor-znyshhyv-blokpост-protyvnyka/>
Закревський В. Пророчі слова старшого лейтенанта з Рівного викарбовані на муралі // Сім днів. 2024. URL: <https://7dniv.rv.ua/news/prorochi-slova-starshoho-leytenanta-z-rivnoho-vykarbovani-na-murali/>

АМЕТОВ РЕШАТ МІДАТОВИЧ

Аме́тов Реша́т Мідата́вич (крим. Reşat Medat oğlu Ametov; 24.01.1975, м. Сімферополь, тепер Автономна Республіка Крим, Україна — 15.03.2014, с. Земляничне Білогірського району Автономної Республіки Крим, Україна; похований 18.03.2014 в м. Сімферополі) — будівельник, активіст, учасник російсько-української війни, Герой України (2017, посмертно).

Закінчив Національну академію природоохоронного та курортного будівництва за спеціальністю «Інженер-будівельник», працював на будівництві, займався автоперевезеннями.

2012 за його сприяння змінено табличку на приміщенні Перовської селищної ради на тримовну, зокрема з перекладом кримськотатарською мовою.

2013 у відповідь на дії місцевої влади (примушення вступити до садового кооперативу) оголосив голодування та вийшов на пікет у м. Сімферополі. Після розголосу справи його вимоги задовольнили.

15.03.2014 тіло Р. Аметова з численними слідами катувань виявлено на околиці с. Земляничне — за 60 км від м. Сімферополя. За висновком експертів, причина смерті — проникна рана лівого ока. Р. Аметов став першою жертвою російської агресії проти України.

Похований 18.03.2014 на мусульманському цвинтарі «Абдал» у м. Сімферополі. Під час поховання були присутні кілька тисяч людей. Залишились дружина та троє дітей.

Виступив проти російської окупації Криму. 28.02.2014 на своїй сторінці у фейсбуці закликав підтримати протест.

03.03.2014 прийшов до будівлі Ради міністрів Криму в м. Сімферополі, де стояв у одиночному пікеті на знак протесту проти окупації російськими півострова. Згодом троє чоловіків заштовхнули його в автомобіль та вивезли в невідомому напрямку.

Почесна відзнака «Народний Герой України» (18.11.2015, по смертно).

За громадянську мужність, героїзм і самопожертву, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України під час акцій протесту проти окупації Російською Федерацією Кримського півострова присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (17.05.2017, посмертно).

На честь Р. Аметова названо вулицю в садовому товаристві «Малі Дубляни» у с. Ситихові Львівського району Львівської області (14.12.2017).

Додатково

Дід Решата Кадир Аметов був резидентом розвідгрупи Радянської армії в Криму під час Другої світової війни.

Прихильно ставився до подій Революції гідності, що простежується за повідомленнями сторінці у фейсбуці. Захоплювався ідеями індійського національного лідера М. Ганді та його вченням про ненасильницький спротив.

Слідчі органи України встановили особи причетних до вбивства Р. Аметова: двоє учасників незаконного збройного формування «Самооборона Криму» О. Руденко та О. Баглюк і колишній військовий Збройних сил РФ Є. Скрипник. Їм оголосили підозри (2019). Прокуратура АР Крим та м. Севастополя скерувала справу до суду (2023).

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) 2015 подала заяву до Європейського суду з прав людини від імені родини Решата Аметова щодо насильницького зникнення, позбавлення життя зі слідами катування, жорстокого поводження, а також проведення неефективного розслідування обставин його жорстокого вбивства, а отже, порушення права на життя та відсутності ефективних засобів правового захисту.

Аметов Р.: «Орієнтовно в понеділок піду до Радміну, стоячий протест. А вам слабо?»

Цит. за: допис Р. Аметова у фейсбучі, 28.02.2014.

Кримськотатарський активіст Заїр Смедляєв: «Він дуже гостро реагував на події на Кавказі, в Чечні, в Татарстані, Башкирії, на репресії в Росії. Гостро переживав і події, які відбувалися в Криму, зокрема спроби під час президентства Віктора Януковича розколотися кримськотатарську спільноту. Він часто запитував себе і людей навколо: що треба зробити, щоб кримські татари об'єдналися і дали відсіч репресіям? Він прекрасно розумів, з чим Росія прийде в Крим».

Цит. за: Томак М. Перша жертва окупації Криму і воєнний злочин Путіна // Радіо Свобода. 2019. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/reshat-ametov-rozsliduvannya/30137885.html>

Брат Рефат Аметов: «Орієнтовно 2012 року Решат працював водієм у юридичній фірмі. Саме в цей час родина почала помічати, що Решат постійно цитує закони і взагалі суттєво просунувся у знанні законодавства й розумінні своїх прав. З'ясувалося, що він постійно консультується із юристами, яких підвозить. У той самий період Решат і стає активістом — таким чином він реагує на ті чи інші несправедливі, на його думку, ситуації, з якими зіштовхується особисто він і його родина».

Цит. за: Томак М. Перша жертва окупації Криму і воєнний злочин Путіна // Радіо Свобода. 2019. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/reshat-ametov-rozsliduvannya/30137885.html>

Сусідка родини Аметових Леране Тульчий: «Тіло було лише трохи притрушене землею. Ті, хто зробив це, розраховували, що тіло швидко знайдуть. І це за добу до так званого “референдуму”. Вони розраховували на те, що це буде акт залякування».

Цит. за: Глянько К., Дворецька О. Перша жертва окупації Криму. 10 років тому викрадено Решата Аметова // Суспільне.Крим. 2024. URL: <https://suspiilne.media/697298-persa-zertva-okupacii-krimu-10-rokiv-tomu-vikradeno-resata-ametova/>

Джерела

Про присвоєння Р.Аметову звання Герой України: Указ Президента України № 134/2017 від 18 травня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1342017-21858>

Література

На Львівщині відтепер є вулиця на честь Героя України Решата Аметова // Іслам в Україні. 2017. URL: <https://islam.in.ua/ua/novyny-u-krayini/nalvivshchyni-vidteper-ye-vulytsya-na-chest-geroya-ukrayiny-reskata-ametova>

Ремовська О. «Це була акція залякування»: що відомо про викрадачів та вбивство Решата Аметова // Крим.Реалії. 2019. URL: <https://ua.krymr.com/a/shcho-vidomo-pro-vykradachiv-ta-vbyvstvo-reskata-ametova/30171854.html>

Томак М. Перша жертва окупації Криму і воєнний злочин Путіна // Українська Гельсінська спілка з прав людини. 2019. URL: <https://www.helsinki.org.ua/articles/persha-zhertva-okupatsii-krymu-i-voienenny-zlochyn-putina/>

Магуряк І. Один у полі — воїн. Пам'яті Решата Аметова — першого вбитого після вторгнення Росії в Україну // 24 канал. 2024. URL: https://24tv.ua/reskat-ametov-istoriya-pershogo-zagiblogo-cherez-rosiyske-vtorgnennya_n2512087

Аметов Решат Мідатович // Український меморіал. URL: <https://ukraine-memorial.org.ua/biography/ametov-reskat-midatovich/>

1975 — народився Решат Аметов, кримськотатарський активіст, Герой України (посмертно) // Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uin.gov.ua/istorychnyy-kalendar/sichen/24/1975-narodyvsya-reskat-ametov-krymskotatarskyy-aktyvist-geroy-ukrayiny-posmertno>

*Центр досліджень воєнної історії
Збройних сил України*

АХМЕТГАРЄЄВ ІЛЛЯ ШАМІЛЬОВИЧ

Ахметгарєєв Ілля Шамільович (28.11.1990, с. Буркандья Сусуманського району Магаданської області, Росія — 16.09.2022, м. Бахмут Донецької області, Україна) — пожежник-рятувальник, молодший сержант служби цивільного захисту (2023, посмертно), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Артемівське педагогічне училище (2011), Бердянський державний педагогічний університет (2013). Захоплювався спортом і рибальством. Грав у складі футзального клубу.

Від грудня 2021 служив у 88-й державній пожежно-рятувальній частині 8-го державного пожежно-рятувального загону Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Донецькій області (м. Бахмут).

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) продовжував виконувати обов'язки з порятунку цивільних громадян.

16.09.2022 загинув під завалами будинку (отримав травми, несумісні з життям). Залишилися мама та дружина (на момент загибелі чоловіка була вагітною).

2022 рятувальник залишався працювати в м. Бахмуті, яке окупанти штурмували з трьох напрямків. У складі караулу здійснив більше 40 виїздів на гасіння пожеж різного рівня складності, долучався до аварійно-рятувальних та пошукових робіт, ліквідації наслідків надзвичайних подій.

Під час чергового ракетного удару по місту в липні 2022 зазнала руйнувань будівля державної ремонтно-аварійної майстерні регіональної філії АТ «Укрзалізниця». За попередньою інформацією, під завалами знаходилися люди. У складі чергового караулу І. Ахметгарєєв упродовж кількох діб проводив аварійно-рятувальні та пошукові роботи.

16.09.2022 росіяни завдали авіаційного удару по 5-типоверховому будинку в західній частині м. Бахмута. Ризикуючи власним життям, разом із колегами проводив пошукові роботи людей, які опинилися під завалами. Окупанти завдали повторного ракетного удару під час роботи рятувальників. Снаряд потрапив у покрівлю будинку, внаслідок чого обвалилися конструкції будівлі.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.02.2023, посмертно).

На честь Героя України перейменовано вулицю у м. Бахмуті (2024).

Нікулеско Д.: «Ілля — місцевий хлопець, з нового, вже воєнного, прийому. Пропрацював у нас тільки пів року. Неймовірно шкода. Він був дуже позитивною людиною з великою силою духу».

Цит. за: Гончарова Є. «Ми залишимося у Бахмуті, поки це можливо».

Дванадцять рятувальників продовжують берегти місто у пеклі війни // Ірунт. 2023. URL: <https://grnt.media/interview/dvanadczyat-ryatuvalnykiv-prodovzhuyut-beregty-misto-u-pekli-vijny/>

Додатково

2021 зловив у р. Сіверський Дінець рибу вагою 3,9 кг, посів друге місце на конкурсі «Feeder OctoberFest» (змагання зі спортивного лову риби фідером).

Джерела

Про присвоєння І. Ахметгарєєву звання «Герой України»: Указ Президента України № 102/2023 від 23 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1022023-45901>

Література

Ілля Ахметгарєєв // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/axmetgarjejev-illia-samiljevic>

Гончарова Є. «Ми залишимося у Бахмуті, поки це можливо». Дванадцять рятувальників продовжують берегти місто у пеклі війни // Грунт. 2023. URL: <https://grnt.media/interview/dvanadczyat-ryatuvalnykiv-prodovzhuyut-beregty-misto-u-pekli-vijny/>

Железняк Г. Рятувальник, який загинув у вересні під час обстрілу Бахмута, помертньо отримав звання «Герой України» // Суспільне. Донбас. 2023. URL: <https://suspilne.media/donbas/397031-ratuvalnik-akij-zagynuv-u-veresni-pid-cas-obstrilu-bahmuta-posmertno-otrimav-zvanna-geroj-ukraini/>

БАБІЙ ОЛЕГ ІВАНОВИЧ

Бабій Олég Іва́нович (22.10.1990, м. Міловиці, тепер Чехія — 30.08.2023, Росія) — військовослужбовець, розвідник, підполковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, повний кавалер ордена Богдана Хмельницького, Герой України (2023, посмертно).

Народився в сім'ї військових. Закінчив у м. Львові середню загальноосвітню школу I–III ступенів № 49 (2007), Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (2011) за спеціальністю «Управління діями аеромобільних підрозділів». Інструктор повітряно-десантної підготовки. Здійснив 89 стрибків із парашутом.

Служив у 45-му полку оперативного призначення імені Олександра Красіцького Національної гвардії України та Головному управлінні розвідки Міністерства оборони України.

Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний «Макгрегор».

Проживав із родиною у м. Бучі Київської області.

Від початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну 24.02.2022 здійснював спеціальні операції на тимчасово окупованих територіях України та у тилу Росії з метою дезорганізації логістики окупантів, для знищення об'єктів та елементів критичної інфраструктури.

Загинув 30.08.2023 від смертельного поранення. Залишилися дружина та двоє дітей.

Здійснив 9 успішних розвідувальних виходів у тил противника, 12 спеціальних заходів з організації та забезпечення руху опору на тим-

часово окупованих територіях України та в тилу противника. У результаті спеціальних операцій виявлено до 70 важливих стратегічних об'єктів противника: командних пунктів, військової техніки, інженерно-фортифікаційного обладнання. Інформацію про них використовували ЗСУ для планування операцій зі звільнення тимчасово окупованих територій та нанесення вогневого ураження по важливих ворожих цілях.

У серпні 2023 група на чолі із О. Бабієм пододала понад 600 км пішки територією противника, знищила російський бомбардувальник ТУ-22МЗ на військовому аеродромі «Сольці» (Новгородська область, РФ) та вивела з ладу ще 2 літаки. Це порушило плани військово-політичного керівництва Росії щодо нанесення ракетних ударів по території України та дестабілізувало роботу аеродромів і пунктів базування дальньої авіації.

Під час повернення на підконтрольну Україні території, розвідувальна група потрапила у засідку та вступила у бій. Підполковник О. Бабій загинув, прикриваючи відхід бойових побратимів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2023, посмертно).

Повний кавалер ордена Богдана Хмельницького III (15.07.2014), II, I ступенів.

Орден «За мужність» III ступеня.

Пам'ятні знаки «За війську доблесть», «За мужність при виконанні спецзавдань», «Учасник антитерористичної операції», медаль «За участь у боях «Світлодарська дуга»», відзнака «Вогнепальна зброя».

Відкрито меморіальну дошку на будівлі середньої загальноосвітньої школи I–III ступенів № 49 у День Соборності України (22.01.2024).

Додатково

Львівська міська рада затвердила ухвалу про створення скверу ім. Олега Бабія у м. Львові (05.06.2024).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 593/2014 від 15 липня 2014 р. // Президент України. 2014. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5932014-17459>

Література

Президент України у День воєнної розвідки: Завдяки розвідникам і всім нашим силам оборони й безпеки українці відчувають, що ми можемо здолати Росію // Президент України. 2023. URL: <https://web.archive.org/web/20240224031935/https://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayini-u-den-voyennoyi-rozvidki-zavdyaki-rozvidn-85437>

На честь розвідника Героя України Олега Бабія відкрили меморіальну дошку // Головне управління розвідки. 2024. URL: <https://gur.gov.ua/content/na-chest-rozvidnyka-heroia-ukrainy-oleha-babiia-vidkryly-memorialnu-doshku.html>

Бабій Олег Іванович Герой України // Головне управління розвідки. URL: <https://gur.gov.ua/content/babii-oleh-ivanovych.html>

Бабій Олег Іванович // Київська міська державна адміністрація. URL: <https://heroes.kyivcity.gov.ua/military-personnel/бабій-олег-іванович/>

БЛАЖКО ВІТАЛІЙ ОЛЕГОВИЧ

Блажко Віталій Олександрович (22.07.1989, м. Одеса, тепер Україна — 08.05.2022, м. Маріуполь Донецької області, Україна; не похований) — правоохоронець, військовослужбовець, майор Національної гвардії України, учасник російсько-української війни. Повний кавалер ордена «За мужність» (2015, 2019, 2022), Герой України (2023, посмертно).

З дитинства мріяв бути військовим. Закінчив Одеський ліцей № 22. Вступив на навчання до цивільного закладу вищої освіти, але залишив його та пройшов строкову службу в Збройних силах України.

Вступив до Харківської академії внутрішніх справ (тепер Харківський національний університет внутрішніх справ), перевівся на заочну форму навчання, працював у поліції (м. Одеса).

Від 2011 брав участь у формуванні громадської організації «Патріот України» у м. Одесі (тепер розформовано). Від 2015 служив у Національній гвардії України (в/ч 3057, м. Маріуполь). Сформував та очолив снайперський взвод, від 2018 — снайперську групу окремого загону спеціального призначення «Азов». Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний — «Хват».

Під час боїв 2015 у с. Широкиному (Донецька область) отримав осколкове поранення в спину, після нетривалого лікування повернувся до побратимів. 2017 поранений удруге.

2019 під час боїв на Світлодарській дузі (лінія оборони поряд із м. Світлодарськом Бахмутського району Донецької області) зазнав поранення, йому ампутували обидві ступні. Через три місця після лікування та протезування повернувся до виконання військових завдань (від оформлення інвалідності відмовився).

Підрозділ під командуванням В. Блажка виконував спеціальні операції по всій лінії фронту — у селищі Пісках, м. Авдіївці, м. Мар'їнці (усі — Покровський район), на околицях Міжнародного аеропорту «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва, м. Докучаєвську (Кальміуський район, усі — Донецької області) тощо.

На початку широкомасштабного наступу РФ на територію України (від 24.02.2022) перебував у складі ОЗСП «Азов», тримав оборону м. Маріуполя. 2022 був поранений, але відмовився від евакуації гелікоптером. Снайпери, зокрема й В. Блажко, перебували на металургійному комбінаті «Азовсталь» (м. Маріуполь). 08.05.2022 росіяни скинули авіабомбу на комбінат, В. Блажко та 18 бійців снайперської групи загинули. Після пожежі тіло В. Блажка не знайшли.

Група від керівництвом В. Блажка підривала мости, що вели до м. Маріуполя, влаштовувала засідки на окупантів. Продовжував виконувати обов'язки на зламаних протезах, оскільки запасна пара згоріла. Координував дії снайперів, вів розвідку за допомогою безпілотної.

За участі В. Блажка знищено та виведено з ладу до 17 одиниць ворожої техніки та ліквідовано живу силу противника. Під його командуванням проведено операцію, під час якої захоплено полонених. Надавав медичну та іншу допомогу цивільним під обстрілами. За ефективну роботу позачергово присвоєно військове звання «майор».

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський вручив орден матері під час урочистостей з нагоди Дня Незалежності України (24.08.2023).

Кавалер орденів Богдана Хмельницького III ступеня (28.07.2022, посмертно); «За мужність» III (2022), II (27.06.2019), I (25.02.2022) ступенів. Мав нагородну зброю — пістолет Макарова.

В Одеському ліцеї № 22 Одеської міської ради встановлено пам'ятну дошку.

На честь Героя України перейменовано вулицю та узвіз у м. Одесі (2024).

Командир взводу в роті снайперів бригади спеціального призначення «Азов», капітан Артем Середняк: «З кінця осені 2015-го до весни 2016-го «Хват» працював над створенням ефективного снайперського підрозділу. Він проводив заняття, ділився досвідом, разом з нами жив на полігоні. Паралельно вирішував питання щодо відповідного озброєння для нашого взводу. Мені на той час було 19 років, і я зрозумів, що моє місце — серед цих людей, що це саме той підрозділ, в який я хотів потрапити, і саме той командир, за яким я готовий іти у вогонь і в воду».

Цит. за: Блажко Віталій Блажко // Національна гвардія України. URL: <https://ngu.gov.ua/heroyi-ukrayiny-ngu-2/>

Додатково

Дбайливо ставився до тварин. Захоплювався космосом, фотографуванням зоряного неба.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 469/2019 від 27 червня 2019 р. // Президент України. 2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4692019-27821>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 168/2022 від 25 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1682022-41813>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 540/2022 від 28 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5402022-43193>

Про присвоєння В.Блажку звання Герой України: Указ Президента України № 496/2023 від 23 серпня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4962023-47825>

Література

Шукова О. Загинув в оточеній росіянами Азовсталі: історія одесита, який посмертно отримав Героя України // Суспільне. Новини. 2023. URL: <https://suspihne.media/557953-zagynuv-v-otocenij-rosianami-azovstali-istoria-odesita-akij-posmertno-otrimav-geroa-ukraini/>

В Одесі відкрили пам'ятну дошку майору Нацгвардії Віталію Блажко // Національна гвардія України. 2024. URL: <https://ngu.gov.ua/v-odesi-vidkryly-pamyatnu-doshku-majoru-naczgvardiyi-vitaliyu-blazhko/>

Віталій Блажко // Книга пам'яті органів системи МВС. URL:<https://memory-book.mvs.gov.ua/blazko-vitalii-olegovic>
Герої України // Національна гвардія України. URL: <https://ngu.gov.ua/geroyi-ukrayiny-ngu-2/>

БЛИЩИК ВАДИМ АДАМОВИЧ

Блищик Вадим Адамович (30.04.1985, с. Новосілки, тепер Вараського району Рівненської області, Україна — 14.08.2022, Бахмутський район Донецької області, Україна; похований 17.08.2022 у м. Звягелі Житомирської області, Україна) — військовослужбовець, молодший лейтенант Збройних сил України, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився у багатодітній сім'ї робітників. Мав брата-близнюка — Юрія.

2003 закінчив Малотелковицьку загальноосвітню школу (тепер гімназія Вараського району).

Строкову службу пройшов у м. Полтаві на посаді водія у навчальній частині військового зв'язку (2004–2005). Продовжив службу за контрактом у м. Новограді-Волинському (тепер м. Звягель), на посаді гранатометника у 30-й окремій механізованій бригаді (2018 присвоєно ім'я князя Костянтина Острозького).

2007 переведений на посаду командира спеціального відділення в українсько-польський миротворчий батальйон «УкрПолбат». 2008 виконував завдання під час миротворчої місії у Косово. Після повернення проходив бригадні тактичні навчання на Рівненському загальновійськовому полігоні.

Від 2009 навчався в 197-му центрі підготовки сержантського складу (сmt Десна, тепер селище Чернігівського району Чернігівської області). Брав участь у міжнародних навчаннях у Румунії (2010), дослідницькому командно-штабному навчанні «Адекватне реагування-2011». Вивчав англійську мову в Національній академії сухопутних військ імені

гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів). Переймав досвід у багатонаціональному центрі бойової підготовки 7-ї армії Збройних сил США в Європі (Німеччина).

2013–2014 — друга ротація в Косово. Після повернення перебував з побратимами в м. Новограді-Волинському, направлений до Миколаївської області.

Водночас заочно здобув вищу освіту у Національному університеті водного господарства та природокористування (м. Рівне, спеціальність «Фізична терапія, ерготерапія»).

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. 09.05.2014 підрозділ увійшов до с. Містки (тепер Сватівського району), згодом переведений до селища Новоайдар (тепер Щастинського району; обидва — Луганської області), де несли службу на блокпостах. 2014 отримав поранення в руку біля м. Кременної Луганської області. Після лікування повернувся до пункту постійної дислокації.

Узяв участь у боях за с. Логвинове Бахмутського району, м. Дебальцеве Горлівського району; селище Новотроїцьке, с. Тарамчук (обидва — Волноваського району), м. Мар'їнку Покровського району, усі — Донецької області; селище Троїцьке Сватівського району, м. Попасну, с. Новозванівку (обидва — тепер Сіверськодонецького району; усі — Луганської області).

Із початком широкомасштабного вторгнення РФ на Україну (24.02.2022) перебував на посаді командира механізованого взводу механізованої роти 2-го механізованого батальйону 30-ї механізованої бригади імені К. Острозького, виконували завдання на Бахмутському напрямку.

Загинув у бою внаслідок артилерійського обстрілу (14.08.2022). Зажилилися мама, дружина.

Під час ротації з червня 2015 по лютий 2016 поблизу с. Троїцьке у зв'язку з пораненням командира роти головний сержант В. Блищик прийняв на себе командування підрозділом. Підрозділ виконав поставлені завдання щодо знищення противника та унеможливлення прориву диверсійно-розвідувальних груп на опорні пункти роти.

20.05–16.06.2022 під час боїв у районі селища Травневого Бахмутського району організував стійку оборону взводного опорного пункту «Судан», не допустивши прориву сил противника. Особисто знищив

живу силу противника та 2 одиниці техніки, що підвозили боеприпаси, окупантів. Своєчасно виявив підхід штурмової групи, знищив до 30 осіб противника, коригуючи вогонь із БМП-2. Забезпечив евакуацію з поля бою двох військовослужбовців.

З метою збереження особового складу відвів взвод на запасні позиції, утримуючи оборону, оскільки ворог підірвав аміачну станцію. Після того, як аміачні пари розвіялися, для уникнення прориву противника особовий склад без втрат був заведений на попередні позиції.

12.08.2022 знищив ворожий розвідувальний квадрокоптер, зняв цінну інформацію про розташування сил противника.

Загинув, прикриваючи головного сержанта взводу Д. Д'якова (1973–2022; Україна).

Орден «За мужність» III ступеня (26.07.2014).

Відзнака Президента України «За участь в антитерористичній операції» (17.02.2016). Почесний нагрудний знак «За вірцевість у військовій службі» III ступеня (19.02.2013) та II ступеня (01.12.2016), «Знак пошани» (01.12.2015). Медалі «10 років сумлінної служби» (14.11.2016), «15 років сумлінної служби».

Здобув перше місце у данському міжнародному марафоні «Non Article 5. Balkane».

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Почесний громадянин м. Звягеля (2023, посмертно).

Ім'я В. Блищика викарбувано на Меморіалі Слави у м. Звягелі.

Відкрито меморіальну дошку на фасаді Малотелковицької гімназії (2023).

Побратим: «Противник, знаючи, що в цей район зайшла “тридцятка”, не давав змоги окопатися та облаштувати оборону, не жалкуючи боеприпасів, він поливав наші позиції з усіх видів озброєння, здійснював штурмові дії.

Під час артилерійського обстрілу наш командир перебував в окопі з головним сержантом взводу Дмитром Д'яковим. Приліт... вибух поблизу окопу. Унаслідок пожежі Дмитро почав горіти... Вадим Блищик побіг надавати допомогу... ще один приліт... Командир наклав своїм тілом Дмитра, але, на жаль, його це не врятувало, загинули обидва...

Я лише ввечері, коли знизилась інтенсивність обстрілу, зміг відкопати та евакуювати тіло мого командира — так, як він свого часу відкопав мене після бою поблизу Травневого... Завдяки Вадиму я живий, та й не лише я — нас, хто йому завдячує життям, тут багато...».

Цит. за: Фещенко А. Загинув у бою за Україну в день народження матері. Згадаймо Вадима Блищика // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zahinuv-v-boju-za-ukrajinu-v-den-narodzhennja-materi-zhadajmo-vadima-blishchika-957064.html>

Джерела

Про присвоєння В. Блищику звання «Герой України»: Указ Президента України № 382/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3822023-47333>

Література

Тригуб О. Миротворчий гарт штаб-сержанта Вадима Блищика // АрміяInform. 2021. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/05/28/myrotvorchyj-gart-shtab-serzhanta-vadyma-blyshhyka/>

Ференсова В. Син загинув в бою за Україну в день народження матері. Історія одного із сотень героїв-земляків // Володимирець.City. 2022. URL: <https://volodymyrets.city/articles/233220/sin-zaginuv-v-boju-za-ukrainu-v-den-narodzhennja-materi-istoriya-odnogo-z-soten-geroiv-zemlyakiv>

Тригуб О. Останній бій Героя України Вадима Блищика // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/07/13/ostannij-bij-geroya-ukrayiny-vadyma-blyshhyka/>

Фещенко А. Загинув у бою за Україну в день народження матері. Згадаймо Вадима Блищика // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zahinuv-v-boju-za-ukrajinu-v-den-narodzhennja-materi-zhadajmo-vadima-blishchika-957064.html>

БОГАЧ ВАСИЛЬ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Богач Василь Володимирович (16.08.1979, м. Волноваха Донецької області, тепер Україна — 08.05.2022, м. Маріуполь Донецької області, Україна; похований 16.01.2023 у м. Києві) — правоохоронець, військово-вслужбовець, підполковник (посмертно) Служби безпеки України, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Донецький національний університет імені Василя Стуса (2001).

Проживав із родиною у м. Маріуполі. Працював у Службі безпеки України. Писав книги під псевдонімом Іван Богдан.

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України (АТО) та операції Об'єднаних сил. Із початком широкомасштабного наступу РФ на Україну (24.02.2022), коли м. Маріуполь було окуповано, приєднався до Окремого загону спеціального призначення «Азов» Національної гвардії України. Позивний «Домаха».

04.04.2022 отримав важке поранення, перебував у шпиталі на території комбінату «Азовсталь». Загинув 08.05.2022 (унаслідок влучання протибункерної авіабомби). У липні 2022 тіло перевезли в Україну з території, підконтрольної терористичним угрупованням. У січні 2023 родина отримала підтвердження аналізу ДНК. Похований 16.01.2023 на Лук'янівському військовому цвинтарі (м. Київ). Залишилися мати, дружина, два сини.

Орден «За мужність» III ступеня (квітень 2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного су-

веренітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (12.06.2023, посмертно).

Додатково

2015 майор В. Богач був затриманий під варту на три тижні в Бахмутському слідчому ізоляторі (СІЗО). Потім повернувся до виконання службових обов'язків. Після виходу із СІЗО і спілкування із затриманими написав книгу «Патріотв'язні» (2018) під псевдонімом Іван Богдан.

В. Богач : «Я вже дав почитати цю книгу деяким персонажам, які тут фігурують. На мене “вилили відро бруду”, але бруд всохне і відпаде, а правда залишиться у цій книзі. Якщо ця книга потрапить в руки тих людей, що стояли на антимайдані, я сумніваюся, що більша частина з них змінить свою точку зору. Але хтось, нехай і мала частка, зрозуміють, що відбувалося тоді».

Цит. за: У Маріуполі співробітник СБУ презентував книгу про події 2014 року // Українські національні новини. 2016. URL: <https://unn.ua/news/u-mariupoli-spivrobitnik-sbu-prezentuvav-knigu-pro-podiyi-2014-roku>

Президент України В. Зеленський: «Звання Героя України присвоєно підполковнику СБУ Василю Богачу, посмертно. За надзвичайну особисту хоробрість, за неодноразове затримання та знищення ворожих диверсантів. За захист м. Маріуполя й саме за такий героїзм, саме таку самопожертву, які не залишають жодних інших варіантів для України й українців, окрім перемоги».

Цит. за: Президент Володимир Зеленський присвоїв посмертно звання Героя України підполковнику Служби безпеки Василю Богачу // Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3722023-prezident-prisvoiv-posmertno-zvanna-geroa-ukraini-pidpolkovniku-sbu-vasilu-bogacu.html>

Твори

Маріуполь — 2014. Маріуполь : КИТ, 2016. 199 с.

Патріотв'язні. Маріуполь : КИТ, 2018. 336 с.

По той бік окопів. Маріуполь : КИТ, 2020. 166 с.

Джерела

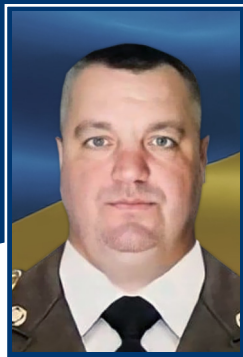
Про присвоєння В. Богачу звання Герой України: Указ Президента України № 326/2023 від 12 червня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3262023-47029>

Література

Фещенко А. Хвилина мовчання: згадаймо захисника «Азовсталі» й підполковника СБУ Василя Богача // Главком. 2023. URL: https://glavcom.ua/country/society/khvilina-movchannja-zhadajmo-zakhisnika-azovstali-vasilja-bohacha-916405.html?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTEAAR2U37RIaMcne1UdJmk3_BFcFV3EYknwnNmlFkhu6XpMYiLDXCfpP1hdZGk_aem_AcXRRHliciEqXCaswReV7Vt4e7PvRdYTzM_h7W7lZQBk_64GeHcFADJpWGdzVUl6rINBrjJZJfIRAUC3QZpUqh7

Романов І. «Його історію має знати Україна!»: історія про героїчного полковника СБУ, який загинув у Маріуполі // Mrpl.city. 2023. <https://mrpl.city/news/view/jogo-istoriyu-mae-znati-ukraina-tovarish-rozpoviv-pro-geroichnogo-polkovnika-sbu-yakij-zaginuv-u-mariupoli>

БОМКО МИКОЛА ДМИТРОВИЧ

Бомко Мико́ла Дми́трович (22.05.1973, с. Селище, тепер Вінницького району Вінницької області, Україна — 01.06.2023, с. Спірне Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 07.06.2023 у м. Болехові Івано-Франківської області, Україна) — військовослужбовець, прикордонник, штаб-сержант (2024, посмертно) Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився в сім'ї моряка. Закінчив школу в с. Селищі, Хмельницьку академію прикордонних військ (тепер Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького), Чернівецьку юридичну академію (тепер Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут Національного університету «Одеська юридична академія»).

Проживав із родиною у м. Дрогобичі Львівської області. 1993–2004 працював у Державній прикордонній службі України на пункті пропуску через державний кордон України з Польщею «Рава-Руська».

Переїхав до м. Болехова Івано-Франківської області. Від 2014 займався з родиною волонтерством.

З початком широкомасштабного вторгнення Росії в Україну разом із синами 26.02.2022 став на захист Батьківщини. Служив головним сержантом 1-го взводу 8-ї роти оперативного призначення 3-го батальйону «Свобода», 4-ї бригади швидкого реагування НГУ «Рубіж» (в/ч А3018). Позивний «Монгол».

Загинув 01.06.2023 від отриманих осколкових поранень. Залишилися мати, дружина, два сини.

01.06.2023 ворог розпочав штурм українських позицій поблизу с. Спільного, використовуючи танки, артилерію та авіацію. Для порятунку побратимів М. Бомко вступив у бій проти ворожих танків (знищено 4 ворожі танки).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.06.2024, посмертно).

Додатково

2003 придбав підприємство з виробництва мінеральної води «Підбузька».

Джерело

Про присвоєння М. Бомку звання Герой України: Указ Президента України № 384/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3842024-51117>

Література

Бомко Микола Дмитрович (22.05.1973–01.06.2023) // Болехівська міська рада. 2023. URL: https://bolekhiv-rada.gov.ua/about_the_city/the-glorious-sons-of-the-bolekhiv-land/11783-bomko-mikola-dmitrovich-22051973-010692023.html
Пам'яті Героя України Миколи Бомка (позивний «Монгол») // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3884199-pamati-geroa-ukraini-mikoli-bomka-pozivnij-mongol.html>

БОРОВИЦЬКИЙ НАЗАР БОГДАНОВИЧ

Боровицький Назар Богданович (24.09.1993, м. Полтава, Україна — 05.04.2022, поблизу м. Маріуполя Донецької області, Україна; похований 29.07.2023 у м. Києві, Україна) — військовослужбовець, капітан Головного управління розвідки (ГУР) Міністерства оборони (МО) України, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався в Пашківській загальноосвітній школі (тепер Кременчуцький район Полтавської області, 2000–2008), Полтавському обласному ліцеї-інтернаті для обдарованих дітей із сільської місцевості при Кременчуцькому педагогічному училищі імені А. Макаренка (тепер Науковий ліцей «Політ», 2009–2011). З раннього віку займався спортом.

Достроково з відзнакою закінчив Національну академію Служби безпеки України (2015), підписав контракт із Головним управлінням Служби безпеки України (СБУ). Пройшовши відбір до новоствореного підрозділу СБУ та військові навчання в США, опанував низку бойових спеціальностей.

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Під час ротацій працював у м. Києві, пройшов різні курси для удосконалення військової майстерності. Опанував військові спеціальності: водолаза, сапера, інструктора спецоперацій тощо. Здійснив близько 100 стрибків із парашутом.

Від 2021 служив у ГУР МО України ЗСУ. Брав участь в евакуації української місії військової розвідки з Афганістану.

Із початком широкомасштабного наступу військ РФ в Україну (від 24.02.2022) виконував бойові обов'язки на Сході України. Згодом брав участь у військових діях на території Київської області.

Загинув 05.04.2022 поблизу м. Маріуполя під час рятувальної операції «Небо» (авіапрорив на «Азовсталь»). Був похований у братській могилі на окупованій території. У травні 2023 завдяки таємній операції українських розвідників його останки вдалося повернути додому та ідентифікувати (17.07.2023).

29.07.2023 відбулося прощання в Михайлівському Золотоверхому монастирі, похований на Байковому кладовищі. У Героя України залишилися батьки та дружина.

Двічі учасник операції з авіапрориву на «Азовсталь». Утретє вилетів 05.04.2022 у складі групи евакуації на порятунок побратимів — екіпажу гелікоптера, який повертався з «Азовсталі» та подав сигнал про допомогу. Вертоліт не долетів 4 км до лінії розмежування, був збитий.

Нагороджений орденами Богдана Хмельницького III ступеня, «За мужність» III ступеня.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.07.2023, посмертно).

23.03.2024 у м. Києві відбувся Всеукраїнський турнір із самбо імені офіцера ГУР МО України Н. Боровицького — Героя України (по-смертно).

Додатково

Операція авіапрориву на «Азовсталь» нараховувала сім бойових вильотів в окупований м. Маріуполь. Було врятовано поранених український оборонців, доставлено медикаменти, озброєння, засоби зв'язку.

Джерела

Про присвоєння Н. Боровицькому звання Герой України: Указ Президента України № 462/2023 від 28 липня 2023 р. // Президент України. URL: https://ptv.ua/mediafiles/gallery/369729440_3635752429991250_2574006936209601204_n.webp

Література

Климань Я. Надали звання Герой України загиблому капітану із Полтавщини Назару Боровицькому // Ptv. 2023. URL: <https://ptv.ua/news/c426aaa8-e177-423b-9c7b-aad835dc0a56>

У Києві попрощалися з українським Героєм, випускником Національної академії СБУ Назаром Боровицьким // Національна академія Служби безпеки України. 2023. URL: <https://nasbu.edu.ua/ua/news-1-8-426-u-kievi-poproschalisya-z-ukrainskim-geroem-vipuschnikom-nacionalnoi-akademii-sbu-nazarom-borovickim>

Пам'яті розвідника Назара Боровицького — Героя України // Головне управління розвідки. 2024. URL: <https://gur.gov.ua/content/pamiaty-rozvidnyka-nazara-borovytskoho-heroia-ukrainy.html>

Боровицький Назар // Козельщинська громада. URL: <https://kozelschynska-gromada.gov.ua/borovickij-nazar-13-26-46-09-11-2023/>

Боровицький Назар Богданович // Музей історії Кременчуцької гуманітарно-технологічної академії імені А. С. Макаренка. URL: https://kpk-museum.blogspot.com/p/blog-page_6.html

БОРШУЛЯК ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Боршуляк Олексáндр Володі́мирович (1999, с. Гаврилівці, тепер Кам'янець-Подільського району Хмельницької області, Україна — 04.07.2023, с. Кліщіївка, тепер Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 07.07.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, лейтенант (2024, посмертно) Збройних сил України, учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Навчався в Гаврилівській загальноосвітній школі; у Кам'янець-Подільському ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою Хмельницької області (2015–2017); на історичному факультеті в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (2017–2021, спеціальність «Середня освіта (Історія та правознавство)»); паралельно закінчив військову кафедру (спеціальність «Бойове застосування інженерно-саперних з'єднань військових частин»).

02.03.2022 призваний на військову службу за мобілізацією. Був командиром інженерно-саперного взводу 321-го окремого інженерного батальйону у складі 48-ї Кам'янець-Подільської інженерної бригади (в/ч А3479).

Виконував бойові завдання в районі Запорізької області, Бахмутського району Донецької області, брав участь у звільненні Харківщини.

Загинув під час виконання бойового завдання в с. Кліщіївці. Залишилися батьки, сестра.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння

Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.06.2024, померло).

Джерело

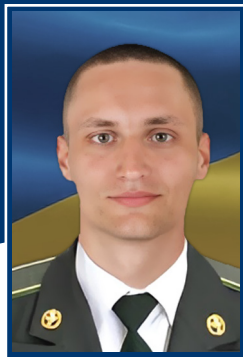
Про присвоєння О. Боршуляку звання «Герой України»: Указ Президента України № 385/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3852024-51121>

Література

Воїну з Кам'янецьчини присвоїли звання Героя України // Vdalo. Аналітика та факти. 2024. URL: <https://vdalo.info/voyinu-z-kamyanechchyny-prysvoyily-zvannya-geroya-ukrayiny/>

Разинець В. Його життя лише починалося... // Подолянин. 2024. URL: <https://podolyanin.com.ua/news/71008/>

БОХОНОК ВІТАЛІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Бохоно́к Віта́лій Володи́мирович (25.03.1991, с. Павлівка, тепер Баштанського району Миколаївської області, Україна — 29.07.2022, м. Дніпро, Україна; похований 01.08.2022 у с. Щербанях Вознесенського району Миколаївської області) — військовослужбовець, майор Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, повний кавалер ордена Богдана Хмельницького (2019, 2022, 2022), Герой України (2022, посмертно).

Дитинство провів у с. Щербанях. Закінчив Щербанівську загальноосвітню школу I–III ступенів імені М. М. Рябошапки Вознесенської районної ради (тепер ліцей; 2008). У Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського 2013 здобув спеціальність «Фізичне виховання». Водночас навчався на кафедрі військової підготовки за спеціальністю «Командир аеромобільного взводу». Працював учителем фізичної культури та «Захисту Вітчизни» в школі (м. Миколаїв).

Добровільно мобілізувався, призваний на службу до 79-ї окремої аеромобільної бригади (тепер — 79-та окрема десантно-штурмова бригада; ОДШБ) 24.03.2014–03.03.2015. Від травня 2014 виконував обов'язки в зоні проведення антитерористичної операції на Сході України (АТО). Під час боїв поблизу смт Извариного (тепер однойменне селище) Луганської області опинився з побратимами в оточенні, зміг вийти.

У січні 2015 брав участь у боях на території Міжнародного аеропорту «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва, обороняв радіолокаційну станцію аеропорту (позиція «РЛС»). 22.01.2015 був поранений (пошкоджено ліктьовий суглоб). Евакуйований до м. Селідового, згодом до м. Дніпра. Після лікування демобілізувався, проте згодом повернувся до військової служби.

05.05.2015 підписав контракт на проходження служби у лавах ЗСУ. У складі 79-ї ОДШБ брав участь у зоні проведення АТО та операції Об'єднаних сил. Виконував військові завдання в Донецькій та Луганській областях.

14.04.2022 командир другого парашутно-десантного батальйону 25-ї окремої повітрянодесантної Січеславської бригади.

Під час артилерійського обстрілу 25.07.2022 тяжко поранений поблизу селища Зайцеве Бахмутського району Донецької області. Воїна було евакуйовано, але 29.07.2022 він помер у Дніпропетровській обласній клінічній лікарні імені І. Мечникова.

07–15.05.2022 у районі населеного пункту Новоселівка Донецької області майор В. Бохонок зміг утримати лінію оборони в зоні відповідальності батальйону та не допустити здійснення противником (який чисельно переважав у вогневих засобах і техніці) маневрів углиб району оборони бригади.

21.06–02.07.2022 поблизу смт Вовчоярівки (тепер однойменне селище Сіверськодонецького району Луганської області) батальйон під безпосереднім командуванням майора В. Бохонка відбив близько 10 ворожих атак: знищено живу силу противника (близько 200 осіб), 13 танків, 8 бойових машин піхоти (БМП-2), 4 бронетранспортери.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (18.11.2022, посмертно).

Повний кавалер ордена Богдана Хмельницького III (28.02.2019), II (25.03.2022) та I (21.06.2022) ступенів.

Відзначений нагрудними знаками «За військову доблесть» (14.01.2016; 18.06.2016), «За оборону Донецького аеропорту» (12.06.2016), «Знак пошани».

Меморіальну дошку встановили на фасаді Щербанівського ліцею Вознесенського району Миколаївської області (29.07.2023).

Командир роти капітан О. Тимошук згадує про В. Бохонка: «Наш комбат був прикладом для бійців. Він завжди був там, де найважче: починається, наприклад, прорив якоїсь із рот батальйону, Віталій Бохонок переміщується туди і керує боєм з контрольно-спостережного пункту підрозділу чи на певній відстані. У комбата завжди були в запасі доглянуті висоти. Тоді майор казав: «Із поля бою бачу краще, ніж зі штабу». Це надихало особовий склад. Бо коли поруч комбат, ротний не може погано воювати. До речі, Віталій ніколи не кричав на підлеглих. Спокійний, врівноважений. Вислухає, дасть пораду. Мав, одне слово, талант психолога».

Цит. за: Крючков О. «Із поля бою бачу краще, ніж зі штабу» // Урядовий кур'єр. 2023. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/iz-polya-boyu-bachu-krashe-nizh-zi-shtabu/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 47/2019 від 28 лютого 2019 р. // Президент України. 2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/472019-26138>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 169/2022 від 25 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1692022-41817>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 432/2022 від 21 червня 2022 р. // Президент України. 2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/4322022-42953>

Про присвоєння В. Бохонку звання «Герой України»: Указ Президента України № 791/2022 від 18 листопада 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7912022-44945>

Література

Крючков О. «Із поля бою бачу краще, ніж зі штабу» // Урядовий кур'єр. 2023. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/iz-polya-boyu-bachu-krashe-nizh-zi-shtabu/> 29 липня у с. Шербані Дорошівської громади відбулося відкриття меморіальної дошки, присвяченої Герою України Бохонку Віталію Володимировичу // Вознесенська районна рада. 2023. URL: <https://voznensenska-rayrada.gov.ua/news/1690785118/>

Місайло В., Рубаняк Н. «Потрапив в Донецький аеропорт», — дружина загиблого десантника поділилася спогадами про чоловіка // Суспільне Миколаїв. 2023. URL: <https://suspilne.media/mykolaiv/511537-potrapiv-v-doneckij-aeroport-druzina-zagiblogo-desantnika-podililasa-spogadami-pro-colovika/> Герої Вознесенщини: Бохонок Віталій Володимирович // Вознесенська районна рада. URL: <https://voznensenska-rayrada.gov.ua/geroi-voznensenschy-py-11-18-28-29-09-2023/>

БУБЕНКО РОМАН ВАСИЛЬОВИЧ

Бубенко Роман Васильович (05.06.1979, м. Харків, тепер Україна — 26.07.2023, м. Дніпро, Україна; похований 28.07.2023 у м. Чернігові, Україна) — військовослужбовець, командир танкового взводу, головний сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Від 1994 проживав у с. Петрівка (тепер Корюківського району Чернігівської області). Закінчив середню школу (1996), середнє професійно-технічне училище № 7 м. Щорс (тепер Сновськ Чернігівської області) за професією «Тракторист-машиніст, лісник» (1997).

Проходив строкову службу в ЗСУ у в/ч 73448 (смт Десна, тепер одноїменне селище Чернігівського району), де отримав військову спеціальність «Механік-водій танка Т-64 Б».

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Від 30.01.2017 до 30.01.2020 проходив військову службу за контрактом у 1-й окремішній танковій Сіверській бригаді Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А1815, селище Гончарівське Чернігівського району).

Після початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) був мобілізований. Проходив службу на посаді командира танкового взводу танкової роти танкового батальйону (в/ч А1815). У лютому — березні 2022 брав участь в обороні м. Чернігова, здійснив низку успішних бойових виїздів. Міг звільнитися за станом здоров'я, але залишався на службі. Позивний «Кума».

Улітку 2023 виконував бойові завдання на Донецькому напрямку.

Помер у Дніпропетровській міській лікарні № 8 від отриманих поранень під час виконання бойового завдання. Прощалися з воїном

у Катерининській церкві в м. Чернігові. Залишилися дружина, дочка, син і брат.

У червні 2023 на Донеччині разом з екіпажем прорвав укріплені рубежі ворога. Один танк ворога було пошкоджено; знищено інший танк, бойову машину піхоти та живу силу противника.

У липні 2023 Р. Бубенко спільно з побратимами успішно знищили спостережний пункт ворога, було подавлено кулеметні та протитанкові засоби військ РФ. Російські війська відійшли на інші рубежі. Під час виїзду військовий отримав поранення, але продовжував керувати діями екіпажу. Після евакуації його доправили до шпиталю.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.06.2024, посмертно).

Джерело

Про присвоєння Р. Бубенку звання Герой України: Указ Президента України № 386/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3862024-51125>

Література

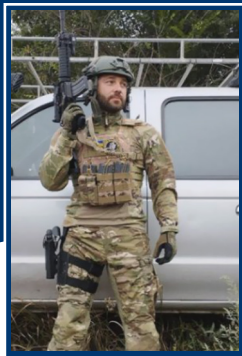
Герої не вмирають! // Сновська міська рада 2023. URL: <https://snovmr.gov.ua/geroyi-ne-vmyrayut-33/>

Горнова В. У Чернігові попрощалися з головним сержантом Романом Бубенком, який помер у лікарні від отриманих поранень // Суспільне. Чернігів 2023. URL: <https://suspilne.media/chernihiv/539035-u-chernigovi-poprosalisa-z-golovnim-serzantom-romanom-bubenkom-akij-zaginuv-vid-otrimanih-poranen/>
Нашому земляку Роману Бубенку присвоєно звання Героя України (посмертно) // Сновська міська рада. 2024. URL: <https://snovmr.gov.ua/nashomu-zemlyaku-romanu-bubenku-prysvoyeno-zvannya-geroya-ukrayiny-posmertno/>

Прорвав укріплені рубежі, знищив танк, БМП і 20 ворожих солдатів: історія Героя України Романа Бубенка // АрміяInform. 2024. URL: <https://armyinform.com.ua/2024/07/05/prorvav-ukripleni-rubezhi-znyshhyv-tank-bmp-i-20-vorozhyh-soldativ-istoriya-geroya-ukrayiny-romana-bubenka/>

Шапошніков Д. Оборонцю Чернігова Роману Бубенку з 1-ї танкової бригади президент посмертно присвоїв звання Героя України // Суспільне Чернігів. 2024. URL: <https://suspilne.media/chernihiv/782987-oboroncu-chernigova-romanu-bubenku-z-1-i-tankovoi-brigadi-prezident-posmertno-prisvoiv-zvanna-geroa-ukraini/>

БУКАЛО РОМАН СЕРГІЙОВИЧ

Букало Роман Сергійович (29.12.1994, м. Камінь-Каширський Волинської області, Україна — 17.12.2022, острів Великий Потьомкінський Херсонської області; похований 12.01.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, старший матрос Сил спеціальних операцій Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався в місцевій школі. Закінчив Камінь-Каширське вище професійне училище, здобув фах маляра-штукатур. Займався спортом, цікавився медициною та зброєю. 2013 підписав контракт і вступив на військову службу.

Від 2014 — учасник антитерористичної операції на Сході України. Служив у складі 80-ї окремої десантно-штурмової бригади. Брав участь в обороні Луганського аеропорту, в боях у районі селища Станиця Луганська, м. Щастя (усі — Луганська область), м. Слов'янська. Після закінчення контракту (2017) працював у містах Луцьку й Києві. Згодом переїхав до Німеччини. Із початком широкомасштабного наступу РФ (від 24.02.2022) повернувся в Україну. У складі добровольчого українського корпусу «Правий сектор» обороняв м. Київ, охороняв аеропорт «Київ» (Жуляни).

Пройшов відбір і підготовку до лав Сил спеціальних операцій ЗСУ. Служив оператором групи спецпризначення команди бойових плавців старшим матросом у 73-му морському центрі Сил спеціальних операцій імені кошового отамана Антіна Головатого.

Загинув під час виконання завдання з визволення острова Великий Потьомкінський (17.12.2022). Залишилися батьки.

Нагрудні знаки «За зразкову службу», «За оборону Луганського аеропорту».

Орден «За мужність» III ступеня (02.03.2023, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2023, посмертно).

Джерело

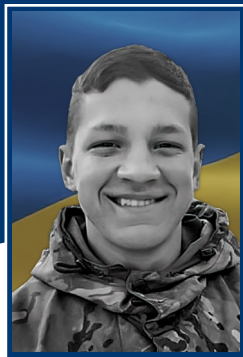
Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 120/2023 від 02 березня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1202023-45977>

Література

Гайдучик І. Таких світлих людей не забувають // Полісся. 2023. URL: <http://polissia.net/?p=18329>

Шевчук Б. Президент вручив батькам Героя України Романа Букала з Волині посмертну нагороду сина // Суспільне Луцьк. 2023. URL: <https://suspilne.media/lutsk/645264-prezident-vruciv-batkam-geroa-ukraini-romana-bukala-z-volini-posmertnu-nagorodu-sina/>

БУТУСІН ЛЕОНІД ОЛЕГОВИЧ

Бутусін Леонід Олєгович (27.04.2001, м. Владивосток Приморського краю, Росія — 09.03.2022, за офіційними даними — 24.03.2022, с. Лукашівка Чернігівського району Чернігівської області, Україна; похований 04.04.2022 у м. Калуші Івано-Франківської області, Україна) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно). Брат Р. Бутусіна.

Народився в багатодітній сім'ї. 2014 родина переїхала до України в Івано-Франківську область. Батько — учасник антитерористичної операції на Сході України.

З дитинства мріяв стати військовим. Закінчив Прикарпатський військово-спортивний ліцей Івано-Франківської обласної ради (м. Надвірна Івано-Франківської області). Навчався на юридичному факультеті Одеського національного університету імені І. І. Мечникова. 2019 виїздив за кордон на заробітки.

Від 2020 разом із братом служив у 16-му окремому мотопіхотному батальйоні 58-ї окремої мотопіхотної бригади імені гетьмана І. Виговського ЗСУ (м. Конотоп Сумської області). Учасник операції Об'єднаних сил. 2021 отримав вибухову травму (відірвало палець на правій руці). Після лікування повернувся до військової служби.

Від початку широкомасштабного вторгнення РФ на Україну (24.02.2022) відбивав наступ окупантів на території Чернігівської області. Виконував обов'язки стрільця, помічника гранатометника.

Загинув у бою з переважаючими силами противника. 30.03.2024 після звільнення с. Лукашівки батько відшукав тіла загиблих синів. Похований на Алеї слави у м. Калуші.

07.03.2022 с. Лукашівка зазнало обстрілів російської артилерії. 09.03.2022 ворог наступав із трьох напрямків. Один із братів за допомогою ручного протитанкового гранатомета підбив ворожу бойову машину піхоти (БМП), танк окупантів. Під натиском ворога змушені були відійти до села. Коригували удари артилерії, доки був зв'язок. Брати знищили 6 одиниць військової техніки, але потрапили в оточення; відстрілювалися, доки були набої (каска та бронежилет прошиті кулями). Ціною власного життя врятували понад 30 українських бійців.

Медалі «Операція Об'єднаних сил. За звитягу та вірність» (22.06.2021), «За оборону рідної держави» (11.10.2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Присвоєно звання «Почесний громадянин Калуської міської територіальної громади» (25.05.2023, посмертно).

На честь подвигу братів знято документальний фільм «Воїни Світла. Історія братів Бутусіних» (2023; режисер В. Чорненький).

Додатково

Батько та більшість побратимів вважають, що Роман і Леонід Бутусіні загинули 09.03.2022, коли востаннє виходили на зв'язок. Серед інших припущень — 15 або 16.03.2022. У висновку про смерть зафіксовано 24.03.2022.

На гроші, які отримала родина загиблих Героїв України, придбано обладнання для місцевої лікарні та збудовано каплицю.

Джерело

Про присвоєння Л. Бутусіну звання «Герой України»: Указ Президента України № 384/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3842023-47341>

Література

Найдюк Н., Горнова В. Загинули, як Герої: історія про життя та смерть за Україну братів-росіян Романа та Леоніда Бутусіних // Суспільне Чернігів. 2023. URL: <https://suspilne.media/chnihiv/523933-zaginuli-ak-geroi-istoria-pro-zitta-ta-smert-za-ukrainu-brativ-rosian-romana-ta-leonida-butusinih/>

Пам'яті стрільців, братів Романа та Леоніда Бутусіних // Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3706840-pamati-strilciv-brativ-romana-ta-leonida-butusinih.html>

Подружжя Бутусіних подарувало жіночій консультації сучасний УЗД-апарат // Калуська Міська Рада. 2023. URL: <https://kalushcity.gov.ua/news/podruzzhzha-butusinih-podaruvalo-zhinochij-konsultaciyi-suchasnij-uzd-aparat>

Фещенко А. Переїхали з Росії у 2014-му. Згадаймо Героїв України — братів Романа та Леоніда Бутусіних // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zhadajmo-brativ-romana-ta-leonida-butusinih-962881.html>

БУТУСІН РОМАН ОЛЕГОВИЧ

Бутусін Роман Олєгович (05.07.1997, м. Владивосток Приморського краю, Росія — 09.03.2022, за офіційними даними — 24.03.2022, с. Лукашівка Чернігівського району Чернігівської області, Україна; похований 04.04.2022 у м. Калущі Івано-Франківської області, Україна) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно). Брат Л. Бутусіна.

Народився в багатодітній сім'ї. 2014 родина переїхала в Івано-Франківську область. Батько — учасник антитерористичної операції на Сході України.

Навчався в Національній академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (м. Львів) за спеціальністю «Розвідник-артилерист», за станом здоров'я залишив навчання на 3-му курсі. Вступив у Національний авіаційний університет (м. Київ).

Від 2020 разом із братом служив у 16-му окремому мотопіхотному батальйоні 58-ї окремої мотопіхотної бригади імені гетьмана І. Виговського ЗСУ (м. Конотоп Сумської області).

Учасник операції Об'єднаних сил. Із початком широкомасштабного вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) відбивав наступ окупантів на території Чернігівської області.

Загинув у бою з переважаючими силами противника.

30.03.2024 після звільнення с. Лукашівки батько віднайшов тіла синів. Похований на Алеї слави у м. Калущі.

07.03.2022 с. Лукашівка зазнало обстрілів російської артилерії. 09.03.2022 ворог наступав із трьох напрямків. Один із братів Бутусіних за допомогою ручного протитанкового гранатомета підбив ворожу бойову машину піхоти (БМП), танк окупантів. Під тиском ворога змушені відійти до села, де коригували удари артилерії, доки був зв'язок. Брати знищили 6 одиниць військової техніки, але потрапили в оточення, відстрілювалися, доки були набої (каска та бронежилет прошиті кулями). Ціною власного життя врятували понад 30 українських бійців.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Присвоєно звання «Почесний громадянин Калуської міської територіальної громади» (25.05.2023, посмертно).

На честь подвигу братів знято документальний фільм «Воїни Світла. Історія братів Бутусіних» (2023; режисер В. Чорненко).

Додатково

Батько та більшість побратимів вважають, що Роман і Леонід Бутусіні загинули 09.03.2022, коли востаннє виходили на зв'язок. Серед інших припущень — 15 або 16.03.2022. У висновку про смерть зафіксовано 24.03.2022.

На гроші, які отримала родина загиблих Героїв України, придбано обладнання для місцевої лікарні та збудовано каплицю.

Джерело

Про присвоєння Р. Бутусіну звання «Герой України»: Указ Президента України № 385/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3852023-47345>

Література

Найдюк Н., Горнова В. Загинули, як Герої: історія про життя та смерть за Україну братів-росіян Романа та Леоніда Бутусіних // Суспільне Чернігів. 2023.

URL: <https://suspilne.media/chernihiv/523933-zaginuli-ak-geroi-istoria-pro-zitta-ta-smert-za-ukrainu-brativ-rosian-romana-ta-leonida-butusinih/>

Пам'яті стрільців, братів Романа та Леоніда Бутусіних // Укрінформ. 2023.

URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3706840-pamati-strilciv-brativ-romana-ta-leonida-butusinih.html>

Фещенко А. Переїхали з Росії у 2014-му. Згадаймо Героїв України — братів Романа та Леоніда Бутусіних // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/zhadajmo-brativ-romana-ta-leonida-butusinih-962881.html>

БУЯЛО ОЛЕГ ЮРІЙОВИЧ

Буяло Олég Юрійович (12.04.2002, м. Славутич, тепер Вишгородського району Київської області, Україна — 19.06.2023, поблизу селища Велика Носівка Волноваського району Донецької області, Україна; похований 25.06.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, лейтенант Військово-морських сил Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився у сім'ї військового. Навчався в загальноосвітній школі № 1 та ліцеї (м. Славутич). Захоплювався спортом (займався дзюдо). Закінчив факультет морської піхоти Військової академії (м. Одеса).

У лютому 2023 призначений командиром роти морської піхоти новоствореної 37-ї окремої бригади морської піхоти. Паралельно командував групою загальновійськового резерву батальйону.

Загинув під час виконання бойового завдання (останній раз виходив на зв'язок 13.06.2023). Залишилися батьки.

05.06.2023 одна з груп резерву на чолі з О. Буялом прорвала лінії оборони противника на півдні Донецької області та фактично опинилася в тилу ворога. Разом із двома побратимами зачистили понад кілометр ворожих окопів та захопили полоненого.

06.06.2023 О. Буяло отримав наказ у складі групи дійти до окупованого селища Новодонецького Донецької області. Біля населеного пункту група потрапила під артилерійський обстріл ворога. Частина групи була вимушена відійти на вже підготовлені позиції. Лейтенант із кількома побратимами зумів із боєм прорватися в окупований населений

пункт, де вони опинилися в повному оточенні ворога. У ніч проти 07.06.2023 вогонь артилерії корегував лейтенант О. Буяло. На ранок із боями група прорвала лінію оборони ворога та вийшла з оточення.

13.06.2023 очолив групу бійців для штурму опорного пункту противника на стратегічно важливій висоті поряд із селищем Велика Новосілка Волноваського району Донецької області. Підрозділ зумів виконати завдання, але під час ворожого артилерійського обстрілу лейтенант О. Буяло загинув.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (24.02.2024, посмертно).

Почесний громадянин м. Славутича (28.06.2023).

У травні 2024 відбувся турнір по дзюдо пам'яті Героя України у м. Славутичі.

На честь Героя України перейменовано бульвар у м. Славутичі (2024).

Джерело

Про присвоєння О. Буялу звання Герой України: Указ Президента України № 101/2024 від 24 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1012024-49873>

Література

Буяло Олег // Славутичська міська громада. 2023. URL: <https://e-slavutych.gov.ua/news/1688561337/>

ВОВК АНДРІЙ БОГДАНОВИЧ

Вовк Андрій Богдánович (1983, м. Нововолинськ Володимирського району Волинської області, тепер Україна — 11.10.2023, поблизу селища Діброва Сіверськодонецького району Луганської області, Україна; похований у с. Низкиничях Володимирського району Волинської області, Україна) — військовослужбовець, старший солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився в родині музиканта.

Після закінчення Нововолинської середньої загальноосвітньої школи № 7 (тепер ліцей) навчався в Нововолинському електромеханічному технікумі (тепер коледж), здобув фах електромеханіка. Проходив строкову військову службу. Від 2004 двічі брав участь у миротворчій місії в Іраку.

2011—2017 заочно навчався у Східноєвропейському національному університеті імені Лесі України (тепер Волинський національний університет імені Лесі України) у м. Луцьку, отримавши фах юриста. Працював на різних роботах. Отримавши посвідчення водія-далекобійника, виїхав на заробітки в Європу.

Із початком широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022), повернувся та добровільно вирушив на фронт. Воював у Володимирському 55-му батальйоні 100-ї окремої бригади територіальної оборони (Волинська область) на кордоні з Білоруссю. Позивний «Пуля».

Від квітня 2023 виконував бойові завдання на території Луганської області в районі заказнику «Серебрянський». 11.04.2023 отримав кон-

тузію, після лікування в госпіталі повернувся на передову. Підрозділ стримував ворога поблизу с. Білогорівки Сіверськодонецького району Луганської області.

Загинув 11.10.2023 поблизу селища Діброва при відбитті російсько-го наступу. У нього залишилися мати і сестра.

10.10.2023 російські окупанти, провівши надпотужну артилерійську підготовку, вдалися до масованого штурму однієї з позицій 3-ї стрілецької роти Володимирського батальйону. Разом із побратимами із сусіднього Ковельського батальйону за підтримки аеророзвідки та мінометників під шквальним артилерійським вогнем бійцям вдалося відстояти позицію і змусити штурмову групу ворога відступити з великими втратами.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.06.2024, посмертно).

«Почесний громадянин Нововолинської міської територіальної громади» (13.08.2024, посмертно).

Меморіальну дошку встановлено на будівлі Нововолинського ліцею № 7 (2024).

Вовк Олена (сестра): «24 лютого 2024 року розпочалася війна. Андрій був у Європі. Цього ж дня він уже приїхав на кордон і в наступні дні поповнив лави ЗСУ. Постійно у телефонних розмовах наголошував, щоб вірили у Перемогу, вірили у ЗСУ. Кілька місяців після рашистського вторгнення Андрій був на кордоні з Білоруссю разом зі своєю вівчаркою. Тепер цей розумний пес — із нами, є постійним нагадуванням про брата».

Цит. за: Лісова А., Лісовий І. Ворог відступив — ціною життя волинянила Андрія Вовка // Волинь. 2024. URL: <https://www.volyn.com.ua/news/272101-voroh-vidstupyv-tsinoiu-zhyttia-volynianyna-andriia-vovka>

Джерело

Про присвоєння А.Вовку звання Герой України: Указ Президента України № 387/2024 від 28 червня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3872024-51129>

Література

Бійці з Волині відбили штурм росіян, втративши двох побратимів // Волинь. 2023. URL: <https://www.volyn.com.ua/news/255768-biitsi-z-volyni-vidbyly-shturm-rosiian-vtratyvshy-dvokh-pobratymiv>

«Трупи ворогів лежали неподалік наших бійниць»: волинські тероборонівці втримали позиції у запеклому бою // Волинська служба новин. 2023. URL: <https://vsn.ua/news/trupi-vorogiv-lezhali-nepodalik-nashih-biynits-volinski-teroboronivtsi-vtrimali-pozitsiyi-u-zapeklomu-boyu-33663>

Савчук В. Вірив, що повернеться з Перемогою, але не судилось: Герой України з Волині загинув, зупиняючи російський наступ на Донеччині // Волинська служба новин. 2024. URL: <https://vsn.ua/news/viriv-scho-povernetsya-z-peremogoyu-ale-ne-sudilos-geroy-ukrayini-z-volini-zaginuv-zupinyayuchi-rosiyskiy-nastup-na-donechchini-50862>

ВОЛОЧІЙ ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

Волочій Ів́ан Микола́йович (20.06.1995, с. Бересток, тепер Чортківського району Тернопільської області, Україна — 07.03.2022, біля с. Грушувахи Ізюмського району Харківської області, Україна; похований 09.03.2022 у рідному селі) — військовослужбовець, прикордонник, майор (2022, посмертно) Державної прикордонної служби України (ДПСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

З юнацьких років мріяв стати прикордонником, за взірцем старшого брата.

Активно займався спортом: підтягування, біг, штанга, бруси, грав у футбол і волейбол. Випускник загальноосвітньої школи I–III ступенів у с. Торському (Чортківського району).

2016 закінчив Національну академію Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького, здобув звання лейтенанта.

Проходив службу у Північному регіональному управлінні ДПСУ, виконував завдання щодо забезпечення недоторканності кордону. Призначений першим заступником начальника відділу прикордонної служби.

З 2018 став на захист Батьківщини у складі військового підрозділу в зоні проведення операції Об'єднаних сил. Цього ж року закінчив Європейський університет, здобув диплом магістра. Присвоєно військове звання капітана.

Широкомасштабне вторгнення ворога І. Волочій зустрів на лінії розмежування біля с. Мар'їнки Покровського району Донецької області. Невдовзі групу військовослужбовців під його командуванням пере-

кинуто для посилення підрозділів Збройних сил України (ЗСУ) на Харківському напрямку.

07.03.2022 у запеклих боях зупинив спробу переправи ворога через канал Дніпро — Донбас біля с. Грушувахи. Загинув під час виконання бойового завдання. Залишились батьки, брат.

Мобільна група прикордонників на чолі з капітаном І. Волочієм спільно з підрозділами ЗСУ стримували просування ворога на Ізюмщині. Вступили у жорстокий бій із загарбниками. Колона окупантів, яка сунула вглиб України, наразилася на опір, зазнала масованого ураження з усіх видів зброї. Молодий офіцер грамотно та професійно керував діями підлеглих, організував маневрену оборону, здатну нанести максимальні втрати противнику.

Завдяки злагодженим і професійним діям українських воїнів ворогу завдано значних втрат у живій силі й техніці, його подальше просування стало неможливим.

Під час бою капітан І. Волочій отримав смертельне поранення внаслідок розриву російського танкового уламково-фугасного снаряду.

Нагороджено орденом «За мужність» III ступеня (17.03.2022, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.08.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський 29.08.2023 передав нагороду членам родини полеглого Героя.

На будівлі Торської загальноосвітньої школи встановлено меморіальну дошку (20.10.2022).

Додатково

За спогадами брата Андрія, Іван любив активний відпочинок, спорт, часто мандрував Україною. Дотримувався правильного харчування. Завжди мав план на завтрашній день, «знав чітко, як він хоче

жити, де бути і задля чого». Любив музику, умів танцювати. Був людиною, «яка відкривалась із кожним днем з різних сторін».

Джерело

Про присвоєння І.Волочію звання Герой України: Указ Президента України № 544/2023 від 28 серпня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5442023-48169>

Література

Волочій Іван Миколайович // Герої МВС: 200 днів війни. Київ : ДП «ІНФОТЕХ», 2022. С. 58. URL: <https://mvs.gov.ua/upload/1/2/9/3/2/6/ts5yo2JuhJO6xE0Ju4JKotrKN5gpce8DeHcE0Ar0.pdf>

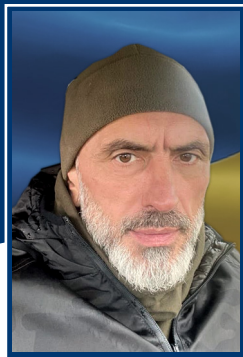
Зятюк С. Зупинив ворога ціною власного життя: історія командира групи прикордонників Івана Волочія // 24 канал. 2022. URL: https://24tv.ua/zupiniv-voroga-tsinoyu-vlasnogo-zhittya-istoriya-komandira-grupi_n1932581

Поки нас пам'ятають — ми живі // Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів с. Торське. 2022. URL: <https://zosh-i-iii-st-s-torske.webnode.com.ua/news/poki-nas-pamyatayut-mi-zhivi/>

Іван Волочій — його сміливість не забудемо ніколи... // Державна прикордонна служба України. 2023. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/news/ivan-volochiy-yogo-smilivist-ne-zabudemo-nikoli/>

Іван Волочій // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/ivan-volochii>

ГАПОНЕНКО ЮРІЙ АНДРІЙОВИЧ

Гапоненко Юрій Андрійович (06.05.1967, м. Конотоп Сумської області, тепер Україна — 09.03.2023, м. Київ, Україна) — підприємець, військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, по-смертно).

Після закінчення 1984 Конотопської загальноосвітньої школи № 5 (тепер ліцей) 1985–1987 проходив строкову службу в прикордонних військах.

Здобув дві вищі освіти у Київському автомобільно-дорожньому інституті (тепер Національний транспортний університет) за фахом інженера-будівельника автомобільних доріг (1992) та економіста-правознавця (1996).

Працював 1990–1992 інженером Сімферопольського відділення комплексного проектування ДП «Укрдіпдор». 1992–2000 — у «Градобанку» (м. Київ); 2000 — 2023 — у ТОВ «Корпорація “Ватра”» (м. Тернопіль; від 2023 — голова товариства). Водночас заснував і очолив підприємства: ТОВ «Моноліт» та «Фінансову компанію “Груп Фактор”» (обидва — у м. Києві), Попільнянський консервний завод (Житомирська область). Проживав у м. Києві.

На початку широкомасштабного військового вторгнення РФ в Україну добровільно вступив до лав ЗСУ. Служив оператором-розвідником 95-ї окремої десантно-штурмової бригади. Військовий позивний «Байкер».

У березні 2022 виконував бойові завдання на Київщині. Брав активну участь в підготовці стрільців-снайперів. Як інструктор передавав

свої вміння та надбані навички ведення розвідувальних операцій під час виходу за лінію зіткнення, в небезпечному тилу ворога.

У квітні 2022 переведений до 46-ї окремої аеромобільної бригади, де від жовтня виконував обов'язки командира розвідувального взводу. Брав участь у військовій операції зі звільнення Херсонської області та Миколаївської області.

Від 20.10.2022 командир відділення розвідувального взводу. Від грудня 2022 воював у Покровському районі Донецької області, обороняв міста Краматорськ, Бахмут, Соледа.р.

15.12.2022 поранений під м. Бахмутом, однак невдовзі повернувся у стрій. Завдяки умілому керівництву Ю. Гапоненка підрозділ знищив значну кількість живої сили противника. 31.12.2022 підрозділ отримав завдання виступити на захист м. Соледа.р.

02.02.2023 під м. Бахмутом отримав важке мінно-вибухове поранення. Ю. Гапоненка евакуйовано та доправлено до м. Дніпра, згодом — до м. Києва. Незважаючи на проведені медичні заходи, життя воїна врятувати не вдалося.

Залишилися дружина і двоє синів.

У березні 2022 брав участь у боях поблизу с-ща Макарова Бучанського району Київської області. В одному з боїв дав наведення на кілька ворожих танків, які вдалося знищити.

З середини липня по листопад 2022 здійснював постійні бойові виходи.

12.09.2022 під час бойового виходу Ю. Гапоненко в складі розвідгрупи потрапив під обстріл. У результаті бою загинув командир взводу І. Банк та двоє бійців отримали численні поранення. Під постійними обстрілами, за декілька кілометрів від розташування підрозділу, Ю. Гапоненко зміг організувати евакуацію поранених та надати першу необхідну медичну допомогу.

Нагороджений орденами «За мужність» III (05.05.2022) і II (05.05.2023, посмертно) ступенів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій

присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Удостоєний медалей «Честь. Слава. Держава» (02.12.2022), «За хоробрість у бою» (29.11.2022).

Т. Гапоненко (дружина): «Це було під Макаровом у середині березня, 55-й кілометр Житомирської траси. Був завалений мостовий перехід. Йому наказали відходити, але він там лишився сам. Росіяни розуміли, що хтось ховається. Вони стріляли. Юра дивом уцілів. Дав наводку на кілька танків, їх знищили, і організувався прохід для підрозділу. Коли у травні отримав повідомлення про орден, йому було приємно».

Цит за: Фещенко А. Из Porsche Cayenne – в окопи. Хвилина мовчання: згадаймо бізнесмена Юрія Гапоненка // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/iz-porsche-cayenne-v-okopi-khvilina-movchannja-zhadajmo-biznesmena-jurija-haponenka-942939.html>

Додатково

Напередодні широкомасштабного вторгнення РФ отримав тяжку травму внаслідок дорожно-транспортної пригоди. Однак проблеми зі здоров'ям не стали перешкодою для патріота. Власним коштом придбав снайперську гвинтівку і добровільно пішов на фронт.

Був затятим мисливцем і рибалкою. Їздив на полювання до Монголії, рибалив у Норвегії.

З дружиною подорожували в Канаді, Європі, Азії. Побували в Індії, Таїланді, Шрі-Ланці, Індонезії, Ізраїлі, ОАЕ, Тунісі, Єгипті, Туреччині.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 313/2022 від 5 травня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3132022-42437>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 450/2023 від 26 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4502023-47613>

Про присвоєння Ю. Гапоненку звання Герой України: Указ Президента України № 571/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5712024-51717>

Література

Пам'яті снайпера 46-ї окремої аеромобільної бригади Юрія Гапоненка (позивний «Байкер») // Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/>

rubric-ato/3699549-pamati-snajpera-46i-okremoi-aeromobilnoi-brigadi-uria-gaponenka-pozivnij-bajker.html

Юрій Гапоненко // Платформа пам'яті Меморіал. 2023. URL: <https://www.victims.memorial/people/yurii-haponenko>

Фещено А. Из Porsche Cayenne – в окопи. Хвилина мовчання: згадаймо бізнесмена Юрія Гапоненка // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/society/iz-porsche-cayenne-v-okopi-khvilina-movchannja-zhadajmo-biznesmena-jurija-haponenka-942939.html>

Гапоненко Юрій Андрійович (06.05.1967–09.03.2023) // Національний транспортний університет. URL: <http://www.ntu.edu.ua/geroyi-ne-vmirayut-7/>

ГАХ РОМАН ВАСИЛЬОВИЧ

Гах Роман Васильович (20.07.1983, с. Баворів Тернопільського району Тернопільської області, тепер Україна — 06.03.2022, с. Житлівка Сіверськодонецького району Луганської області, Україна; похований 11.03.2022 у рідному селі) — військовослужбовець, полковник (2022, посмертно) Державної прикордонної служби України (ДПСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Закінчив місцеву загальноосвітню школу (2001, тепер загальноосвітня школа I–III ступенів імені Героя України полковника Романа Гаха с. Баворів Великогаївської сільської ради Тернопільської області).

Здобув кваліфікацію бакалавра права, офіцера військового управління тактичного рівня (2005), ступінь магістра за спеціальністю «Безпека державного кордону», професійна кваліфікація «Офіцер оперативно-тактичного рівня ДПСУ» (2019) в Національній академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького (м. Хмельницький). 2021 отримав ступінь магістра за освітньо-професійною програмою «Публічне управління і адміністрування» (Луганський національний університет імені Тараса Шевченка).

2005–2017 проходив службу в підрозділах Білгород-Дністровського та Подільського прикордонних загонів Південного регіонального управління ДПСУ.

Від 2014 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. 2014–2015 — заступник коменданта оперативно-бойової прикордонної комендатури Білгород-Дністровського прикордонного загону (1-ї категорії) Південного регіонального управління ДПСУ. 2019–2021 — заступник начальника штабу — начальник

відділу організації прикордонної служби; 2021–2022 — заступник начальника Луганського прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Східного регіонального управління ДПСУ (м. Лисичанськ Луганської області). Р. Гах уміло організовував застосування бойових підрозділів прикордонного загону.

У зв'язку з нарощенням військової активності збройних сил Росії біля кордонів України та збільшенням провокативних дій з боку агресора в межах ділянки відповідальності 3-го прикордонного загону імені Героя України полковника Євгенія Пікуса Східного регіонального управління — від лютого 2022 здійснював підготовку підрозділів прикордонної комендатури швидкого реагування «Новоопсков», організовував зайняття бойових позицій особовим складом взводноопорних пунктів (ВОП) на Білолуцькому напрямку.

У ніч проти 24 лютого 2022 розпочався обстріл ВОПів комендатури швидкого реагування «Новоопсков» залпами двох ворожих БМ-21 «Град». Завдяки діям заступника начальника загону противнику не вдалося здійснити захід на територію України на цьому напрямку.

В умовах стрімкого просування переважаючих сил противника та загрози опинитися в оточенні, з метою недопущення взяття в полон особового складу вжив заходів для організації оборони та відбиття наступу противника на другому рубежі на околицях м. Старобільська Луганської області.

24.02.2022 під керівництвом Р. Гаха особовий склад у взаємодії з підрозділами ЗСУ вступили в бій з противником на околиці с. Чмирівки (тепер Старобільського району Луганської області). Завдяки якісно спланованим тактичним діям керівника противник не мав успіху на цьому напрямку.

06.03.2022 загинув під час бойового зіткнення з піхотою противника поблизу с. Житлівки (отримав поранення, несумісні з життям). Залишилися батьки, дружина та два сини.

Під керівництвом полковника Р. Гаха у взаємодії з підрозділами ЗСУ українські захисники неодноразово показали приклади героїзму та мужності у боротьбі з переважаючими силами противника на обороні Кременського напрямку (Луганська обл.), в боях за населені пункти вдалося знищити значну кількість живої сили ворога та техніку.

06.03.2022 зведена група на чолі із полковником Р. Гахом вирушила на допомогу іншим підрозділам, які вже вели бій з переважаючою кількістю противника в районі південно-східної околиці с. Житлівки Луганської області. Виявивши засідку противника, зведений підрозділ вступив у бій. В умовах шквального обстрілу полковник отримав поранення, але продовжував керувати діями особового підлеглого складу. Особистим прикладом стійкості та незламності надихав воїнів на виконання бойових завдань.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (27.12.2022, по смертно).

Нагрудні знаки та медалі: «15 років ДПСУ» (2007), «За мужність в охороні державного кордону» (2015), «Відмінний прикордонник» (2016), «15 років сумлінної служби» (2020), «За відзнаку в службі» (2021), знак пошани «Захиснику Луганщини» (2021), почесний нагрудний знак «За заслуги перед Збройними Силами України» (2021), «За жертвовність і любов до України» (2023, посмертно), «3-й прикордонний загін імені Героя України полковника Євгенія Пікуса» (2023, посмертно).

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (17.03.2022, посмертно), «Хрест Героя» (2024, посмертно).

Відзнака Президента України «За участь в антитерористичній операції» (2018), відзнака Командувача об'єднаних сил «Козацький Хрест» III ступеня (2020).

Ім'я Героя України полковника Р. Гаха присвоєно загальноосвітній школі I–III ступенів с. Баворів, на фасаді будівлі встановлено меморіальну дошку (01.09.2023).

Р. Гаха, Є. Пікуса, В. Кучерявого увічнено в спеціальній іменній марці від Укрпошти «Герої України — прикордонники» (2023).

Речниця Луганського прикордонного загону Т. Летошко: «Від 24 лютого під керівництвом Романа у взаємодії з підрозділами Зброй-

них Сил України наші захисники неодноразово стали прикладом мужності і героїзму в боротьбі з переважаючими силами противника. У боях за населені пункти Луганщини спільними зусиллями вдалося знищити велику кількість живої сили ворога та не одну одиницю техніки. Роман Гах разом з побратимами стримували просування переважаючих сил російської орди на Луганщині. У перші дні війни прикордонники мали завдання не допустити просування військ ворога. Захисники під керівництвом полковника Гаха першими прийняли вогонь на себе і одразу вступили у бій. Утримувати оборону на визначеному рубежі доводилося під щільним вогнем противника. Та, не зважаючи на постійні обстріли та чисельну перевагу рашистів, прикордонники понад шість годин вміло утримували займані позиції. Під час тривалого протистояння полковник Роман Гах від кулеметної черги отримав тяжкі поранення, несумісні з життям. Найвищою ціною він зберіг життя побратимів: героїчно та відважно, стоячи до останнього та дивлячись ворогу у вічі, не ступивши ні кроку назад. Так боронять мужні офіцери-прикордонники Україну».

Цит. за: Український герой: прикордонник Роман Гах — відданий справі та Україні // Міністерство внутрішніх справ України. 2022. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/geroyi-ukrayini-prikordonnik-roman-gax-viddanii-spravi-ta-ukrayini>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 144/2022 від 17 березня 2022 р. // Верховна Рада України. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/144/2022Text>

Про присвоєння Р. Гаху звання Герой України: Указ Президента України № 893/2022 від 27 грудня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8932022-45449>

Література

Гах Роман Васильович // Герої МВС. Київ : ДП «ІНФОТЕХ», 2022. С. 60. URL: <https://mvs.gov.ua/upload/1/2/9/3/2/6/ts5yo2JuhJO6xE0Ju4JKotrKN5gpce8DeHcE0Ar0.pdf>

Український герой: прикордонник Роман Гах — відданий справі та Україні // Міністерство внутрішніх справ України. 2022. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/geroyi-ukrayini-prikordonnik-roman-gax-viddanii-spravi-ta-ukrayini>

ГЛОБА ЄВГЕН ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Глоба Євген Олександрович (06.10.1998, с. Боровківка, тепер Кам'янського району Дніпропетровської області, Україна — 29.06.2023, поблизу с. Чуйківки Шосткинського району Сумської області, Україна; похований 02.07.2023 у рідному селі) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Боровківський ліцей (2015).

Від 2018 — у ЗСУ. Служив у 50-му окремому ремонтно-відновлювальному полку (смт Гуїва, тепер однойменне селище Житомирського району Житомирської області). Переведений у розвідувальний батальйон, підписав контракт і пройшов навчання на інструктора. Брав участь в операції Об'єднаних сил. У лютому 2018 отримав поранення.

Від початку широкомасштабної війни РФ проти України (24.02.2022) мобілізований та зі зброєю в руках виконував бойові завдання. Проходив військову службу на посаді командира групи спеціальної розвідки з військових частин. Обіймав посаду командира 5-ї групи спеціальної розвідки роти спеціальної розвідки. Маючи військовий досвід, навчав молодих військовослужбовців. Позивний «Глоба».

Загинув під час виконання бойового завдання 29.06.2023. Чин прощання із загиблим відбувся 02.07.2023 у с. Боровківці.

Є. Глоба займався дорозвідкою місцевості в тилу противника і неодноразово, будучи пораненим, виносив із поля бою тяжко поранених побратимів.

29.06.2023 під час виконання бойового завдання (проведення до-розвідки місцевості в населеному пункті Чуйківка Дружбівської місь-кої громади) командир групи Є. Глоба перебував у складі розвідуваль-ного дозору, який рухався на відриві від основних сил групи, потрапив на замасковану розтяжку. Рятуючи побратимів (устиг віддати команду «лягай»), собою закрив напрямом, в який був спрямований вибух. Заги-нув від отриманих поранень, несумісних із життям.

Нагороджений медалями «За бездоганну службу», «За військову службу Україні», почесним нагрудним знаком командувача Сухопут-них військ ЗСУ «За службу».

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного су-веренітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Джерело

Про присвоєння Є. Глобі звання Герой України : Указ Президента України № 653/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6532023-48453>

Література

Віддав своє життя у бою за Україну — назавжди увійшов в її історію // Верхньодніпровська міська територіальна громада. 2023. URL: <https://vdn.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/viddav-svoie-zhyttia-u-boiu-za-ukrainu-nazavzhdy-uviihshov-v-ii-istoriiu>

Руденко І. Євген Глоба і Віктор Лященко. Дніпропетровщина втратила у війні з Росією двох бійців // Суспільне. Новини. 2023. URL: <https://suspilne.media/dnipro/519911-evgen-globa-i-viktor-lashenko-dnipropetrovsina-vtratil-a-u-vijni-z-rosie-u-dvoh-bijciv/>

Глоба Євген Олександрович // Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік). Київ : Центр учбової літератури, 2024. С. 20.

Пам'яті загиблих Героїв // Верхньодніпровська міська територіальна громада. 2024. URL: <https://vdn.otg.dp.gov.ua/novini-ta-podiyi/novini/pamiat-i-zahyiblykh-heroiu>

ГОРАЙСЬКИЙ ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Горайський Юрій Володимирович (31.07.1977, с. Біла Тернопільського району Тернопільської області, тепер Україна — 04.03.2016, поблизу м. Докучаєвська, тепер Кальміуського району Донецької області, Україна; похований 07.03.2016 у м. Збаражі Тернопільської області) — підприємець, громадський діяч, військовослужбовець, солдат Військово-Морських Сил (ВМС) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2020, посмертно).

Проживав разом із батьками у м. Тернополі. Займався плаванням у Тернопільській дитячо-юнацькій спортивній школі (ДЮСШ) № 2.

Закінчив Тернопільський академічний ліцей «Українська гімназія» імені І. Франка. Вищу економічну освіту здобув у Тернопільській академії народного господарства (тепер Західноукраїнський національний університет).

Займався аграрним бізнесом у Збаразькому районі Тернопільської області.

2004 був активним учасником Помаранчевої революції. Під час Революції гідності 2014 долучився до створення загонів самооборони м. Збаража «Народна дружина».

2014–2015 — голова Збаразької районної державної адміністрації. На цій посаді проявив якості умілого керівника й організатора. Водночас як волонтер активно допомагав військовим у зоні проведення АТО у складі громадської організації волонтерів, ветеранів та інвалідів АТО «Штаб національного противу Збаразького району».

У травні 2015 добровольцем вирушив на захист суверенітету та територіальної цілісності України. Від травня до вересня 2015 служив під м. Маріуполем Донецької області. У січні 2016 підписав контракт на військову службу, отримав посаду стрільця-регулювальника комендантського відділення взводу комендантської роти 73-го морського центру спеціальних операцій — в/ч А1594 спеціальної розвідки ВМС ЗСУ, дислокованої у м. Очакові Миколаївської області.

Загинув 04.03.2016 під час виконання бойового завдання. Залишилися батьки, дружина, дві дочки.

04.03.2016 під час розвідки передовий дозор, у складі якого був Ю. Горайський, нашкоджено на ворожу диверсійно-розвідувальну групу (ДРГ) і вступив у ближній бій, завадивши противнику вдарити по усій групі. Основна частина розвідувальної групи 73-го морського центру спеціальних операцій прийшла на допомогу та вступила у бій, згодом підійшли підрозділи 72-ї окремої механізованої бригади. Ворожу ДРГ було знищено, противник втратив до 30 осіб. Під час ближнього бою Ю. Горайський, прикривши особовий склад групи спеціального призначення, отримав смертельні поранення.

Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (08.04.2016, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (15.09.2020, посмертно).

Медаль «За оборону Маріуполя» — відзнака Всеукраїнської спілки учасників бойових дій в АТО «Побратими України» (посмертно).

Почесний громадянин м. Тернополя (2016, посмертно).

04.03.2018 на фасаді будівлі Тернопільської ДЮСШ № 2 Герою відкрито меморіальну дошку; 20.04.2018 цій школі присвоєно ім'я Юрія Горайського.

У м. Тернополі започатковано проведення відкритого чемпіонату з плавання пам'яті Ю. Горайського.

У м. Збаражі на його честь названо вулицю; на стенді загиблих за Україну мешканців Збаразького району викарбувані ім'я та портрет Ю. Горайського.

У Збаразькому краєзнавчому музеї (розташований у Збаразькому замку) оформлено стенд, присвячений Ю. Горайському.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 132/2016 від 8 квітня 2016 р. // Президент України. 2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1322016-19899>

Про присвоєння Ю. Горайському звання Герой України: Указ Президента України № 395/2020 від 15 вересня 2020 р. // Президент України. 2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3952020-35057>

Література

Горайський Юрій Володимирович (31.07.1977 — 04.03.2016) // Герої України. URL: <http://www.ukrgeroes.com.ua/GorayskyYuV.html>

Горайський Юрій Володимирович // Книга пам'яті полеглих за Україну. URL : <https://memorybook.org.ua/4/goraysky.htm>

ГОРБАНЬ ВЛАДИСЛАВ В'ЯЧЕСЛАВОВИЧ

Горбань Владислав В'ячеславович (27.04.1994, смт Кириківка, тепер селище Охтирського району Сумської області, Україна — 06.03.2022, поблизу м. Миколаєва, Україна; похований 17.03.2022 у рідному селищі) — військовий льотчик, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

2011 після закінчення Державного ліцею-інтернату з посиленою військово-фізичною підготовкою «Кадетський корпус» імені І. Г. Харитоненка у м. Сумах вступив до Харківського національного університету Повітряних сил імені Івана Кожедуба.

Після випуску направлений на військову службу до 12-ї окремої бригади армійської авіації імені генерал-хорунжого Віктора Павленка Сухопутних військ ЗСУ (м. Новий Калинів Самбірського району Львівської області).

Від 2020 — у 18-й окремій бригаді армійської авіації імені Ігоря Сікорського Сухопутних військ ЗСУ (м. Полтава): командир екіпажу, командир вертолітної ланки вертолітної ескадрильї. Літав на гелікоптері Мі-8.

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Із перших днів широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) брав участь у відсічі ворогам.

Загинув 06.03.2022 під час виконання бойового завдання. У капітана В. Горбаня залишилися батьки, дружина, син.

06.03.2022 екіпаж гелікоптера В. Горбаня успішно виконав бойове завдання: було розбито з повітря велику колону російської військової техніки, що рухалася через м. Баштанку Миколаївської області в напрямку м. Кривого Рогу Дніпропетровської області. На зворотньому шляху поблизу м. Миколаєва в гелікоптер влучила ворожа ракета. Усі члени екіпажу загинули.

Орден Богдана Хмельницького III (12.03.2022) і II (30.03.2022, по-смертно) ступенів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 128/2022 від 12 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/128/2022Text>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 190/2022 від 30 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/190/2022Text>

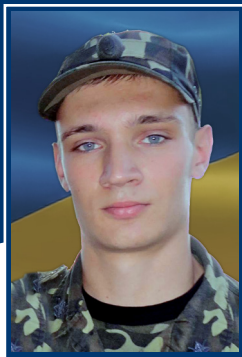
Про присвоєння В. Горбаню звання «Герой України»: Указ Президента України № 402/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/4022023-47489>

Література

Безсмертні душі небесних героїв оберігають Україну — Капітану Горбань Владиславу Вячеславовичу -1 // Şehitler Ölmez. 2023. URL: <https://www.sehitlerolmez.com/bezsmertni-dushi-nebesnikh-geroiv-oberigayut-ukrainu-kapitanu-gorban-vladislavu-vyacheslavovichu-1>

Владислав Горбань // Платформа пам'яті Меморіал. URL : <https://www.victims.memorial/people/vladislav-gorban>

ГОРБЕНКО СВЯТОСЛАВ СЕРГІЙОВИЧ

Горбенко Святослав Сергійович (26.12.1994, м. Полтава, Україна — 03.10.2014, м. Донецьк, Україна; похований 09.10.2014 у м. Києві, Україна) — військовослужбовець, воїн Добровольчого українського корпусу «Правий Сектор», учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), захисник Донецького аеропорту, Герой України (2021, посмертно).

2010 закінчив Полтавський міський багатопрофільний ліцей № 1 імені І. П. Котляревського. Навчався стаціонарно на філологічному факультеті Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди і водночас заочно на історичному факультеті Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Проходив офіцерський вишкіл на факультеті військової підготовки імені Верховної Ради України Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (НТУ «ХПІ»; тепер Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»). Улітку 2014 склав іспити на військовій кафедрі на звання молодшого лейтенанта.

Узимку 2013–2014 брав участь у Революції гідності, був активним учасником харківського Євромайдану. У квітні 2014 перевівся на навчання до Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка (кафедра мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії). Вільно володів англійською мовою, опановував японську, розмовляв французькою, читав польською. Мріяв стати вченим.

У другій половині серпня — першій декаді вересня 2014 пройшов тактичний вишкіл у військовому навчальному центрі в смт Десна (тепер селище Чернігівського району Чернігівської області).

Із другої половини вересня у складі 1-ї штурмової роти 5-го батальйону Добровольчого українського корпусу «Правий Сектор» брав участь в АТО. Позивний «Скельд».

Залишилися батьки і сестра.

Один із наймолодших захисників Міжнародного аеропорту «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва. Неодноразово рятував своїх побратимів.

03.10.2014, рятуючи травмованого побратима, отримав смертельне поранення уламком танкового снаряда.

Відзнака Полтавської обласної ради «За вірність народу України» І ступеня (2014, посмертно).

Відзнака Президента України «За участь в АТО» (2016, посмертно).

Медаль Православної церкви України «За жертвність і любов до України».

Відзнака «Бойовий Хрест Корпусу» (2017, посмертно).

Відзнака «Червона Калина» І ступеня Громадської спілки «Всеукраїнське об'єднання «Ми Українці»» (посмертно).

Орден «За розбудову України» та медаль «Доброволець АТО» Всеукраїнського громадського об'єднання «Країна» (посмертно).

Відзнака «Народний Герой України» (2021, посмертно).

Нагрудний знак «За оборону Донецького аеропорту» (посмертно).

Орден «За мужність» III ступеня (2021, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (28.08.2021, посмертно).

На честь С. Горбенка у м. Полтаві встановлено меморіальну дошку на будівлі ліцею, де він навчався (2017); його ім'я викарбувано на меморіальній дошці студентам та вихованцям НТУ «ХПІ», які загинули у зоні АТО (27.01.2017).

В Інституті філології КНУ ім'ям С. Горбенка названо аудиторію; на території інституту посаджено сакуру в пам'ять про військовослужбовця (03.10.2019).

Почесний громадянин м. Вишгорода Київської області (10.09.2021, померло).

На честь С. Горбенка перейменовано вулицю у м. Полтаві (28.07.2024).

Зі спогадів командира загону спецпризначення третього полку спецназу полковника Трепака («Редут»): «Із 28 вересня ворог ішов лавиною. 29, 30 вересня і 1 жовтня бої тривали на першому поверсі старого терміналу. Тільки 1 жовтня після бою сім тіл противника залишилося лежати в коридорах. У нас за цей період — жодного пораненого. 3 жовтня один із підрозділів бойовиків підійшов впритул до того місця, де були хлопці, кинули димові шашки, приміщення наповнилося димом... У тому ж бою брали участь 12 моїх хлопців з роти охорони, троє з них задихнулися від газу, а бійці «Правого сектору» Сергій Андреев («Каспер») і Святослав Горбенко («Скельд») загинули від вогнепальних поранень. У той день було багато поранених, ми відправили БТРи з ними. Причому завантажували машини прямо під час бою, навколо літали кулі... І тільки в ніч з третього на четверте я вивіз тіла загиблих, серед яких і Святослава. Але поки йшов бій, не знав, що його вже немає. Постійно викликав його: «Гренадер», «Гренадер»! Та рація мовчала. Потім хлопці мені сказали: «Сергієвичу, не кричи, немає його».

Цит. за: Подільська С., Сушинський О. Якою в історію України увійде битва за Донецький аеропорт: цифри та факти // АрміяInform. 2020. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/01/20/yakoyu-v-istoriyu-ukrayiny-uvijde-bytva-za-doneczkyj-aeroport-cyfyry-ta-fakty/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 97/2021 від 12 березня 2021 р. // Президент України. 2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/972021-37349>

Про присвоєння С. Горбенку звання Герой України: Указ Президента України № 449/2021 від 28 серпня 2021 р. // Президент України. 2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4492021-40029>

Література

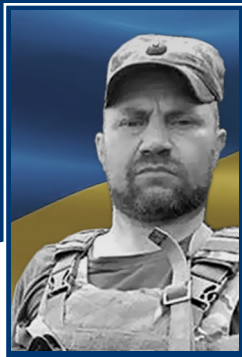
АД 242. Історія мужності, братерства та самопожертви / Уклад. І. Штогрін. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 352 с.
Подільська С., Сушинський О. Якою в історію України увійде битва за

Донецький аеропорт: цифри та факти // АрміяInform. 2020. URL: <https://armyinform.com.ua/2020/01/20/yakoyu-v-istoriyu-ukrayiny-uvijde-bytva-za-doneczkyj-aeroport-cyfr-y-ta-fakty/>

Вручено посвідчення «Почесний громадянин Вишгорода» родинам загиблих в АТО // КиївRegionNews. 2021. URL: <https://kyivregion.site/vrucheno-posvidchennya-pochesnyj-gromadyanyn-vyshgoroda-rodynam-zagyblyh-v-ato/>
Святослав Горбенко удостоєний звання Герой України посмертно // Київський національний університет імені Тараса Шевченка. 2021. URL: <https://knu.ua/news/11770>

Горбенко Святослав Сергійович (26.12.1994–03.10.2014) // Герої України. URL: <http://www.ukrgeroes.com.ua/GorbenkoSS.html>

ГРАНЧАР ДМИТРО БОРИСОВИЧ

Гранчар Дмитро Борисович (21.05.1982, м. Поті, тепер Грузія — 07.10.2022, поблизу с. Нова Кам'янка Бериславського району Херсонської області, Україна; похований 22.11.2022 у с. Теплиці Болградського району Одеської області, Україна) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

У малолітньому віці разом із батьками переїхав у с. Теплицю. Після закінчення Теплицької загальноосвітньої школи (тепер ліцей) навчався в Арцизькому професійному аграрному ліцеї (с. Теплиця), який закінчив 2000; отримав спеціальність «Електромонтер із ремонту та обслуговування електроустаткування».

Від 2015 служив у ЗСУ у складі військової частини № 3416 (дислокувалася у Дніпропетровській області) та 128-й Закарпатській окремій гірсько-штурмовій бригаді (ОГШБр) у м. Мукачевому Закарпатської області. Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) продовжив виконувати бойові завдання. Позивний «Демон».

У перервах між боями досвідчений воїн навчав бійців правильно обирати позицію, маневрувати, застосовувати різні види маскування.

Восени 2022 служив у танковому батальйоні 128-ї ОГШБр, був командиром екіпажу танка Т-72.

Під час боїв у Бериславському районі Херсонської області 07.10.2022 танк Д. Гранчара уражено з ворожого протитанкового ракетного комплексу. Командир загинув на місці бою. Залишилися дружина і син.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Додатково

Побратими Д. Гранчара з 128-ї ОГШБр згадують про нього як про відважного воїна: «Його машина йшла на штурми тільки під прапором України, командир був абсолютно безстрашним, завжди рвався в бій, а коли в танку закінчувався боєкомплект, брав у руки гранатомет і автомат і розстрілював ворогів із люка. Безстрашного танкіста знали вороги, котрі в своїх соцмережах оголосили винагороду за його життя — 25 тисяч доларів».

Військова кореспондентка В. Подобна: «Він загинув, звільняючи Херсонщину від ворога, минулої осені. В одному з наступних боїв у своєму танку. Певний час хлопці не могли забрати його, бо той бій закінчився не на нашу користь. Але в перший же день, коли було звільнено цю ділянку, «Демона» забрали. Дуже було боляче, що він не дочекався звільнення Херсона, для якого так багато зробив. Пам'ятайте його, людину, яка не мала в серці страху. Людину, яка йшла першою, дивлячись смерті в очі. Яка до останнього подиху звільняла від ворога нашу землю».

Цит. за: Людина, яка не мала у серці страху: захиснику з Болградщини Дмитру Гранчару посмертно присвоєно звання Герой України // Бессарабія інформ. 2023. URL: <https://bessarabiainform.com/2023/10/lyudyna-yaka-ne-mala-u-sertsistrahuh-zahysnyku-z-bolhradschyny-dmytru-hrancharu-posmertno-prysvoeno-zvannya-heroy-ukrainy/>

Джерело

Про присвоєння Д. Гранчару звання Герой України: Указ Президента України № 652/2024 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6522023-48449>

Література

Диденко В. Болградський район прощається із загиблим Героєм Дмитром Гранчаром // Бессарабія.ua. 2022. URL: <https://bessarabia.ua/ua/persona/>

bolgradskij-rajon-proshhaetsya-s-pogibshim-geroem-dmitriem-grancharom/?fbclid=IwY2xjawFghNVleHRuA2FlbQIxMQABHXm1Wuch4Lnwg2_6HTHB_xdlPrWgznQL1OVUcOxzXaDhv1yKK_JEbImPGA_aem_QRWGn2MTKzk4FERIz_Nbng

Людина, яка не мала у серці страху: захиснику з Болградщини Дмитру Гранчару посмертно присвоєно звання Герой України // Бессарабія інформ. 2023. URL: <https://bessarabiainform.com/2023/10/lyudyna-yaka-ne-mala-u-sertsistrahu-zahysnyku-z-bolhradschyny-dmytru-hrancharu-posmertno-prysvoeno-zvannya-heroy-ukrainy/>

ГУР'ЄВ ТАРАС АНАТОЛІЙОВИЧ

Гур'єв Тарас Анатолійович (09.04.1990, м. Харків, тепер Україна — 09.04.2023, селище Хромове Бахмутського району Донецької області, Україна) — військовослужбовець, молодший сержант Державної спеціальної служби транспорту (ДССТ) Міністерства оборони України, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

2007 закінчив Харківський ліцей № 57.

Служив у підрозділі ДССТ.

Від початку широкомасштабного вторгнення російських військ в Україну (24.02.2022) добровільно став на захист Батьківщини, брав участь у боях із ворогом. Від перших днів служби зарекомендував себе дисциплінованим та ініціативним військовослужбовцем із лідерськими якостями, добре підготовленим фахівцем. Проявляв мужність, самовідданість, волю, винахідливість. Зажив поваги та авторитету серед особового складу. Позивний «Тарик».

Від серпня 2022 у складі штурмової роти воював на Донеччині. На початку квітня 2023 був призначений на посаду командира відділення 2-го взводу штурмової роти 783-ї бригади охорони ДССТ (в/ч Т0920).

Загинув у бою.

Відзначився у боях на Бахмутському напрямку. Воїни під його керівництвом відбивали численні ворожі атаки в умовах шквальних мінометних і артилерійських обстрілів, постійних спроб противника захопити або взяти в оточення позиції оборонців.

Отримав важке осколкове поранення поблизу населеного пункту Майорська (Горлівський район Донецької області), але зумів виконати бойовий наказ — не допустити просування противника, що мав значні переваги у живій силі та техніці.

Воював під м. Бахмутом. Після поранення та евакуації командира взводу узяв на себе командування підрозділом та завершив виконання поставленого завдання. Отримав поранення, але відмовився від госпіталізації та знову став у стрій.

08.04.2023 узяв участь у штурмових діях біля с-ща Хромова для виходу на вигідний рубіж оборони. Знищив 6 окупантів, організовував евакуацію поранених побратимів. Під час просування до визначених позицій під щільним ворожим мінометним та стрілецьким вогнем особисто знищив 3 склади російських боєкомплектів. При виході на визначений рубіж знищив ще 5 окупантів, але отримав важке поранення, несумісне з життям.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно). Нагороду вручив батькам Героя Президент України В. Зеленський.

Медаль «За поранення» зі срібною гілкою (за важке поранення) Міністра оборони України (2022, за виконання бойового завдання в районі Майорська).

На честь героя на будівлі Харківського ліцею № 57 встановлено меморіальну дошку (22.02.2023).

Джерело

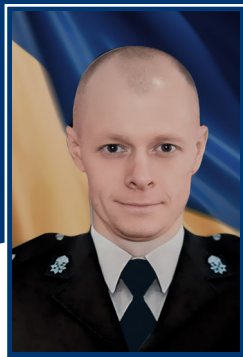
Про присвоєння Т. Гур'єву звання Герой України: Указ Президента України № 654/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/6542023-48457>

Література

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік). Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Сьогодні нагороджуємо воїнів, які визначають долю України — Президент вручив «Золоті Зірки» та «Хрести бойових заслуг» // Вінницька обласна державна адміністрація. 12.02.2024. URL : <https://www.vin.gov.ua/news/top-novyny/60571-sohodni-nahorodzhuiemo-voiniv-iaki-vyznachaiut-doliu-ukrainy-prezydent-vruchyv-zoloti-zirky-ta-khresty-boiovykh-zaslugh-2>
На харківських школах з'явилися імена героїв // Kharkiv today. 23.02.2024. URL : <https://2day.kh.ua/ua/kharkow/na-kharkivskykh-shkolakh-zyavylsya-imena-heroyiv>

ГУСЕВ АНДРІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

Гусєв Андрій Валерійович (24.11.1980, м. Дніпропетровськ, тепер м. Дніпро, Україна — 03.06.2023, Харківська область, Україна; похований 13.08.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, підполковник Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

1998–2003 навчався на факультеті журналістики Дніпропетровського національного університету (тепер Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара), здобув спеціальність журналіста-міжнародника. Відтоді працював журналістом у місцевій газеті, з 2005 — юристом.

З 2010 — заступник начальника аварійно-рятувальної частини на водних об'єктах Державної служби України з надзвичайних ситуацій. 2015 перейшов на службу в НГУ, переїхав до м. Одеси.

Займався дайвінгом, авто- і мотоспортом. 2014 став чемпіоном України з трофі-рейдів (змагання з подолання бездоріжжя), отримав звання майстра спорту України. Був членом байкерського клубу «Moto Neals» (м. Одеса).

Учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

Від початку повномасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) воював на різних ділянках фронту. Відзначився як командир групи спеціального призначення 3-го окремого загону спеціального призначення «Омега» Центру спеціального призначення НГУ.

Загинув, виконуючи бойове завдання у Харківській області.

Медаль «За військову службу Україні» (2018).

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (2023).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 29/2023 від 24 січня 2023 р. // Президент України. 2023. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/292023-45625>

Про присвоєння А. Гусеву звання Герой України: Указ Президента України № 564/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/5642024-51733>

Література

Галерея пошани і пам'яті // Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара. URL : https://www.dnu.dp.ua/view/galereja_pamiaty

ДОВГУН ТАРАС СЕРГІЙОВИЧ

Довгун Тарас Сергійович (13.04.2003, с. Лапаївка, тепер Львівського району Львівської області, Україна — 26.01.2023, м. Бахмут Донецької області, Україна; похований 02.02.2023 у с. Майдан Львівського району) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

З дитинства захоплювався спортом, грав у складі місцевої команди «Лапаївка», потім у футбольному клубі «Динамо Львів». Закінчив 2020 Лапаївський ліцей імені Героя України Георгія Кірпи.

Вступив того ж року на економічний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка (перервав навчання). Працював у приватній компанії.

На початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну, як і батько, пішов на фронт добровольцем. Воював у складі 4-го батальйону 125-ї окремої бригади територіальної оборони Сил територіальної оборони ЗСУ. Від червня 2022 виконував бойові завдання в районах ведення бойових дій, неодноразово виявляв особисту мужність і героїзм. Мав позивний «Шершень».

Загинув 26.01.2023 під час виконання бойового завдання у м. Бахмуті.

Залишилися батьки, сестра.

У січні 2023 брав участь у боях за м. Бахмут. Від 24.01.2023 упродовж кількох днів разом із побратимами вів безперервні стрілецькі бої під нищівними артилерійськими, мінометними та танковими обстріла-

ми противника. Особисто знищив понад 15 окупантів. На ранок 26.01.2023 позицію оборонців було повністю зруйновано масованим артилерійським вогнем. Зведена група, в складі якої перебував солдат Т. Довгун, змінила дислокацію, зайняла оборону в будинку та продовжувала вести бій з переважними силами ворога.

Спільно з побратимом встиг надати першу допомогу та завести в укриття пораненого бійця (позивний «Механік»), після чого воїни повернулися на позиції. Внаслідок вибуху обидва отримали поранення. Попри осколкові рани нижніх кінцівок Т. Довгун продовжував вести бій, вибив тілом секцію паркану для евакуації побратима. За кілька хвилин до поранених прибула евакуаційна група з ношами. Ворог здійснив обстріл групи з мінометів, внаслідок якого Т. Довгун отримав поранення, несумісні з життям.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

У спогадах про Тараса Довгуна його побратим писав: «До нього і половина стариків недотягувала, з ним завжди було про що поговорити, толковий, мозковитий, охайний, відповідальний, кмітливий, відповідний, дуже порядний і вихований, влучний стрілець, вправний воїн, який на всьому їздив, таких більше не було, молодець».

Цит. за: Сьогодні нашому Герою Тарасу Довгуну мало виповнитися 20 // Земноводівська територіальна громада. 2020. URL: <https://zvg.gov.ua/news/1681421568/>

Додатково

У 125-ї бригаді служив разом із батьком. Писав до нього: «Я радий, що ми з тобою разом беремо участь у тому часі, незважаючи на обставини. Нам не буде соромно перед наступним поколінням! З НАМИ БОГ І ПРАВДА. Як казав батько Бандера, «І прийде той час, коли один крикне: “СЛАВА УКРАЇНІ!” і мільйон українців скажуть: “ГЕРОЯМ СЛАВА!”»

Джерело

Про присвоєння Т. Довгуну звання Герой України: Указ Президента України № 403/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/403/2023Text>

Література

Двом бійцям 125-ої бригади посмертно присвоїли звання Герой України // Львівська міська рада. 2023. URL: <https://city-adm.lviv.ua/news/society/public-sector/297420-dvom-biitsiam-125-oi-bryhady-posmertno-prysvoily-zvannia-heroi-ukrainy>

Двом воїнам львівської 125-ї бригади Сил тероборони присвоїли звання Герой України // Львівська обласна військова організація. 2023. URL: <https://loda.gov.ua/news/71796>

Сьогодні нашому Герою Тарасу Довгуну мало виповнитися 20 // Земноводівська територіальна громада. 2023. URL: <https://zv.gov.ua/news/1681421568/>

ДУДЧЕНКО ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Дудченко Володимир Володимирович (01.03.1984, м. Свердловськ, тепер м. Довжанськ Луганської області, Україна — 22.09.2022, смт Ямпіль, тепер селище Краматорського району Донецької області, Україна; похований 26.09.2022 в м. Хмельницькому, Україна) — військовослужбовець, спецпризначенець, головний сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався в Тупичівському ліцеї (с. Тупичів, тепер Черкаського району Черкаської області). Закінчив 2006 філологічний факультет Чернігівського державного педагогічного університету імені Т. Г. Шевченка (тепер Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка). Вступив 2022 до Хмельницького інституту соціальних технологій для здобуття ступеня магістра зі спеціальності «Соціальна робота».

Проходив службу в 140-му окремому центрі спеціальних операцій Сил спеціальних операцій (ССО) ЗСУ (в/ч А0661, м. Хмельницький).

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

Від початку широкомасштабного вторгнення російських військ (24.02.2022) став на захист Батьківщини. Виконував бойові завдання на найскладніших ділянках фронту, відзначався вольовими якостями, стійкістю, професіоналізмом. Знищив значну кількість військової техніки та особового складу противника.

Був одружений, виховував сина.

Загинув 22.09.2022 під час виконання бойового завдання в селищі Ямпіль.

22.09.2022 виконував бойове завдання у складі групи спецпризначення. Під час виконання завдання українські військовослужбовці зіткнулися з переважними силами ворога, дістали ушкоджень. Головний сержант В. Дудченко, попри поранення, надав першу медичну допомогу побратимам. Уночі переносив важкопораненого командира підрозділу до місця проведення евакуації. У темряві спрацювала міна, встановлена на затримку. Боець миттєво оцінив ситуацію та прикрив своїм тілом пораненого командира, чим урятував йому життя. Загинув на місці від отриманих травм.

Мав нагрудні знаки «За зразкову службу», «За вірцевість у військовій службі» II ступеня. Нагороджений відзнакою «Іду на Ви» IV ступеня, Почесною відзнакою міського голови «Воля та мужність».

Орден «За мужність» III ступеня (13.04.2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський передав нагороду родині полеглого.

Похований на Алеї Слави в м. Хмельницькому.

Почесний громадянин Хмельницької міської територіальної громади (15.09.2023, посмертно).

На честь Героя України названо вулицю в м. Хмельницькому (2024).

Додатково

140-й центр ССО брав участь у міжнародних навчаннях, зокрема Flaming Sword-2017 у Литві. У червні 2019 підрозділ пройшов сертифікацію та отримав право залучатися до Сил швидкого реагування НАТО.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 236/2022 від 13 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2362022-42109>

Про присвоєння В. Дудченку звання Герой України: Указ Президента України № 415/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4152023-47357>

Література

Дудченко Володимир Володимирович // Хмельницька міська рада. URL: <https://www.khm.gov.ua/uk/content/dudchenko-volodymyr-volodymyrovych>
Дудченко Володимир Володимирович // Хмельницький інститут соціальних технологій Університету «Україна». URL: <https://hist.km.ua/index.php/component/content/article/439>

КАМАРДІН ЕДУАРД РУСЛАНОВИЧ

Камардін Едуард Русланович (27.02.1999, смт Заболоття, тепер однойменне селище Ковельського району Волинської області, Україна — 05.09.2022, поблизу селища Тернові Поди, тепер Миколаївського району Миколаївської області, Україна; 08.09.2022 похований у селищі Ратне Ковельського району Волинської області, Україна) — військовослужбовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Родина проживала в смт Ратне (тепер однойменне селище). 2016 закінчив ліцей № 1 імені В. Газіна (тепер Ратнівський ліцей № 1 імені Героя України Едуарда Камардіна). Закінчив Національну академію сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного (2020). Служив у 28-й окремій механізованій бригаді Лицарів Зимового Походу.

З початком широкомасштабного наступу РФ на Україну (від 24.02.2022) став на захист Батьківщини у складі 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка. Позивний «Ярий».

05.09.2022 загинув під час виконання бойового завдання внаслідок артобстрілу. Залишилась мама та двоє братів.

Під час наступальної операції на межі Миколаївської та Херсонської областей Е. Камардін особисто евакуював п'ятьох поранених військовослужбовців і в умовах активних бойових дій надав їм першу медичну допомогу. У ході бою коригував вогонь для знищення ворожого складу.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

На честь Е. Камардіна перейменували Ратнівський ліцей №1 Ратнівської селищної ради (від 27.06.2024).

Оксана Колотюк (мати): «Едуард дуже любив життя, а ще більше любив Україну... Жодним своїм кроком чи вчинком не [зрадив] присягу та побратимів. Його очі завжди були сповнені відваги та вогню боротьби за державну цілісність, за рідних, за товаришів. Син захоплювався грою на фортепіано, гітарі, барабанах. Незважаючи на серйозність професії, був дуже добрим, люблячим та турботливим. Намагався бути прикладом та наставником для молодших братиків... На другому курсі академії Едік був у зоні АТО, їх повезли, щоб показати що таке війна. Вони потрапляють під артобстріл і мою дитину, в прямому сенсі слова, викопують з-під землі. Дізналась я про це на останньому курсі і хотіла забрати його, але у відповідь почула: «Я довчуся і буду військовим. Мам, є така професія — Батьківщину захищати, хто як не я?». І цим сказано все про нашого героя, тепер він командир Небесної роти!».

Цит. за: Тепер він командир Небесної роти: молодий Герой з Волині загинув, прикриваючи побратимів // Волинська служба новин. 2023. URL: <https://vsn.ua/news/vikopali-z-pid-zemli-pislya-obstrilu-molodiy-geroy-z-volini-zaginuv-prikrivayuchi-pobratimiv-32031>

Додатково

За кошти мами загиблого Героя України облаштовано тренажерний зал для учнів Ратнівського ліцею № 1 імені Героя України Едуарда Камардіна.

Джерело

Про присвоєння Е. Камардіну звання Герой України: Указ Президента України № 387/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3872023-47361>

Література

Немає таких слів, щоб описати силу, велич і самопожертву героя, який залишається навечно в бою, щоб його народ зберіг волю та здобув перемогу — Президент у День пам'яті захисників України // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/nemaye-takih-sliv-shob-opisati-silu-velich-i-samopozhertvu-g-85241>

Тепер він командир Небесної роти: молодий Герой з Волині загинув, прикриваючи побратимів // Волинська служба новин. 2023. URL: <https://vsn.ua/news/vikopali-z-pid-zemli-pislya-obstrilu-molodiy-geroy-z-volini-zaginuv-prikrivayuchi-pobratimiv-32031>

КАРАЧУН ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ

Карачун Володимир Миколайович (14.08.1974, м. Фастів Київської області, тепер Україна — 22.07.2023, в районі с. Міньківки Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 27.07.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Фастівську середню школу № 7. Навчався в Національному технічному університеті «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського», де здобув інженерну спеціальність. Мешкав у м. Фастові. Працював на підприємствах (товариства з обмеженою відповідальністю «Зето», «Юнівест Маркетинг», «Мега-Поліграф»).

26.02.2022 став добровольцем до лав ЗСУ (до 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького). Спочатку був стрільцем, тримав оборону в районі м. Торецька Донецької області у складі першого стрілецького батальйону. 29.09.2022 з власної ініціативи перевівся до розвідувального взводу, де обійняв посаду командира відділення. Воював на Донеччині, зокрема брав участь у боях за м. Бахмут Донецької області.

У листопаді 2022 отримав поранення передпліччя. Після лікування повернувся до виконання військового обов'язку.

22.07.2024 отримав несумісне з життям поранення під час штурмових дій у районі с. Міньківки. 27.07.2023 похований на Алеї Слави Інтернаціонального кладовища у м. Фастові. Залишилися батьки, брат, дружина та дві доньки.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.05.2024, посмертно).

Почесна відзнака головнокомандувача ЗСУ «Золотий хрест».

Ю. Карачун (дружина): «Ще в 2014-му він хотів іти воювати, навіть повістку отримав, — розповідає Юлія, — коли пройшов військово-лікарську комісію, його визнали обмежено придатним. А вже у 2022 році брали всіх...

Нам розказували кілька версій того, що сталося. Казали, що ніби він взагалі не мав йти на цей вихід, мав йти хтось інший, — розповідає дружина. — У військовій частині, де базується 30-та бригада чоловіка, підготували і подали подання на присвоєння Володимирі звання Героя України. Командування частини говорили, що хотіли зробити це ще за життя чоловіка, але не встигли. Він був перший з бригади, кого подали на присудження такого високого звання».

Цит. за: Левченко А. Взірець стійкості і сили — спогади родини про Героя України Володимира Карачуна // Фастів News.City. 2023. URL: <https://fastivnews.city/articles/371301/vzirec-stijkosti-i-sili-rodina-geroya-ukraini-volodimira-karachuna-podililasya-spogadami-pro-zahisnika>

Фастівська міська рада: «Він назавжди залишиться авторитетом стійкості та сили, взірцем раціональності, розуму, чітких та продуманих до деталей інженерних рішень. Не одна людина захоплювалась його вмінням доносити та відстоювати власну думку. Усе своє життя він бажав найкращого своїй родині та країні».

Цит. за: Карачун Володимир Миколайович // Фастів. Офіційний сайт міської ради та її виконавчих органів. 2023. URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/karachun-volodymyr-mykolajovych/>

Джерело

Про присвоєння В. Карачуну звання «Герой України»: Указ Президента України № 277/2024 від 6 травня 2024 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2772024-50617>

Література

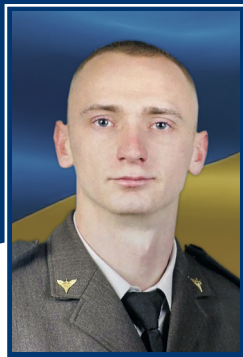
Знову втрати: під Бахмутом загинув уродженець Фастова Володимир Карачун // Фастів News.City. 2023. URL: <https://fastivnews.city/articles/302016/znovu-vtrati-pid-bahmutom-zagynuv-urodzhenec-fastova-volodimir-karachun>

Карачун Володимир Миколайович // Фастів. Офіційний сайт міської ради та її виконавчих органів. 2023. URL: <http://fastiv-rada.gov.ua/karachun-volodymyr-mykolajovych/>

Левченко А. Взірець стійкості і сили — спогади родини про Героя України Володимира Карачуна // Фастів News.City. 2023. URL: <https://fastivnews.city/articles/371301/vzirec-stijkosti-i-sili-rodina-geroya-ukraini-volodimira-karachuna-podililasya-spogadami-pro-zahisnika>

Володимир Карачун // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/volodymyr-karachun>

КРИМСЬКИЙ ІВАН СТЕПАНОВИЧ

Кримський Іван Степанович (10.02.1993, с. Яворів Косівського району Івано-Франківської області, Україна — 20.05.2022, с. Богородичне Краматорського району Донецької області, Україна; похований у м. Косові) — військовослужбовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, по-смертно).

Із дитинства займався спортом, мріяв стати військовим. Після закінчення школи 2011–2012 проходив строкову військову службу в с. Перевальному Сімферопольського району (Автономна Республіка Крим) у складі 36-ї окремої бригади берегової оборони Військово-Морських сил ЗСУ. Від 2013 продовжив служити за контрактом у 80-му окремому аеромобільному полку Десантно-штурмових військ (ДШВ) ЗСУ у м. Львові. Здійснив 53 стрибки з парашутом.

З 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

2014 під час виконання бойового завдання поблизу м. Щастя Луганської області група І. Кримського потрапила в засідку ворога, його бронетранспортер було підірвано. Засідку вдалося відбити, але воїн отримав осколкове поранення. Невдовзі повернувся на військову службу.

З 2015 навчався у Військовій академії (м. Одеса). 2019 отримав офіцерське звання й був направлений на подальше проходження служби в 90-му окремому аеромобільному батальйоні імені старшого лейтенанта Героя України Івана Зубкова 81-ї окремої аеромобільної Слобожанської бригади ДШВ ЗСУ.

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) продовжував виконувати бойові завдання як командир 3-ї окремої десантно-штурмової роти. Позивний «Крим».

Брав участь у військовій операції зі звільнення Харківської області. Бійці роти тримали ділянку фронту на Ізюмському напрямку, а також проводили наступальні дії. Воював у Донецькій області, обороняв м. Краматорськ. Завдяки його професіоналізму й умілому керівництву знищено значну кількість живої сили та військової техніки противника і стримано просування ворожого війська.

Загинув у бою від осколкового поранення. Залишилися батьки, дружина і син.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (2014) та орденом Богдана Хмельницького III ступеня (2022, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (24.02.2024, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 631/2014 від 2 серпня 2014 р. // Президент України. 2014. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6312014-17512>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 493/2022 від 12 липня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4932022-43285>

Про присвоєння І. Кримському звання Герой України: Указ Президента України № 122/2024 від 24 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1222024-49921>

Література

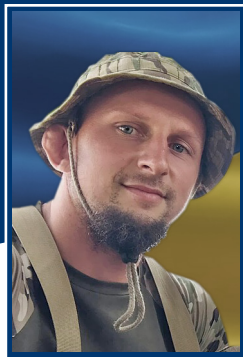
Клим О. У російсько-українській війні загинули двоє військовослужбовців з Івано-Франківщини — Іван Кримський та Петро Диконюк // Суспільне.

Івано-Франківськ. 2022. URL: <https://susplne.media/ivano-frankivsk/242056-u-rosijsko-ukrainskij-vijni-zagинуli-dvove-vijskovosluzbovciv-z-ivano-frankivsini-ivan-krimskij-ta-petro-dikonuk/>

«Це найкраща робота у світі — погнали!» Історія десантника Івана Кримського, який здійснив свою дитячу мрію, став чудовим командиром і загинув за Україну // Новинарня. 2023. URL: <https://novynarnia.com/2023/08/11/ivan-krym/>

Звання Герой України посмертно присвоїли капітану з Косівщини Івану Кримському // Інформатор. 2024. URL: <https://kl.informator.ua/2024/02/26/zvannya-geroj-ukrayiny-posmertno-prysvoyily-kapitanu-z-kosivshhyny-ivanu-krymskomu/>

ЛАБУНСЬКИЙ ДЕНИС БОГДАНОВИЧ

Лабунський Денис Богданович (29.10.1993, м. Вінниця, Україна — 24.11.2022, м. Бахмут Донецької області, Україна; похований 29.11.2022 у рідному місті) — військовослужбовець, сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Вінницьку середню загальноосвітню школу № 36 (тепер ліцей). З дитинства займався футболом та іншими видами спорту у Вінницькій обласній дитячо-юнацькій спортивній школі «Колос». Був кандидатом у майстри спорту з важкої атлетики. Після закінчення школи відбував строкову службу у 95-й окремій десантно-штурмовій бригаді Десантно-штурмових військ ЗСУ у м. Житомирі. Демобілізувався у званні сержанта. Працював за кордоном. З початком широкомасштабного російського вторгнення повернувся в Україну та добровільно вирушив на фронт.

Служив кулеметником 3-ї окремої штурмової бригади ЗСУ. Брав у часті у боях за звільнення Київської області, а також на Запоріжжі та Донеччині.

24.11.2022 загинув під час виконання бойового завдання у м. Бахмуті. Похований на Алеї Слави Сабарівського кладовища у м. Вінниці.

Залишилися батьки, брат та дружина.

Виявив хоробрість і стійкість під час боїв у м. Бахмуті, завдаючи ворогу максимальних втрат. Прикриваючи побратимів, отримав смер-

тельне поранення від снаряда, випущеного з ворожої важкої артилерійської техніки.

Орден «За мужність» III ступеня (2023, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання «Героя України» з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

2023 у Вінницькому спорткомплексі «Колос» встановлено меморіальну дошку. Його пам'яті присвятили обласні змагання з важкої атлетики серед молоді та юніорів.

У м. Вінниці на честь Д. Лабунського названо провулок.

Т. Лабунська (дружина): «Ми з Денисом працювали і мешкали за кордоном, мріяли про дітей. Коли почалася повномасштабна війна, Денис одразу вирішив поїхати захищати Батьківщину. Я, рідні, друзі зупиняли його, та він був категорично налаштований. Така він людина — не міг сидіти за кордоном і спостерігати за тим, що відбувається».

Цит за: Укрінформ. Пам'яті спортсмена, кулеметника, Героя України Дениса Лабунського. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3814151-pamati-sportsmena-kulemetnika-geroa-ukraini-denisa-labunskogo-pozivnij-grom.html>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України. Указ Президента України №257/2023 від 1 травня 1923 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2572023-46653>

Про присвоєння звання Герой України: Указ Президента України № 391/2023 від 8 березня 2023 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2572023-46653>

Література

Відомий вінницький важкоатлет Денис Лабунський загинув на фронті // Вінниця сьогодні. 2022. URL: <https://today.vn.ua/vidomyj-vinnyskyj-vazhkoatlet-denys-labunskij-zagynuv-na-fronti/>

Вінницький В. Вінниччина вшановує пам'ять Героя: пройшов чемпіонат з важкої атлетики на честь Дениса Лабунського // I-vin.info. 2023.

URL: <https://i-vin.info/news/vinnichchina-vshanovuye-pamyat-geroya--proyshov->

championat-z-vazhkoyi-atletiki-na-chest-denisa-labunskogo-(foo)-6177.html

Пам'яті спортсмена, кулеметника, Героя України Дениса Лабунського // Укрінформ. 2024. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3814151-pamati-sportsmena-kulemetnika-geroa-ukraini-denisa-labunskogo-pozivnij-grom.html>

Денис Лабунський // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/denys-labunskyi>

ЛЕУНОВ ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Леунов Олександр Володимирович (31.12.1987, с. Мала Рибиця, тепер Сумського району Сумської області, Україна — 16.03.2022, с. Кам'янка Ізюмського району Харківської області, Україна; перепохований 27.07.2022 у м. Корці Рівненського району Рівненської області, Україна) — військовослужбовець, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Після закінчення 9 класу загальноосвітньої школи у с. Малій Рибиці вступив до Лебединського фахового медичного коледжу імені професора М. І. Ситенка (Сумська область; не закінчив, був призваний на строкову військову службу, яку походив у АР Крим).

2007–2010 служив за контрактом у 30-й окремій механізованій бригаді імені князя Костянтина Острозького Сухопутних військ у м. Новограді-Волинському (тепер м. Звягель) Житомирської області.

2015 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил у складі 81-ї окремої аеромобільної бригади Десантно-штурмових військ в Авдіївській промзоні, м. Краматорську, селищі Зайцевому Донецької області. Був тричі поранений, але відмовлявся від евакуації.

2021–2022 працював у Вищому професійному училищі № 24 м. Корця.

Від початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну ніс військову службу на посаді командира відділення аеромобільно-десантного взводу 90-го окремого аеромобільного батальйону імені Героя України старшого лейтенанта Івана Зубкова.

Загинув 16.03.2022 під час виконання бойового завдання біля с. Кам'янки.

Залишилися двоє дітей, дружина, батьки.

18.03.2022 на чолі підрозділу вступив бій біля с. Кам'янки. Під вогнем противника зупинив просування ворожих колон, що проривалися з м. Ізюма до м. Слов'янська, і запобіг оточенню військ ЗСУ. Знищив 3 російські танки і 2 бойові машини піхоти. Отримав смертельне поранення в результаті прямого влучання по бронетранспортеру, в якому перебував.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Джерело

Про присвоєння О. Леунову звання Герой України: Указ Президента України № 391/2023 від 8 березня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3912023-47385>

Література

Загинув Олександр Леунов, який тривалий час навчався в Малорибицькій школі // Краснопілля край слобожанський. 2022. URL: <https://krasnews.wordpress.com/2022/08/05/загинув-олександр-леунов-який-тривал/>
Щербан Р. Леунов Олександр Володимирович (31.12.1987–16.03.2022) // Революція гідності. Війна. Рівненщина. 2022. URL: <https://memory.rv.ua/leunov-oleksandr-volodymyrovych-31-12-1987-16-03-2022/>

ЛИСЕНКО ЄВГЕН ВАДИМОВИЧ

Лісенко Євген Вадимович (08.07.1994, с. Ротмистрівка Черкаського району Черкаської області, Україна — 09.03.2022, поблизу с. Новопіль Житомирського району Житомирської області, Україна; похований 12.03.2022 у рідному селі) — військовий льотчик 2-го класу Повітряних сил Збройних сил України, майор, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

2006–2011 навчався в Київському військовому лицейі імені Івана Богуна. Продовжив навчання в Харківському національному університеті Повітряних сил імені Івана Кожедуба (спеціальність «Управління діями підрозділів авіації»), який закінчив 2016 із кваліфікацією професіонала з військового управління, офіцера військового управління тактичного рівня. Під час навчання опанував типи літаків: ХАЗ-30, Л-39, МіГ-29.

Служив у 204-й Севастопольській бригаді тактичної авіації імені Олександра Покришкіна у м. Миколаєві, з 2018 — у м. Луцьку. Проходив службу на посадах: льотчика, старшого льотчика, командира авіаційної ланки, заступника командира авіаційної ескадрильї, командира 2-ї авіаційної ескадрильї.

2019–2020 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Від першого дня широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну 24.02.2022 брав участь у виводі авіаційної техніки з-під ракетного удару на Луцькому військовому аеродромі. Польоти проводив в умовах протидії протиповітряних засобів і винищувачів противника. Зведені авіаційні підрозділи під його керівництвом виконували завдання із забезпечення прикриття військ та відбит-

тя сил ворога. У лютому—березні 2022 постійно ніс чергування у протиповітряній обороні України.

Загинув 09.03.2022 у повітряному бою над Житомирщиною, знищуючи авіацію противника. У Героя залишилися батьки, дружина та двоє дітей.

09.03.2022 виконував бойове завдання з перехоплення та знищення повітряних цілей на літаку МіГ-29 в районі сіл Окілок та Новопіль Житомирської області. Виявив та вступив у бій із двома ворожими літаками. Знищив один літак, але був підбитий системами протиповітряної оборони противника. Після влучання міг катапультуватися, однак спрямував літак у поле, щоб уникнути падіння на с. Новопіль.

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (2022, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Наказом Міністра оборони України № 435 від 16.12.2022 навічно зарахований до списків 2-ї авіаційної ескадрильї 204-ї Севастопольської бригади тактичної авіації.

Жителі с. Новопіль встановили пам'ятник на місці падіння літака Є. Лисенка.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 169/2022 від 25 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1692022-41817>

Про присвоєння Є. Лисенку звання Герой України: Указ Президента України № 392/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922023-47393>

Література

Поліщук Д., Остапчук І., Бутко Т. Жителі села поблизу Житомира хочуть перейменувати вулицю на честь загиблого льотчика // Суспільне. Житомир.

2022. URL: <https://suspilne.media/zhytomyr/333672-ziteli-sela-poblizu-zitomira-hocut-perejmenuvati-vulicu-na-cest-zagiblogo-lotcika/>

Пам'яті військового льотчика, Героя України Євгена Лисенка // Укрінформ.

2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3755415-pamati-vijskovogo-lotcika-geroa-ukraini-evgena-lisenka.html>

Автобіографічні дані: Лисенко Євген Вадимович // Луцька міська рада

(офіційний сайт). URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/static/content/files/2/ml/5gu5bj4zyoaii7vu546o6k36tojgrml2.pdf>

ЛІ СЕРГІЙ ГЕОРГІЙОВИЧ

Лі Сергій Георгійович (13.05.1964, м. Волгоград Волгоградської області, тепер Росія — 09.10.2023, Запорізька область, Україна; похований 13.10.2023 у с. Великих Млинівцях Кременецького району Тернопільської області, Україна) — військовослужбовець, полковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Батько корейського походження.

У 17 років переїхав до України. Навчався в Сумському вищому артилерійському командному училищі імені М. Фрунзе (від 1992 — ліквідовано), закінчив Національний університет оборони України (м. Київ).

Пройшов усі військові щаблі на офіцерських посадах. 1998–2002 був командиром ракетної бригади у с. Білокриниці (в/ч А1290, тепер Кременецького району Тернопільської області).

2014–2015 інструктор із підготовки артилерії при Генеральному штабі ЗСУ.

Із початком широкомасштабного вторгнення РФ в Україну (від 24.02.2022) став заступником командира 85-го батальйону 105-ї окремої бригади територіальної оборони ЗСУ (в/ч А7172, м. Кременець). Брав участь у формуванні батальйону і згодом вибув з особовим складом у район виконання бойових завдань на Запорізький напрям. Позиційний «Брюс».

У липні 2023 отримав поранення, проте відмовився від госпіталізації і повернувся до побратимів на нульові позиції.

09.10.2023 загинув під час виконання бойового завдання на Запорізькому напрямку.

Залишилися дружина, діти.

08.06.2023 під час виконання бойового завдання, визначеного бойовим розпорядженням командира 85-го окремого батальйону щодо утримання оборони зайнятих позицій поблизу с. Левадного Пологівського району Запорізької області, стійко утримував оборону зайнятих позицій. Полковник С. Лі як командир зведеного підрозділу зайняв взводний опорний пункт (ВОП) противника і дві доби очолював утримання оборони, під час якої знищено живу силу противника. Своїми діями не допустив просування противника вглиб району оборони батальйону. Противник здійснив дистанційне мінування ВОПу, проте полковнику вдалося здійснити вивід групи з оточення військовослужбовців батальйону у безпечну зону, незважаючи на постійні артилерійські обстріли.

13–17.06.2023 під час виконання бойового завдання в районі с. Левадного полковник без вагань захистив побратимів і забезпечив їхнє виживання. Попри постійні артилерійські обстріли з боку противника, вдалося здійснити евакуацію поранених побратимів та військовослужбовців з іншого підрозділу, які виконували штурмові дії в напрямку с. Приютного Пологівського району Запорізької області.

09.10.2023 під час виконання бойового завдання щодо утримання оборони зайнятих позицій поблизу с. Приютного полковник С. Лі, під постійним ворожим обстрілом, коригував вогонь мінометного розрахунку та розрахунку протитанкової гармати МТ-12, які успішно відпрацювали по координатах противника, змусивши його відмовитися від штурмових дій.

Після успішного відпрацювання на розрахунку МТ-12 вирушив із групою саперів для мінування переднього краю батальйонного району оборони, забезпечував прикриття групи. Під час відходу та завершення завдання відбувся стрілецький бій, у результаті якого отримав кульове поранення, не сумісне з життям.

Відзнака Президента України «За оборону України», відзнака командувача оперативного командування «Південь» «За заслуги».

Почесний нагрудний знак Головнокомандувача ЗСУ «Срібний хрест».
Орден святого Архистратига Михаїла II ступеня.

Відзнака міністра оборони України «Ветеран служби» (2024, по-смертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (15.07.2024, посмертно).

«Почесний громадянин Кременецької міської територіальної громади».

2024 на честь загиблого Героя України перейменували вулицю у м. Кременці та встановили меморіал (скульптор Р. Кикта, архітектор О. Скоп).

Сергій Лі: «Не важливо, хто ти по крові. Важливо, хто ти по духу, що робиш для землі та країни, яку любиш, в якій живеш і служиш, яку захищаєш».

Цит. за: Ружицька С. На Запоріжжі поліг 59-річний полковник Сергій Лі.
«Важливо, що робиш для землі, яку любиш» // Експрес. 2024. URL: <https://expres.online/zhittevi-istorii/na-zaporizhzhii-polig-59-richniy-polkovnik-sergiy-li-vazhливо-shcho-robish-dlya-zemli-yaku-lyubish>

Людмила Лі (дружина): «Він стільки людей захистив собою. Був випадок, коли вночі вони попали в оточення і якби не він, вони з побратимами б не вийшли. Але маленькими групами, потрошки він все скорегував, під обстрілами артилерії вивів людей. Тоді могло полягти 100 чоловік. Коли його хоронили, то багато підходили, дякували за порятунок сина чи чоловіка, він просто врятував їм життя».

Цит. за: Максимлюк О., Терлюк І. «Допоміг сформувати батальйон і рушив з ним на передову»: історія полеглого полковника // Суспільне. Тернопіль. 2023. URL: https://suspilne.media/611967-dopomig-sformuvati-bataljon-i-rusiv-z-nim-na-predovu-istoria-poleglogo-polkovnika/?utm_source=facebook&utm_medium=ps

Джерело

Про присвоєння С. Лі звання Герой України: Указ Президента України № 463/2024 від 15 липня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4632024-51445>

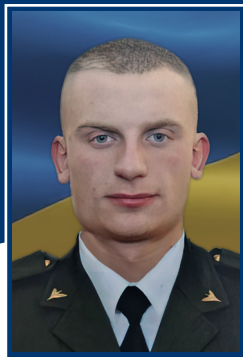
Література

Максимлюк О., Терлюк І. «Допоміг сформувати батальйон і рушив з ним на передову»: історія полеглого полковника // Суспільне. Тернопіль. 2023. URL: [https://suspilne.media/611967-dopomig-sformuvati-bataljon-i-rusiv-z-nim-na-peredovu-istoria-poleglogo-polkovnika/?utm_source=facebook&utm_medium=ps, вільний](https://suspilne.media/611967-dopomig-sformuvati-bataljon-i-rusiv-z-nim-na-peredovu-istoria-poleglogo-polkovnika/?utm_source=facebook&utm_medium=ps,вільний)

Ружицька С. На Запоріжжі поліг 59-річний полковник Сергій Лі. «Важливо, що робиш для землі, яку любиш» // Експрес. 2024. URL: <https://expres.online/zhittevi-istorii/na-zaporizhzi-polig-59-richniy-polkovnik-sergiy-li-vazhlivo-shcho-robish-dlya-zemli-yaku-lyubish>

У Тернополі вшанували світлу пам'ять загиблих Героїв // Тернопільська обласна військова адміністрація. 2024. URL: <https://oda.te.gov.ua/news/u-ternopoli-vshanuvay-svitlu-pamiat-zahyblykh-heroiv>

ЛОНСЬКИЙ ВЛАДИСЛАВ ОЛЕГОВИЧ

Лонський Владислав Олєгович (13.05.1998, м. Ківерці Волинської області, Україна — 20.09.2022, с. Оскіл Ізюмського району Харківської області, Україна; похований 24.09.2024 в рідному місті) — військово-службовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Навчався в Ківерцівській загальноосвітній школі № 4, від 2014 — у Волинському обласному ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою імені Героїв Небесної Сотні, який закінчив 2015. Під час навчання виконав норму кандидата в майстри спорту з військового багатоборства і здійснив перший стрибок із парашутом.

2015–2019 — курсант Військової академії (м. Одеса); закінчив із відзнакою у званні лейтенанта. За цей час здійснив 30 стрибків із парашутом і отримав посвідчення інструктора з парашутного спорту.

Від 2019 проходив службу в 80-й окремій десантно-штурмовій бригаді у м. Чернівцях. У складі бригади брав участь в операції Об'єднаних сил. У червні 2021 отримав звання старшого лейтенанта, у квітні 2022 — капітана.

У день широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну 24.02.2024 виконував бойові завдання в районі Антонівського мосту в Херсонській області на посаді заступника командира десантно-штурмової роти. Того ж дня командир отримав важке поранення, і В. Лонський прийняв командування ротою на себе.

Далі ніс військову службу на Півдні та Сході України, де точилися найзапекліші бої: міста Херсон, Бахмут, Краматорськ, Лисичанськ, Ізюм та інші. Військовий позивний «Страйк».

Поблизу м. Кривого Рогу Дніпропетровської області керував штурмовими діями; повернув разом з бійцями під український прапор два населені пункти. На Донбасі його рота витіснила противника, який захопив плацдарми на березі р. Сіверський Донець та брала участь у знищенні ворожої переправи; 22.05.2022 поблизу с. Берестового Бахмутського району під час утримання рубежів оборони у результаті стрілецького бою знищила бойову машину десанту (БМД) та живу силу ворога; 13.06.2022 поблизу с. Богородичного Краматорського району — 2 російські танки та бойову машину піхоти.

02.07.2022 під с. Верхньокам'янка Луганської області отримав контузію під час танкового обстрілу, проте вже за тиждень повернувся до підрозділу. Під час рейдових дій на Харківщині підрозділ взяв у полон російських офіцерів, солдатів, захопив декілька одиниць ворожої військової техніки.

20.09.2022 унаслідок ракетного обстрілу командно-спостережного пункту капітан В. Лонський загинув. Залишилися батьки і дружина.

11.06.2022 під час наступальних та пошуково-ударних дій тактична група під командуванням В. Лонського форсувала р. Оскіл і закріпилася на лівому березі. Противник не зміг їх звідти вибити, тому знищив дамбу, і рота залишилася відрізаною від основних сил ЗСУ. Через різкий підйом води (4 м) повернути техніку не було можливості. Групі поставили завдання закріпитися з частиною особового складу на лівому березі річки для утримання зайнятих плацдармів. Десантники понад тиждень тримали оборону, що в подальшому дозволило безпечно встановити понтонний міст для переходу основних сил ЗСУ через р. Оскіл.

Орден Богдана Хмельницького III (2022) і II (2022, посмертно) ступенів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (24.02.2024, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 268/2022 від 21 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2682022-42233>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 674/2022 від 28 вересня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6742022-44225>

Про присвоєння В. Лонському звання Герой України: Указ Президента України № 120/2024 від 24 лютого 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1202024-49905>

Література

Воскресенська Н. Зеленський вручив орден «Золота Зірка» рідним загиблого Героя України з Волині // Суспільне. Луцьк. 2024. URL: <https://suspilne.media/lutsk/742265-zelenskij-vruciv-orden-zolota-zirka-ridnim-zagiblogo-geroa-ukraini-z-volini/>

«У нього мало бути світле майбутнє»: спогади про Героя України Владислава Лонського з Волині // Волинські новини. 2024. URL: <https://www.volynnews.com/news/all/u-noho-malo-buty-svitlye-maybutnye-spohady-pro-heroia-ukrayiny-vladyslava-lonskoho-z-volyni-/>

Меморіал героїв // Ківерцівська громада. URL: <https://kivrada.gov.ua/memorial-pamyati-10-36-25-03-01-2023/>

ЛОСКОТ ЄВГЕН ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Лоскот Євген Олександрович (22.06.1983, м. Чернігів, тепер Україна — 07.09.2014, поблизу с. Весела Гора, тепер Луганського району Луганської області, Україна; похований 09.09.2015 у с-щі Десна Козелецького району Чернігівської області, Україна) — військовослужбовець, громадський діяч, майор (посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2017, посмертно).

Закінчив середню загальноосвітню школу у с-щі Десна. Проходив строкову службу в 101-й бригаді охорони Генерального штабу Міністерства оборони України в м. Києві. Продовжив навчання в Одеському інституті сухопутних військ [тепер Військова академія (м. Одеса)].

Від 2006 продовжив військову службу на посаді командира взводу в 354-му навчальному механізованому полку 169-го навчального центру Сухопутних військ ЗСУ в с-щі Десна. 2011 звільнився з лав ЗСУ в званні капітана.

Брав активну участь у громадсько-політичному житті, був членом Козелецької районної організації Всеукраїнської організації «Свобода» (від 2010). Учасник Революції гідності. 20.01.2014 отримав поранення у протистояннях на Майдані Незалежності у м. Києві.

21.03.2014 за власним бажанням мобілізований до лав ЗСУ. Служив у 1-й танковій бригаді у с-щі Гончарівське Чернігівської області на посаді заступника командира розвідувальної роти з технічної частини.

Від квітня 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України (АТО), зокрема у боях за стратегічні блокпости в Луганській області. Від 05.05.2014 виконував бойові завдання з оборони Міжнародного аеропорту «Луганськ».

07.09.2014 загинув під час боїв поблизу с. Весела Гора. 22.06.2015 рештки Є. Лоскота виявили пошуковці Місії «Евакуація-200» на місці його загибелі.

Залишилися мати, дружина, син, молодший брат.

05.09.2014 під час боїв залишився під м. Луганськом прикривати відхід основної тактичної групи. Приєднався до бійців 22-го батальйону територіальної оборони «Харків». 07.09.2014 з двома бійцями, несподівано для ворога, на бойовій машині піхоти (БМП) атакував польовий командний пункт противника зі значною кількістю військової техніки. БМП було підбито, Є. Лоскот встиг відійти з поля бою, зв'язався з українськими військовими і скоригувати артилерійський вогонь на вороже угруповання. Пораненим потрапив в оточення і прийняв бій. Після закінчення набойв підірвав себе гранатою. Його вважали зниклим безвісти.

Нагрудний знак «За оборону Луганського аеропорту» (посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2017, посмертно).

Іменем Є. Лоскота названо вулиці у с-щі Козелець (2016) та м. Чернігові (2023).

На території розташування бригади в с-щі Гончарівське встановлено пам'ятну плиту.

Ім'я Героя викарбувано на пам'ятнику воїнам-землякам, які загинули в АТО (2016, с-ще Козелець) і на пам'ятному знаку «Захисникам України» (2017, с-ще Десна).

З 2016 у с-щі Козелець щорічно проводять турнір із бильярду пам'яті Героя України Є. Лоскота.

У грудні 2016 презентовано колекційну марку на честь воїнів, які загинули в АТО; на ній зображено і Є. Лоскота.

Джерело

Про присвоєння Є.Лоскоту звання Герой України: Указ Президента України № 235/2017 від 23 серпня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2352017-22430>

Література

Лоскот Євгеній Олександрович // Чернігівська обласна військова адміністрація. 2015. URL: <https://www.cg.gov.ua/index.php?id=15060&tp=1>
Біографія Лоскота Євгена Олександровича // Деснянська громада. 2018. URL: <https://desnyanska-gromada.gov.ua/news/1542981113/>
Смертю хоробрих. Як загинув захисник України, капітан ЗСУ Євген Лоскот // БукІнфо. 2021. URL: <https://bukinfo.com.ua/armiya/smertyu-horobryh-yak-zagynuv-zahysnyk-ukrajiny-kapitan-zsu-yevgen-loskot>
Лоскот Євгеній Олександрович («Баха», «Локоть», «Дамба-22») // Книга пам'яті полеглих за Україну. URL: https://memorybook.org.ua/15/loskot.htm?fbclid=IwY2xjawFjdOpleHRuA2FlbQIxMAABHbdJTtwz-1BfAuslqnJmjWexA02pR9VhVfDzUX0PFGmCIVHeUwMzrRyj6Bw_aem_UW-So5rR28Ndu2swgcMXWA

ЛЯШЕНКО ІГОР ВІКТОРОВИЧ

Ляшенко Ігор Вікторович (11.09.1977, м. Шепетівка Хмельницької області, тепер Україна — 19.06.2014, с. Закітне, тепер Краматорського району Донецької області, Україна; похований 23.06.2014 у рідному місті) — військовослужбовець, миротворець, підполковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2023, посмертно).

1994 закінчив Шепетівську загальноосвітню школу № 3 (тепер гімназія). 1994–1998 навчався в Одеському інституті сухопутних військ [тепер Військова академія (м. Одеса)]. Від 1998 служив у Львівській області (міста Рава-Руська, Яворів) у 24-й механізованій Залізній бригаді імені князя Данила Галицького Сухопутних військ ЗСУ; від 2012 — командир 1-го батальйону Окремої механізованої бригади (ОМБр, м. Яворів).

Брав участь у миротворчих місіях на території колишньої Югославії.

У березні 2014 у зв'язку з російською збройною агресією проти України батальйон І. Ляшенка переведено на службу в Сумську область, у травні 2014 — в Донецьку область. Відзначився під час звільнення населених пунктів Краснолиманського (тепер Краматорського) району. Військовий позивний «Беркут».

Загинув 19.06.2014 під час виконання бойового завдання. Залишилися батьки, брат, дружина, двоє дітей.

19.06.2014 бійці 24-ї механізованої бригади виконували бойове завдання з ліквідації укріпленого блокпосту, що прикривав дорогу на

міст через р. Сіверський Донець біля м. Красний Лиман. Десантники захопили с-ще Ямпіль, вийшли в тил ворожого блокпосту і взяли панівну висоту біля мосту. Розвідувальна рота на чолі з підполковником І. Ляшенком вирушила до с. Закітного. Розвідники виявили ворожу військову техніку (КамАЗи та БРДМ-2), але під час її транспортування наразились на обстріл із протитанкових гранатометів та кулеметів. У результаті тригодинного бою загинули підполковник І. Ляшенко, капітан С. Воробець і 5 бійців розвідроти. Бронегрупа, яка підійшла на допомогу, знищила засідку противника і з боєм забрали тіла загиблих.

Нагороджений медалями «15 років ЗСУ», «За сумлінну службу» II і III ступенів.

Орден Богдана Хмельницького I ступеня (21.08.2014, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

У м. Шепетівці на честь І. Ляшенка названо вулицю і провулок (2014).

На фасаді Шепетівської школи № 3 відкрито меморіальну дошку (2015).

У Донецькій області на місці бою біля с. Закітного на честь полеглих захисників України встановлено обеліск (2015) і пам'ятник сімом воїнам 24-ї бригади, які загинули у бою за звільнення села (2017).

Начальник штабу 24-ї ОМБр полковник А. Шевченко: «У нас в бригаді його називали Комбатом Першим, але не тому, що він командував першим батальйоном, а тому, що він завжди і у всьому був першим... Він першим із бригади пішов на виконання бойового завдання, першим вступив у бій і першим із бригади взяв цей бій на себе. Такі люди, як він, не вмирають, вони стають легендою».

Цит. за: Ляшенко Ігор Вікторович «Беркут» // Я пам'ятаю. URL: <https://iremember.org.ua/liashenko-ihor-viktorovych>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 660/2014 від 21 серпня 2014 р. // Президент України. 2014. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6602014-17561>

Про присвоєння І. Ляшенку звання Герой України: Указ Президента України № 663/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6632023-48493>

Література

Гурінович Н. Презентували книгу про загиблого шепетівчанина Ігоря Ляшенка // День за днем. 2017. URL: <https://denzadnem.com.ua/ato/9308>

Ляшенко Ігор Вікторович («Беркут») // Книга пам'яті полеглих за Україну. URL: <https://memorybook.org.ua/15/lyashenko.htm>

Ляшенко Ігор Вікторович // Шепетівська міська рада. URL: <https://shepetivka-rada.gov.ua/citizens/lyashenko-igor-viktorovich/>

МАЦІЄВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ІГОРЬОВИЧ

Мацієвський Олексáндр Ігорьович (10.05.1980, м. Кишинів, тепер Молдова — поблизу м. Соледара Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 14.02.2023 у м. Ніжині, Україна) — електромонтер, військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

1997 закінчив середню школу. Здобув середню технічну освіту. Захоплювався спортом.

2008 родина переїхала до м. Ніжина, на батьківщину матері. Юрично залишався громадянином Молдови. Працював за фактом. Згодом у м. Києві (черговий електромонтер з обслуговування електроустановок 4-го розряду в Національному комплексі «Експоцентр Україна»).

З початком широкомасштабного вторгнення Росії в Україну (24.02.2024) пішов добровольцем у Ніжинський територіальний центр комплектування та соціальної підтримки, але одразу не потрапив до війська. Допомігав робити укріплення, чергував на блокпостах тощо. 11.03.2022 його зарахували до 163-го батальйону 119 окремої бригади територіальної оборони Чернігівської області (м. Ніжин). Після військового вишколу призначений на посаду снайпера. Захищав Чернігівську область.

Від листопада 2022 виконував бойові завдання на Бахмутському напрямку (Донецька область). Після того, як окупанти прорвали лінію фронту під м. Соледаром, 163-й батальйон спрямували на допомогу оборонцям міста.

30.12.2022 роту вогневої підтримки, до складу якої входили О. Мацієвський та ще 4 військовослужбовці, направили на околицю м. Соле-

дара. Вони мали вийти на лінію зіткнення, закріпитися та втримати лісосмугу, щоб прикрити напрямок. Українські військовослужбовці прийняли бій з переважними силами противника. Того дня зв'язок та візуальний контакт із ними обірвався. Через безперервні обстріли підкріплення не змогло прорватися до захисників.

О. Мацієвського та його побратимів вважали зниклими безвісти поблизу с. Красна Гора. Тіло загиблого повернули українській стороні під час обміну. 14.02.2023 поховали в м. Ніжині. Залишилися мама, син.

06.03.2023 в соціальних мережах поширено відео зі стратою полоненого. На кадрах російські окупанти кількома автоматними чергами розстріляли беззбройного українського військового. Останніми словами бійця були «Слава Україні!». 12.03.2023 Служба безпеки України підтвердила, що розстріляний військовослужбовець — О. Мацієвський.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (13.03.2023, посмертно).

Нагороджено медаллю Райнера Гільдебрандта — міжнародною відзнакою в галузі прав людини (2023).

На честь О. Мацієвського перейменовано вулиці в містах Ізюмі, Краматорську, Ніжині, Чернігові; провулок у селищі Гребінки Київської області (усі — 2023).

Герою України присвячено мурали в містах Києві (художник К. Гіємі) та Рівному (художник К. Качановський); графіті на оригінальному сегменті Берлінського муру біля Будинку-музею контрольно-пропускного пункту Чарлі в м. Берліні (усі — 2023).

Відкрито меморіал на честь загиблих захисників України, у центрі якого бронзовий пам'ятник О. Мацієвському (архітектор Ж. Баланюк, скульптор С. Олексієнко; 25.11.2023, м. Ніжин).

На території Інституту трансплантації волосся в м. Тбілісі з приватної ініціативи встановлено бронзовий пам'ятник О. Мацієвському з

написом на п'єдесталі «Героям Слава!» (скульптори І. Деканозішвілі та К. Арунашвілі; 12.09.2023).

На території Національного історико-архітектурного музею «Київська фортеця» відкрито експозицію, присвячену Герою України, та статую (скульптори О. Цось та А. Сафонова; 06.12.2023).

Президент України В. Зеленський: «Сьогодні з'явилося відео, як окупанти по-звірячому вбили воїна, який хоробро сказав їм у вічі: «Слава Україні!» Хочу, щоб ми всі разом, у єдності, відповіли на його слова: «Герою слава! Героям слава! Україні слава!» І ми знайдемо вбивць».

Цит. за: Собенко Н. Зеленський відреагував на розстріл росіянами українського військового // Суспільне новини. 2023. URL : <https://suspiilne.media/406130-zelenskij-vidreaguvav-na-rozstril-rosianami-ukrainskogo-vijskovogo/>

Голова СБУ В. Малюк: «Це справжній Герой, який, навіть дивлячись в обличчя смерті, продемонстрував усьому світу, що таке український характер і незламність. Саме такі захисники сьогодні боронять нашу землю, а значить — ворог обов'язково буде розбитий. Бо Велика Перемога України складається із героїчних вчинків таких людей, як Олександр Мацієвський. Герою слава! Героям слава! Україні слава!»

Цит. за: СБУ остаточно підтвердила особу Героя, розстріляного після слів «Слава Україні!» // Служба безпеки України. 2023. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/cbu-ostatochno-pidтверdyla-osobu-heroia-rozstrilianoho-pislia-sliv-slava-ukraini>

Демчук П. (мама загиблого): «Це важко. Я побачила, як загинув мій син. І характер мого сина: стійкого, незламного. Він навіть вночі міг казати “Слава Україні”».

Цит. за: «Я аж крикнула: “Саша!”»: мати Олександра Мацієвського впізнала сина на відео росіян з розстрілом // Суспільне Чернігів. 2023. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=UzChPuEGN2w>

Додатково

29.12.2022 в останній телефонній розмові з мамою О. Мацієвський сказав: «Мама, я ніколи не здамся у полон!».

Першим відео, на якому росіяни розстрілюють українського військового, опублікував у твіттері (Twitter) активіст С. Стерненко.

Мацієвський ішов у бій у повному бойовому спорядженні, а на відео його немає. Очевидно, відео зняли вже після того, як за невідомих обставин О. Мацієвського полонили. Перед вбивством, його, імовірно, змусили викопати собі могилу (про що свідчить лопата на кадрах).

Результати судово-медичної експертизи відповідають пораненням, які видно на відео.

Після появи відео, хештег **Слава Україні! (Слава Україні!)** очолив світові тренди в твіттері. Відреагували на особистих сторінках на військовий злочин: старший політичний радник Гельсінської комісії США А. П. Масаро, міністр закордонних справ Латвії Е. Рінкевич та ін.

Реалістична статуя (фігура, художня інсталяція) О. Мацієвського на території Національного історико-архітектурного музею «Київська фортеця» спричинила критику та обговорення в суспільстві.

Джерела

Про присвоєння О.Мацієвському звання Герой України: Указ Президента України № 146/2023 від 13 березня 2023 р. // Президент України. 2023. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/1462023-46089>

Література

Загребельний В. У Києві відкрили скульптуру Героя України Олександра Мацієвського // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/12/06/u-kyievi-vidkryly-skulpturu-geroya-ukrayiny-oleksandra-macziyevskogo/>
Захисника Мацієвського у Берліні посмертно нагородили відзнакою у галузі прав людини // Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3801031-zahisnika-macievskogo-u-berlini-posmertno-nagorodili-vidznakou-u-galuzi-prav-ludini.html>

Здоровило Т. Графіті з Героєм України Мацієвським створили на фрагменті Берлінського муру // Україна молода. 2023. URL: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/164/176357>

Котубей-Герущка О. Етичні межі для вшанування пам'яті: як експерти реагують на пам'ятник загиблomu воїну Олександру Мацієвському // Суспільне. Культура. 2023. URL: <https://suspilne.media/culture/634080-eticni-mezi-dla-vsanuvanna-pamati-ak-eksperti-reaguut-na-pamatnik-zagiblomou-voynu-oleksandru-macievskomu/>

Орел М. Бронза — метал героїв: як у Тбілісі з'явився пам'ятник Герою України Олександр Мацієвському // Hromadske. 2023. URL: <https://hromadske.ua/posts/bronza-metal-geroyiv-yak-u-tbilisi-zyavivsysya-pamyatnik-geroyu-ukrayini-oleksandru-maciyevskomu>

Поя А. Вбитий за гасло «Слава Україні»: що відомо про страченого росіянами Олександра Мацієвського // Українська правда. 2023. URL: <https://life.pravda.com.ua/society/2023/03/14/253326/>

СБУ остаточно підтвердила особу Героя, розстріляного після слів «Слава Україні!» // Служба безпеки України. 2023. URL: <https://ssu.gov.ua/novyny/cbu-ostatochno-pidtvverdyla-osobu-heroia-rozstrilianoho-pislia-sliv-slava-ukraini>
Собенко Н. Зеленський відреагував на розстріл росіянами українського військового // Суспільне. Новини. 2023. URL: <https://suspilne.media/406130-zelenskij-vidreaguvav-na-rozstril-rosianami-ukrainskogo-vijskovogo/>

Мурал у м. Києві (2023, художник К. Іґемі). Фото: Укрінформ

МІХНЮК ОЛЕГ ІВАНОВИЧ

Міхнюк Олég Ів́анович (27.10.1965, смт Мала Дівиця, тепер однойменне селище Прилуцького району Чернігівської області, Україна — 20.08.2014, поблизу смт Новосвітлівки, тепер однойменне селище Луганського району Луганської області, Україна; похований 23.08.2014 у м. Києві) — військовослужбовець, старший сержант, громадський діяч, заступник голови Української спілки ветеранів Афганістану (УСВА), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2015, посмертно).

Зі шкільних років мріяв стати кадровим військовим. Захоплювався футболом. Після закінчення місцевої середньої школи працював машиністом баштового крана. 1982–1983 навчався на радіотехнічному факультеті Київського політехнічного інституту (тепер Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»).

Від 29.10.1983 служив у Збройних силах (ЗС) СРСР на території Литовської РСР (тепер Литва). У лютому 1984 з відзнакою закінчив навчальний підрозділ при 44-й навчальній повітрянодесантній дивізії. Від 04.03.1984 служив у 56-й окремій гвардійській десантно-штурмовій бригаді (від 1992 — у складі ЗС Росії) в Афганістані, заступник командира 3-го десантно-штурмового взводу 7-ї десантно-штурмової роти (В/ч польова пошта 44585; район м. Гардеза, провінція Пактія).

1984–1985 у складі Обмеженого контингенту Радянських військ брав участь у бойових діях на території Республіки Афганістан. Учасник бойових операцій, брав участь у супроводі колон, перехопленні караванів.

31.05.1984 десантно-штурмовий взвод, у складі якого діяв О. Міхнюк, потрапив у засідку. Сержант О. Міхнюк виніс пораненого лейтенанта Курбангалієва з-під обстрілу, а сам отримав тяжке поранення. Через три місяці лікування повернувся до військової частини.

21.05.1985 отримав друге тяжке поранення, під час бойової операції в Мараварській ущелині. 1985 звільнений із ЗС СРСР за станом здоров'я, отримав інвалідність 2-ї групи.

Проживав у м. Києві. 1993 закінчив заочне відділення Київського політехнічного інституту (спеціальність «Інженер»). Одночасно закінчив Київське професійно-технічне училище (спеціальність «Машиніст баштового крана»), працював на будівництві.

1988–1990 — учитель початкової військової підготовки та фізичного виховання середньої школи (тепер гімназія) № 172 м. Києва.

Ініціатор та учасник створення (1990) УСВА (воїнів-інтернаціоналістів). З 1998 — заступник голови УСВА з питань медико-соціальної реабілітації та військово-патріотичного виховання молоді. Начальник медико-соціального відділу УСВА (1991–1993), заступник голови Київської обласної Спілки ветеранів Афганістану, з 1995 — начальник управління реабілітації та лікування УСВА.

Ініціатор створення Всеукраїнського дитячого патріотичного об'єднання «Майбутнє України» (1997). Проводив роботу з виховання молоді на патріотичних, історичних та бойових традиціях українського народу.

1998 призначений заступником голови УСВА з питань медико-соціальної реабілітації та військово-патріотичного виховання молоді.

Узимку 2013–2014 — учасник Революції гідності. Брав участь в охороні мітингувальників, здійснював контроль за порядком та запобігав провокаціям. Зі створенням Самооборони Майдану обраний сотником 8-ї «афганської» сотні.

Із початком АТО займався організацією та підготовкою навчання добровольців. Від липня 2014 — учасник бойових дій у складі 24-го добровольчого батальйону територіальної оборони «Айдар». Позивні: «Батя», «Шина», «Іванович».

У серпні 2014 частини батальйону вели бої з терористами за контроль над дорогою Луганськ — Красnodон, якою із території Росії постачали зброю бойовикам самопроголошеної «Луганської Народної Республіки».

Загинув 20.08.2014 під час мінометного обстрілу українських позицій біля селища Новосвітлівки. 23.08.2014 похований на Лук'янівському військовому кладовищі (м. Київ). Залишилися дружина та четверо дітей.

Два ордени Червоної Зірки, медаль «За відвагу» (СРСР), «25 років виведення військ з Афганістану» (посмертно).

Ордени «За мужність» III (15.02.1999), II (11.02.2004) та I (21.08.2014, посмертно) ступенів, нагрудний знак «За оборону Луганського аеропорту» (посмертно).

Міністр оборони України відзначив іменною вогнепальною зброєю.

За виняткову мужність, героїзм і самопожертву, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.08.2015, посмертно).

Відкрито меморіальні дошки на фасадах: приміщення Малодівицької загальноосвітньої школи I–III ступенів (тепер Малодівицький ліцей; 2014);

будівлі Міжрегіонального професійного вищого училища автомобільного транспорту в м. Києві (2015);

будинку на вулиці Олега Міхнюка в м. Чернігові (2018).

На його честь перейменовано вулиці у м. Чернігові (19.02.2016), селищі Мала Дівиця та встановлено пам'ятний знак (29.10.2019).

На території Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського встановлено стелу військовослужбовцям ЗСУ, яким присвоєно звання «Герой України», серед них викарбувано ім'я О. Міхнюка.

На його честь проводять пам'ятний турнір із мініфутболу у Прилуцькому районі Чернігівської області; збір-турнір вихованців «Соколята України» на базі Житомирського військового інституту імені С. П. Корольова (обидва — від 2014).

Портрет Героя України вміщено на меморіалі «Стіна пам'яті полеглих за Україну» у м. Києві (секція 3, ряд 3, місце 8).

Додатково

За спогадами учасників Революції гідності, саме йому належала ідея підпалити шини на вулиці Грушевського, щоб завадити «Беркуту» стріляти в учасників протесту.

Вдова Міхнюка Ірина є засновницею громадського об'єднання «Крила восьмої сотні».

В. Сакун: «Олег Міхнюк хотів із нашої сотні сформувати окремий підрозділ із великим відсотком досвідчених бійців. Але переговори про це дуже затягнулися. Доки домовлялися, 4-й взвод сотні пішов у 1-й резервний батальйон Національної гвардії України. Ще частина (7–8 людей) вступила в батальйон «Київ-1», нарешті, ще одна група (6–7) не втрималася та вирушила до «Айдару». Ми чекали досить довго і, коли стало зрозуміло, що це все затягується, також вирушили до «Айдару». 28 липня 2014 року наша група з 28 «афганців» прибула на одну з баз цього батальйону в село Половинкине...

Я останній, хто бачив Олега живим. Це було 20 серпня. Рано-вранці Міхнюк поставив завдання: «Виходимо й займаємо ту висоту, де на нас була зроблена засідка». Сепарів ми не знайшли, але виявили гарно обладнані позиції, побудовані чітко за уставом, а також коробки російських військових сухпайків. Пішли далі в бік Станиці Луганської...

Ми повернулися до Новосвітлівки, там застали одного бійця — Рижого. Він випросив у Міхнюка трофейну снайперську гвинтівку та вистрілив просто за нашою хатою 10 патронів підряд. Сепари засікли й відкрили мінометний вогонь. Одна міна лягла далеченько, друга ближче, третя зовсім близько, тим часом Міхнюк почав заганяти всіх у лях. Я забіг останнім, Олег переді мною. Зачинилися, але тут Міхнюк почав мене виштовхувати: «У мене там автомат залишився!». Почав рватися нагору, вискочили, Олег мене відштовхнув. Чую: шалений шелест міни, я відскочив убік за стіну, сильний вибух 120-ки...

Коли обстріл скінчився, ми побачили Олега неподалік дерева з автоматом. Розрив стався поруч, рани були несумісні з життям».

Цит. за: Тинченко Я. Володимир Сакун: «Таких боїв в Афганістані не було, ми билися практично в повному оточенні й не схибили, і без наказу не відійшли!» // Український тиждень. 2017. URL: <https://tyzhden.ua/volodymyr-sakun-takyykh-boiv-v-afhanistani-ne-bulo-my-bylysia-praktychno-v-povnomu-otochenni-j-ne-skyhybyly-i-bez-nakazu-ne-vidijshly/>

Джерела

Про відзначення нагородами України активістів Української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів): Указ Президента України № 172/99 від 15 лютого 1999 р. // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/172/99Text>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 600/2014 від 21 серпня 2014 р. // Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/660/2014Text>

Про присвоєння О. Міхнюку звання «Герой України»: Указ Президента України № 494/2015 від 21 серпня 2015 р. // Президент України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/494/2015Text>

Література

Чікалін В. Командир легендарної «афганської сотні» // Народна армія. 2015. URL: <https://web.archive.org/web/20150224024813/http://narodka.com.ua/14152-komandir-legendarnoi-afganskoj-sotni>

Тинченко Я. Володимир Сакун: «Таких боїв в Афганістані не було, ми билися практично в повному оточенні й не схибили, і без наказу не відійшли!» // Український тиждень. 2017. URL: <https://tyzhden.ua/volodymyr-sakun-takykh-boiv-v-afhanistani-ne-bulo-my-bylysia-praktychno-v-povnomu-otochenni-j-ne-skhybyly-i-bez-nakazu-ne-vidijshly/>

Чепурний В. «Афганець», який став Героєм України // Голос України. 2019. URL: <https://web.archive.org/web/20200127172130/http://www.golos.com.ua/article/323396>

Бабаков С. Загинув Олег Міхнюк // Українська спілка ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів). URL: http://www.usva.org.ua/mambo3/index.php?option=com_content&task=view&id=5285

Міхнюк Олег Іванович («Шина»). Загиблі Герої // Київська міська державна адміністрація. URL: <https://ato.kyivcity.gov.ua/content/mihnyuk-oleg-ivanovych.html>

МОГИЛКО КОСТЯНТИН ВІКТОРОВИЧ

Могілко Костянтин Вікторович (27.05.1978, м. Вінниця, тепер Україна — 06.06.2014, поблизу с. Пришиб, тепер Краматорського району Донецької області, Україна; похований 27.06.2014 у с. Пирогове Вінницького району Вінницької області, Україна) — льотчик 1-го класу, військовослужбовець, полковник (посмертно) Повітряних Сил Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2014, посмертно).

Народився в сім'ї льотчика цивільної авіації.

1995 закінчив Вінницьку загальноосвітню школу № 23 (тепер ліцей), 1999 — Харківський інститут льотчиків Військово-Повітряних Сил (ВПС; тепер Харківський національний університет повітряних сил імені Івана Кожедуба).

1999–2003 проходив військову службу на посаді помічника командира корабля авіаційного загону Ан-24, Ан-26 транспортної авіації ескадрильї; червень – листопад 2003 — командир корабля авіаційного загону Ан-12 транспортної авіаційної ескадрильї 243-го змішаного авіаційного полку ВПС ЗСУ (в/ч А2537, м. Львів).

2003 закінчив заочне відділення Кіровоградської льотної академії Національного авіаційного університету (НАУ; тепер Льотна академія НАУ, м. Кропивницький; фах «Пілот цивільної авіації»).

2003–2004 — помічник командира корабля авіаційної ескадрильї «Блакитна стежа»; 2004–2007 — помічник командира, 2007–2008 — командир корабля авіаційного загону, 2008–2011 — командир авіаційного загону транспортної авіаційної ескадрильї «Блакитна стежа».

У січні — жовтні 2011 служив заступником командира загону, від жовтня 2011 — командир транспортної авіаційної ескадрильї «Блакитна стежа» 15-ї бригади транспортної авіації Повітряних Сил ЗСУ (в/ч А2215, м. Бориспіль Київської області).

Працював за міжнародною програмою «Відкрите небо». У рамках виконання Договору про відкрите небо здійснював спостережні польоти у повітряному просторі різних країн Європи, збирав фотоматеріали для моніторингу дотримання чинних міжнародних договорів у сфері контролю над звичайними озброєннями.

У квітні — червні 2014 брав участь в АТО. Двічі літак обстрілювали російські найманці.

06.06.2014 літак-розвідник Ан-30Б, яким керував К. Могилко, фотографував місцевість над м. Слов'янськом. На висоті 4050 м літак підбили ракетою, випущеною із переносного ракетно-зенітного комплексу «Верба». 24.06.2014 ідентифікували останки Могилка.

Залишилися батьки, дружина, дочка та син.

06.06.2014 був підбитий правий двигун літака, почалась пожежа. К. Могилко дав команду екіпажу залишити борт. Герой до останнього не випускав штурвал із рук.

Ціною власного життя відвів літак за межі населеного пункту (упав поблизу с. Пришиб), чим урятував життя цивільних громадян. У цій катастрофі разом із командиром загинули четверо з восьми присутніх членів екіпажу: підполковник С. Камінський, майор П. Дришлюк, старший прапорщик О. Потапенко та прапорщик В. Момот.

За виняткову мужність і героїзм, незламність духу у боротьбі за незалежну Українську державу, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.06.2014, посмертно).

Медаль «За військову службу Україні» (06.12.2012).

Громадська відзнака «Народний Герой України» (03.10.2018, посмертно).

Меморіальні дошки встановлено на фасаді:

будівлі Товариства сприяння обороні України у м. Вінниці (14.06.2016);

Вінницького ліцею № 23 (17.09.2014).

На честь К. Могилка названо Бориспільську спеціалізовану школу № 5 (02.09.2014), площу у м. Вінниці (2016), вулицю у с. Джулинці Гайсинського району Вінницької області.

На території Книшового меморіально-паркового комплексу відкрито пам'ятний знак загиблим членам екіпажу літака Ан-30Б із зазначенням імен усіх загиблих членів екіпажу (06.06.2015, м. Бориспіль).

Встановлено погруддя на території музею Повітряних сил ЗСУ (20.08.2015, м. Вінниця).

На території Національного університету оборони України (м. Київ) встановлено стелу з іменем Героя України.

05.06.2016 поблизу с. Пришиб, де загинув героїчний екіпаж, встановлено пам'ятний знак «Скорботний янгол» (художник В. Гутиря).

Присвоєно ім'я Могилка літаку Ан-30Б (борт № 86) 15-ї бригади транспортної авіації.

На його честь випущено художній маркований конверт із серії «Героям Слава!» («Укрпошта», 2014).

Портрет Героя України вміщено на меморіалі «Стіна пам'яті полеглих за Україну» в м. Київ (секція 1, ряд 8, місце 2).

Джерела

Про присвоєння К. Могилку звання Герой України: Указ Президента України № 545/2014 від 20 червня 2014 р. // Президент України. 2014. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5452014-17388>

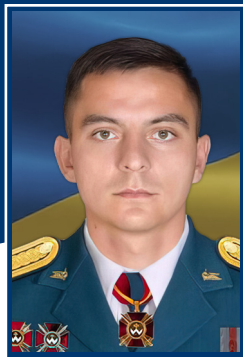
Про присвоєння імені Костянтина Могилка літаку Ан-30Б (бортовий номер 86) 15 бригади транспортної авіації Повітряних Сил Збройних Сил України: Указ Президента України № 516/2015 від 26 серпня 2015 р. // Президент України. 2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5162015-19370>

Література

Скрипник В. Останній політ Герой України льотчик Костянтин Могилко здійснив над рідною Вінницею. На жаль, у труні... // Голос України. 2014. URL: <http://www.golos.com.ua/article/18561>

Бараболя Ю. День повітряних сил ЗСУ: Герой України Костянтин Могилко // Суспільне. Вінниця. 2020. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/52439-den-povitranih-sil-zsu-geroj-ukraini-kostantin-mogilko/>
Могилко Костянтин Вікторович // Книга пам'яті полеглих за Україну. Вінницька область. Вінниця : ПрАТ «Вінницька обласна друкарня», 2023. Кн. 1: 18.02.2014 — 23.02.2022. С. 162–163.

МУРАШКО ДАНИЛО ГЕННАДІЙОВИЧ

Мурашко Данило Геннадійович (10.08.1998, м. Ніжин Чернігівської області, Україна — 27.01.2023, поблизу селища Шабельківки Краматорського району Донецької області, Україна; похований 30.01.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, льотчик, майор (посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, повний кавалер ордену Богдана Хмельницького (2022), Герой України (2023, посмертно).

2013–2015 навчався в Чернігівському ліцеї з посиленою військово-фізичною підготовкою. Продовжив навчання у Харківському національному університеті Повітряних сил імені Івана Кожедуба, який закінчив 2020.

Служив у 299-й бригаді тактичної авіації імені генерал-лейтенанта Василя Нікіфорова Повітряних сил ЗСУ (базування — м. Миколаїв): льотчик, старший льотчик, від вересня 2022 — командир авіаційної ланки.

Від початку широкомасштабного військового вторгнення РФ в Україну 24.02.2022 здійснив 141 бойовий виліт. У складних умовах протидії протиповітряних засобів і винищувачів противника знищив понад 80 автотранспортних засобів, близько 70 одиниць броньованої техніки та 30 автоцистерн паливно-мастильних матеріалів. Неодноразово здійснював вивід літака з-під авіаційних і ракетних ударів.

Загинув у повітряному бою 27.01.2023.

27.01.2023 під час виконання бойового завдання літак Д. Мурашка було підбито ворожим винищувачем. Після влучання, відводячи літак

зادля уникнення падіння на селище Шабельківку, пілот утратив висоту для безпечного катапультивання і загинув.

Повний кавалер ордену Богдана Хмельницького III, II і I ступенів (усі — 2022).

Почесний нагрудний знак Головнокомандувача ЗСУ «Сталевий хрест».

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

На честь Д. Мурашка названо вулиці в селищі Шабельківці (2023) і м. Миколаєві (2024).

Командир загиблого льотчика Д. Мурашка згадує: «Підходили до бойового курсу, радіолокаційно спостерігали винищувач противника на дальності, яка була безпечна для продовження польоту, звісно, з використанням певних тактичних прийомів. Ми були вже недалеко від Краматорська, коли в Даньку прилетіла ракета типу повітря–повітря зі сторони противника... Попереду був населений пункт. Данило відвернув літак. Після катапультивання не вистачило висоти, навіть для розкриття парашута. «Я відвернув!» — це єдине, що встиг прокричати Даня».

Цит за: Олехнович А. «Я відвернув!» — це єдине, що встиг прокричати Данило // Армія Inform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/02/06/ya-vidvernuv-cze-yedyne-shho-vstyg-prokrychaty-danylo/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 334/2022 від 14 травня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3342022-42533>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 405/2022 від 10 червня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4052022-42833>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 569/2022 від 8 серпня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5692022-42833>

president.gov.ua/documents/1692022-41817

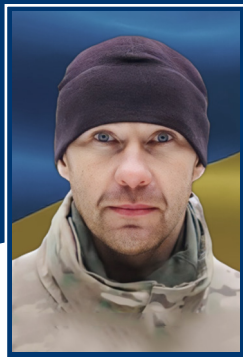
Про присвоєння Д. Мурашку звання «Герой України»: Указ Президента України № 422/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4222023-47505>

Література

Відводив літак від селища: на Донеччині загинув командир авіаційної ланки Данило Мурашко // Укрінформ. 2023. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3662329-vidvodiv-litak-vid-selisa-na-doneccini-zaginuv-komandir-aviacijnoi-lanki-danilo-murasko.html>

Гордійчук І. На Донеччині героїчно загинув 24-річний льотчик // Главком. 2023. URL: <https://glavcom.ua/country/incidents/na-donechchini-herojichno-zahinuv-24-richnij-lotchik-905393.html>

НЕБОСЬ ІГОР ЄВГЕНОВИЧ

Небо́сь Ігор Євге́нович (21.09.1985, м. Луцьк, тепер Україна — 15.01.2023, біля м. Бахмута Донецької області, Україна; похований 21.01.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, спецпризначенець, капітан Служби безпеки України (СБУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив із золотою медаллю школу № 24 у м. Луцьку.

Навчався на економічному факультеті Волинського національного університету імені Лесі Українки (м. Луцьк), здобув освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста.

2006–2008 проходив строкову військову службу у 80-му окремому аеромобільному полку (з 2013 його переформовано на 80-ту окрему аеромобільну бригаду, від 2016 — 80-та окрема десантно-штурмова бригада у складі Десантно-штурмових військ Збройних сил України). Здійснив 136 стрибків із парашутом, здобув звання майстра спорту зі спортивної стрільби. Продовжив військову службу за контрактом. Одночасно заочно навчався на економічному факультеті Луцького національного технічного університету, здобув освітньо-кваліфікаційний рівень магістра.

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил, воював на Донеччині та Луганщині.

Від 2017 проходив військову службу у підрозділах спецпризначення СБУ. Служив у Центрі спецоперацій «Альфа» СБУ, мав кваліфікацію спеціаліста 1-ї категорії.

Від початку широкомасштабного вторгнення російських військ в Україну (24.02.2022) брав участь у боях із ворогом. Мав високу тактич-

ну бойову, вогневу, фізичну та психологічну підготовку, під час виконання найскладніших бойових завдань виявляв мужність і героїзм.

Загинув 15.01.2023 під час виконання бойового завдання.

Відзначився під час боїв поблизу м. Бахмута та селища Опитного Бахмутського району в січні 2023. Особисто знищив противника, який обстрілював українські позиції з ручного протитанкового гранатомета. Важкі бої тривали 9 годин. Унаслідок бойових дій поранень зазнали всі воїни СБУ.

Медаль «Незалежність України» III ступеня, нагрудний знак «Зазначено в службі».

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2023, посмертно). Нагороду отримала від Президента України В. Зеленського мати Героя (27.10.2023). Вручення відбулося в Білій залі Героїв України Маріїнського палацу в Києві.

На честь І. Небося названо вулицю в м. Луцьку.

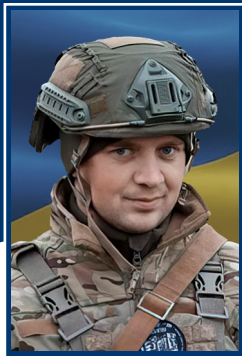
Література

Воскресенська Н. У Луцьку провели в останню путь спецпризначенця Ігоря Небося і прикордонника Руслана Макаруча // Суспільне. Луцьк. 2023. URL: <https://suspilne.media/lutsk/363030-u-lucku-proveli-v-ostannu-put-specpriznacenca-igora-nebosa-i-prikordonnika-ruslana-makarcuka/>
Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни. 2023. Вип. 43 (87). 106 с. URL: https://nbuviap.gov.ua/images/informaciyni_vidanya/diyalnist_prezidenta_ukr/2023/2023_Vyp_43-87.pdf

Президент Володимир Зеленський вручив ордени Золота Зірка рідним 21 полеглого Героя України: Всі імена, які сьогодні прозвучать, — це імена подвигів // Офіційне інтернет-представництво Президента України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-volodimir-zelenskij-vruchiv-ordeni-zolota-zirka-ri-86637>

Небось Ігор Євгенійович // Хмельницька міська рада. URL: <https://www.khm.gov.ua/en/node/46584>

НОСЕНКО МИКОЛА АНАТОЛІЙОВИЧ

Носенко Мико́ла Анато́лійович (29.10.1993, м. Ніжин Чернігівської області, Україна — 06.04.2022, м. Рубіжне Луганської області, Україна) — військовослужбовець, головний сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Походив із багатодітної родини, ріс у с. Вертіївці (тепер Ніжинського району Чернігівської області). Після закінчення школи здобув робочу спеціальність залізничника, працював на будівництві, їздив на заробітки за кордон. Пройшов строкову службу.

Військовій справі присвятив понад 10 років. Служив у 4-й бригаді оперативного призначення імені Героя України сержанта Сергія Михальчука Національної гвардії України (смт Гостомель, тепер селище Бучанського району Київської області), командував відділенням.

Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Від 24.02.2022 став на захист Батьківщини у відсічі широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну. Виконував бойові завдання на території Луганської області. Позивний «Клаус».

Був одружений, виховував дочку.

26.02.2022 у складі батальйонно-тактичної групи гвардійців близько 3-х годин стримував наступ ворожої колони з 16-ти танків Т-72 та 2-х бойових машин піхоти (БМП) на околицях селища Трьохізбенки (Щастинського району Луганської області). М. Носенко координував

роботу вогневих засобів для відбиття атаки противника та особисто організовував прикриття відходу українських військових.

Брав участь у боях біля селища Новоайдара (Щастинського району) та м. Сіверськودонецька.

Загинув під час бойової операції в м. Рубіжному, за яке на той час точилися інтенсивні бої. 06.04.2022 вирушив на територію Рубіжанського картонно-тарного комбінату, де, за підрахунками техніків безпілотних авіаційних комплексів, упав збитий український квадрокоптер із цінною розвідувальною інформацією. Виявив на території комбінату приховану російську військову базу. Вступив у нерівний бій із ворогом, устиг зв'язатися рацією з українськими артилеристами та передати координати. Завдяки його повідомленню ліквідовано 50 окупантів, знищено 2 бронетранспортери, 3 бронеавтомобілі та паливозаправник. Загинув у бою.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (27.12.2022, посмертно).

Джерело

Про присвоєння М. Носенку звання «Герой України»: Указ Президента України № 894/2022 від 27 грудня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8942022-45453>

Література

Нейтралізував понад 50 окупантів у РУБІЖНЕ: Історія Героя України Миколи Носенка // Офіційний вебсайт Рубіжанської міської військової адміністрації. 2023. URL: <https://rmva.gov.ua/news/1693894791/>
Рубіжанський меморіал. Носенко Микола Анатолійович // Офіційний вебсайт Рубіжанської міської військової адміністрації. 2023. URL: <https://rmva.gov.ua/news/1702276053/>
Микола Носенко // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/nosenko-mikola-anatoliiovic>

ОЛІЙНИК ЯРОСЛАВ ОЛЕКСІЙОВИЧ

Олійник Ярослав Олексійович (28.01.1998, м. Київ, Україна — 05.06.2022, поблизу м. Бахмута Донецької області; похований 14.06.2022 у м. Києві) — військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

2017 закінчив Боярський коледж екології і природних ресурсів (тепер Фастівського району Київської області) за спеціальністю «Менеджмент», 2020 — Національний університет біоресурсів і природокористування України (м. Київ). Захоплювався комп'ютерною технікою, цікавився новими технологіями. Розробляв вебсайти, працював у компанії з виготовлення ролетів. Проживав у м. Києві.

На початку повномасштабного військового вторгнення РФ в Україну добровільно став на захист України, приєднавшись до територіальної оборони столиці. Проходив службу в 241-й окремій бригаді територіальної оборони. Пізніше вступив до лав ЗСУ, був стрільцем 7-ї роти 242-го окремого батальйону (в/ч А4081). Після звільнення Київської області у середині травня 2022 його роту переведено в Донецьку область для укріплення позицій. Брав участь у захисті м. Бахмута. Позивний «Ярік».

05.06.2022 разом із групою бійців стримував прорив ворога поблизу с. Миронівки Бахмутського району. Під час рятування поранених із поля бою загинув від кулі снайпера.

Похований на території Лук'янівського державного історико-меморіального заповідника.

Залишилися батьки, дружина, дочка.

Орден «За мужність» III ступеня (2023, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2023, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 20/2023 від 13 січня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/202023-45577>

Про присвоєння Я. Олійнику звання Герой України: Указ Президента України № 418/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4182023-47409>

Література

Ярослав Олійник // Платформа пам'яті Меморіал. 2022. URL: <https://www.victims.memorial/people/yaroslav-oliinyk>

Герої сил ТРО // Спротив. Часопис сил територіальної оборони ЗСУ. 2024. Ч. 35. С. 4. URL: <https://tro.mil.gov.ua/wp-content/uploads/2024/03/newspaper35.pdf>

Герої Меморіалу Пам'яті // Національний університет біоресурсів і природокористування України. URL: <https://nubip.edu.ua/node/112678>

ОШКАЛО ВАЛЕРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

Ошкало Валерій Миколайович (24.11.1967, м. Ровеньки, тепер Луганської області, Україна — 12.03.2022, с. Біляївка Бериславського району Херсонської області, Україна; похований у м. Старокостянтинові Хмельницької області, Україна) — військовий льотчик, підполковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Дитячі та юнацькі роки провів у с. Демках (тепер Золотоніського району Черкаської області).

Закінчив 1989 Борисоглібське вище військово-авіаційне училище льотчиків імені В. П. Чкалова (тепер Борисоглібська навчальна авіаційна база Військового навчально-наукового центру Військово-повітряних сил «Військо-повітряна академія імені професора М. Є. Жуковського та Ю. О. Гагаріна», Воронежська область, РФ), здобув спеціальність «Льотчик-інженер». Відтоді служив на посаді старшого льотчика в авіаційних полках у м. Бердянську (1989–1990) та с. Любимці (1990–1992; Псковська область, РФ).

Після відновлення незалежності 1991 повернувся в Україну, склав присягу на вірність українському народові. Від 1992 служив у 7-му бомбардувальному авіаційному полку в м. Старокостянтинові (з 2003 — 7-ма бомбардувальна авіаційна бригада, від 2008 — 7-ма бригада тактичної авіації Повітряних сил ЗСУ імені Петра Франка; в/ч А2502). Літав на СУ-24М. Обіймав посади: командир авіаційної ланки авіаційної ескадрильї, командир авіаційної ескадрильї, начальник відділення з гуманітарних питань. Освоїв багато авіаційних професій, навчав молодь, був відомий як один із кращих льотчиків-ін-

структорів бригади. Вийшов на пенсію 2005, мешкав у м. Старокостянтинові.

2014, із початком російської агресії, знову став у стрій. У складі 7-ї бригади брав участь в антитерористичній операції на Сході України (АТО) та операції Об'єднаних сил (ООС), здійснював бойові вильоти. Останнє звання й посада — підполковник, заступник командира бригади, начальник повітряно-вогневої й тактичної підготовки бригади. Вийшов у відставку 2018.

Від початку широкомасштабного вторгнення російських військ (24.02.2022) обороняв Батьківщину.

Загинув 12.03.2022 в повітряному бою у небі над Херсонщиною. Місцеві жителі забрали й поховали тіла льотчиків екіпажу на сільському цвинтарі. Після визволення території від окупантів українських військовослужбовців перепоховали в м. Старокостянтинові.

Залишилися дружина, син.

12.03.2022 виконував бойове завдання у складі екіпажу СУ-24М разом зі штурманом майором Р. Чехуном. Льотчики нанесли авіаційний удар по колонії живої сили та техніки противника, що перебували в с. Біляївці на Херсонщині. Вступили у повітряний бій із двома ворожими літаками. Після влучання ракети в український бомбардувальник екіпаж не встиг катапультиватися.

Медалі «За сумлінну службу» III і II ступенів, за участь в АТО й ООС, відзнаки Генерального штабу Головнокомандувача ЗСУ.

Ордени «За мужність» III (22.08.2016) та II (13.03.2022, посмертно) ступенів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.02.2023, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня незалежності України: Указ Президента України № 339/2016 від 22 серпня 2016 р. // Президент України. 2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3392016-20389>

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 31/2022 від 13 березня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1312022-41685>

Про присвоєння В.Ошкалу звання Герой України: Указ Президента України № 105/2023 від 23 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1052023-45913>

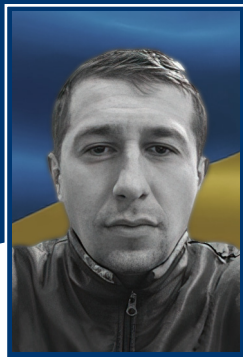
Література

Кошарська О. Любив небо і Україну: історія загиблого пілота Валерія Ошкало зі Старокостянтинова // Всім.юа. 2022. URL: <https://vsim.ua/lyudi/lyubiv-nebo-i-ukrayinu-istoriya-zagiblogo-pilota-valeriya-oshkalo-zi-s-11708062.html>

Франко Л. Незламні екіпажі; «Хлопці марили небом, і от вони там!» // Старкон. City. 2022. URL: https://starkon.city/articles/247307/nezlamni-ekipazhi-hlopci-marili-nebom-i-ot-voni-tam?fbclid=IwAR3m_3uGNsRxTffoJkqZQdoL83XI75imUgba2tSuTXI-FRKEz2NJizbJuU0

Героїчний вчинок: екіпаж бомбардувальника зупинив окупантів на Херсонщині // Район Берислав. 2024. URL: <https://beryslav.rayon.in.ua/news/686620-geroichniy-vchinok-ekipazh-bombarduvalnika-zupiniv-okupantiv-na-herkonsnshchini>

РИМСЬКИЙ МАКСИМ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Римський Максим Олександрович (23.11.1994, с. Ольгопіль, тепер Гайсинського району Вінницької області, Україна — 09.12.2022, поблизу с-ща Невельського Покровського району Донецької області, Україна; похований 15.12.2022 у рідному селі) — військовослужбовець, головний сержант (2022, посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Бершадський медичний коледж (Вінницька область) за спеціальністю «Лікувальна справа», отримав фах фельдшера. 2022 здобув вищу освіту за спеціальністю «Фармація».

Від 2016 служив у 9-му окремому мотопіхотному батальйоні «Вінницькі скіфи» 59-ї окремої мотопіхотної бригади імені Якова Гандзюка (м. Кодима, тепер Подільського району Одеської області). Учасник антитерористичної операції на Сході України (АТО) та операції Об'єднаних сил (ООС). Неодноразово рятував життя побратимів під час виконання бойових завдань на території проведення АТО / ООС. Позивний «Плюсік».

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2024) продовжував виконувати бойові завдання. Воював разом із дружиною А. Римською. Надавав медичну допомогу, брав участь в евакуації поранених бійців.

Загинув 09.12.2022 під час виконання бойового завдання поблизу с-ща Невельського Донецької області.

Залишилися батьки, молодший брат, дружина.

09.12.2022 до позицій ЗСУ поблизу с-ща Невельського наблизились три бійці противника, які вдавали бажання здатися в полон. М. Римський застосував обхідний маневр і вийшов до окупантів з іншого боку від своєї позиції. Противник одразу почав мінометний обстріл, у результаті якого М. Римський і три російські бійці загинули. Завдяки цьому маневру вдалося врятувати від прицільного обстрілу і знищення основну позицію ЗСУ.

Медалі: «За врятовані життя», «Оперативно-тактичне угруповання “Маріуполь”», «За військову службу Україні» (2022).

Нагрудні знаки: «За відвагу», «За військову доблесть», «За вірність у військовій службі» (III ступеня), «Обов’язок виконано з гідністю і честю», «Ветеран війни».

Нагороджений іменним годинником від Президента України (2019).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

А. Римська (дружина) про обставини загибелі чоловіка: «Противник застосував нову тактику для виявлення позицій ЗСУ: спрямував до позицій трьох бійців, які удавали з себе полонених. Максим мав іти з трьома хлопцями до них. А потім сказав, що там щось нечисто, і вирішив іти сам. Він, щоби не розкривати розташування позицій підрозділу, вийшов трохи з іншого боку. Як тільки Максим підійшов до окупантів, російські війська одразу почали мінометний обстріл. Біля мого чоловіка розірвалася міна. Він загинув миттєво: осколок пройшов через праву руку до легенів і серця. Троє окупантів теж загинули під своїми ж мінами. Завдяки тому, що він вийшов не зі своїх позицій, там були лише поранені, загиблих не було. Максим свідомо пожертвував собою, адже передчував смерть, і навіть документи лишив на позиціях».

Цит. за: Горбатенко С. «Росіяни зробили пастку, вдавши з себе полонених»: під Авдіївкою загинув «вінницький скіф» Максим Римський // Радіо Свобода.

2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/nevelske-vijna-zsu-zahybli/32183041.html>

Джерело

Про присвоєння М. Римському звання Герой України: Указ Президента України № 667/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6672023-48509>

Література

Цит. за: Горбатенко С. «Росіяни зробили пастку, вдавши з себе полонених»: під Авдіївкою загинув «вінницький скіф» Максим Римський // Радіо Свобода. 2022. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/nevelske-vijna-zsu-zahybli/32183041.html>

Римський Максим Олександрович (23.11.1994–9.12.2022) с. Ольгопіль // Офіційний сайт Бершадської міської ради. 2022. URL: <https://radabershad.gov.ua/news/community/6193-rimskiy-maksim-oleksandrovich-23111994--9122022-s-olgopil.html>

«Вінницькі Скіфи» провели в останню путь досвідченого командира Максима Римського // Вінниця.info. 2024. URL: <https://vinnitsa.info/article/vinnitski-skify-provely-v-ostannyu-put-dosvidchenoho-komandira-maksyma-ryms-koho>

РІХТЕР ДЕНИС СЕРГІЙОВИЧ

Ріхтер Денис Сергійович (15.07.1987, м. Славута Хмельницької області, тепер Україна — 25.05.2022, с-ще Білогорівка Бахмутського району Донецької області, Україна) — військовослужбовець, старший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчив Славутську загальноосвітню школу № 6 (тепер гімназія). З 2005 проходив військову службу в м. Кам'янці-Бузькій Львівської області.

2007–2010 був водієм комунального підприємства «Славутське УВКГ». 2010–2014 працював за кордоном.

2015 мобілізований до лав ЗСУ. Служив у Славутському об'єднаному міському військовому комісаріаті. За рік його перевели до 8-го окремого полку спеціального призначення імені князя Ізяслава Мстиславича (м. Хмельницький).

Від 2015 — учасник антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Під час служби, прагнучи вдосконалити військові вміння, проходив різноманітні навчання з військової справи. Від 2019 упродовж 2 років навчався в Луганському національному університеті імені Тараса Шевченка.

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) продовжив виконувати бойові завдання на посаді заступника командира 3-ї групи спеціального призначення. Обороняв м. Київ та Схід України.

25.05.2022 перебував у складі розвідувальної групи у районі с. Білогорівки. Під час виконання бойового завдання група потрапила під ар-

тилерійський обстріл. Д. Ріхтер отримав осколкові поранення, які стали смертельними.

Залишилися дружина і двоє синів.

Орден Богдана Хмельницького III ступеня (2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (2023, посмертно).

«Почесний громадянин м. Славути» (21.10.2022, посмертно).

«Почесний громадянин Хмельницької міської територіальної громади» (15.09.2023, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 265/2022 від 20 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2652022-42221>

Про присвоєння Д. Ріхтеру звання Герой України: Указ Президента України № 106/2023 від 23 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1062023-45917>

Про присвоєння звання «Почесний громадянин Хмельницької міської територіальної громади»: Рішення Хмельницької міської ради № 33 від 15 вересня 2023 р. // Хмельницька міська рада. 2023. URL: <https://www.khm.gov.ua/uk/content/pro-prysvoyennya-zvannya-pochesnyy-gromadyanyn-hmelnyskoyi-miskoyi-terytorialnoyi-gromady-3>

Література

Хмельницький. Денису Ріхтеру зі Славути посмертно присвоїли звання Героя України // Всім.ua. 2023. URL: <https://vsim.ua/lyudi/denisu-rihteru-zi-slavuti-posmertno-prisvoyili-zvannya-geroya-ukrayini-11771950.html>

Ріхтер Денис Сергійович // Хмельницька міська централізована бібліотечна система. 2024. URL: https://www.cbs.km.ua/?dep=1&dep_up=126&dep_cur=806

РОМАНЧЕНКО ДМИТРО ЮРІЙОВИЧ

Романченко Дмитро Юрійович (28.09.1997, м. Чернігів, Україна — 09.09.2022, селище Спірне Бахмутського району Донецької області; похований 28.09.2022 у рідному місті) — військовослужбовець, капітан Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився у сім'ї службовців. Навчався в загальноосвітній спеціалізованій школі фізико-математичного профілю № 12 (тепер ліцей). Займався східними бойовими мистецтвами карате і тхеквондо; отримав чорний пояс Всесвітньої федерації тхеквондо «Кукківон».

2015 вступив до Військової академії (м. Одеса). Під час навчання брав участь у параді військ з нагоди 25-ї та 26-ї річниць Незалежності України, за що отримав Подяки Міністра оборони України та Командувача Сухопутних військ ЗСУ.

Після закінчення академії (2019) долучився до участі в операції Об'єднаних сил (ООС) на посаді командира розвідувального взводу 54-ї окремої механізованої бригади імені гетьмана І. Мазепи Сухопутних військ ЗСУ (м. Бахмут). Разом із підлеглими давав відсіч збройній агресії в Луганській області (м. Золоте) та Донецькій області (м. Авдіївка). Позивний «Шаман».

Від початку широкомасштабного військового вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) продовжував виконувати бойові завдання у Бахмутському, Волноваському, Мар'їнському та Покровському районах Донецької області. У червні 2022 Д. Романченку достроково присвоєно військове звання «капітан».

Загинув 09.09.2022 від розриву артилерійського снаряда. Залишилися батьки, брат, бабуся.

09.09.2022 під час бою з силами противника, що переважали, поблизу с-ща Спільного капітан Д. Романченко організував евакуацію поранених і загиблих бойових товаришів. Після цього залишився на бойових позиціях, безпосередньо керуючи підрозділом.

Медаль «Операція об'єднаних сил. За звитягу та вірність».

Орден «За мужність» III ступеня (2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 240/2022 від 14 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/2402022-42125>

Про присвоєння Д. Романченку звання «Герой України»: Указ Президента України № 396/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/3962023-47421>

Література

Захисник Дмитро Романченко прожив коротке життя, але гідне справжнього чоловіка та воїна // Чернігів. City. 2022. URL :<https://chernihivnews.city/articles/242290/zahisnik-dmitro-romanchenko-prozhiv-kоротke-zhittya-ale-gidnespravzhnogo-cholovika-ta-voina>

Романченко Дмитро Юрійович // Центр досліджень воєнної історії України Збройних Сил України. URL : <https://milhistory.zsu.gov.ua/heroii-viynu/10>

СИМОНОВА ОЛЬГА СЕРГІЙВНА

Сімонова Ольга Сергіївна (12.07.1988, м. Челябінськ, тепер Росія — 13.09.2022, Херсонська область, Україна; похована 16.09.2022 у м. Києві, Україна) — спортсменка, військовослужбовець, старший сержант (2023, посмертно) Збройних сил України (ЗСУ), учасниця російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Закінчила школу та університет у м. Челябінську (спеціальність «Інженер»).

З 11 років займалася спортом, основний напрям — контактні єдиноборства (карате, джиу-джитсу, рукопашний бій). Брала участь у змаганнях. Захоплювалася активним відпочинком (альпінізм, туризм, плавання).

Працювала в сфері торгівлі.

Переїхала в Україну в грудні 2014. Приєдналася до батальйону «Север» при батальйоні спеціального призначення «Золоті ворота».

У квітні — вересні 2015 працювала парамедиком евакуаційної бригади Першого добровольчого медичного шпиталю імені Миколи Пирогова (ПДМШ). Потрапила на ротацію в м. Артемівськ (тепер м. Бахмут), смт Луганське (тепер селище Бахмутського району; обидва — Донецька область) у складі евакуаційної бригади.

Від вересня 2015 до березня 2016 перебувала у складі полку «Дніпро-1», відбувала ротації в м. Авдіївці, с. Водяному (тепер Покровського району), м. Красноармійську (тепер м. Покровськ; усі — Донецької області). Після виведення добровольчих батальйонів із передової перейшла до 128-ї окремої гірсько-штурмової Закарпатської бригади.

Працювала в м. Києві.

Восени 2016 підписала трирічний контракт із ЗСУ, служила у 24-й окремій механізованій бригаді імені короля Данила Сухопутних військ ЗСУ (м. Яворів Львівської області) на посаді старшого стрільця мотопіхотної роти, згодом — санітара. Дислокувався батальйон неподалік м. Попасної Луганської області.

Учасниця антитерористичної операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Позивний «Сімба».

У березні 2017 отримала українське громадянство.

Наприкінці 2018 пройшла підготовку в 169-му навчальному центрі «Десна» імені князя Ярослава Мудрого (сmt Десна, тепер селище Чернігівського району Чернігівської області). Отримала фах командира бойової машини піхоти (БМП). 2018 ускладнилася травма коліна, пройшла лікування.

Від початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) виконувала бойові завдання як командир БМП на території Луганської області.

13.09.2022 загинула в результаті підризу машини на вибуховому пристрої на Херсонському напрямку.

Нагороджено медаллю «Захиснику Вітчизни» (17.06.2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Додатково

У липні 2016 медики-добровольці ПДМШ, відзначені державними нагородами, публічно звернулися до Президента України з проханням надати О. Сімоновій українське громадянство. У серпні 2016 в. о. Міністра охорони здоров'я У. Супрун підписала офіційне клопотання до Глави держави прийняти О. Сімонову до громадянства України, повторно подання надіслано 15.02.2017. О. Сімонова — перша військова, яка стала контрактником-іноземцем, що отримала паспорт громадянина України під час служби в ЗСУ.

О. Сімонова: «Багато людей, напевно, не усвідомлюють, що таке мирні договоряки. Це автоматично означає програш. Стільки пройде-но, стільки пролито крові, і в усій цій ситуації Україна від початку пра-ва. Як можна домовлятися? Потрібно перемагати до кінця...

Чи перевіряла мене контррозвідка СБУ? Звичайно. 100500 разів. І під час служби в добробаті, і перед контрактом зі Збройними силами також. Я вважаю, що це цілком нормально».

Цит. за: Федченко А. «Стало соромно за свою країну». Ольга Сімонова з Челябінська зреклася громадянства РФ і воює за Україну в ЗСУ // Новинарня. 2018. URL: <https://novynarnia.com/2018/12/07/olga-simonova/>

Г. Друзенко (керівник Першого добровольчого мобільного шпита-лю імені Миколи Пирогова): «Для мене вона була символом українства майбутнього. Українства, яке приймають усім серцем. Символом того, що справжнім українцем стають, а не народжуються».

Цит. за: Ольга Сімонова. Воїн що відповідав своєму вибору // Перший добровольчий мобільний шпиталь. 2022. URL: <https://www.medbat.org.ua/uk/olga-simonova-vo%D1%97n-shho-vidpovidav-svoyemu-viboru/>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 418/2022 від 17 червня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4182022-42921>

Про присвоєння О. Сімоновій звання Герой України: Указ Президента України № 425/2023 від 08 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4252023-47429>

Література

Українка третього тисячоліття Ольга Сімонова: «Наш шлях — тільки до перемоги» // Перший добровольчий мобільний шпиталь. 2017. URL: <https://www.medbat.org.ua/uk/ukra%D1%97nka-tretogo-tisyacholittya-olga-simonova-nash-shlyax-tilki-do-peremogi/>

Федченко А. «Стало соромно за свою країну». Ольга Сімонова з Челябінська зреклася громадянства РФ і воює за Україну в ЗСУ // Новинарня. 2018. URL: <https://novynarnia.com/2018/12/07/olga-simonova/>

Ольга Сімонова. Воїн що відповідав своєму вибору // Перший добровольчий мобільний шпиталь. 2022. URL: <https://www.medbat.org.ua/uk/olga-simonova-vo%D1%97n-shho-vidpovidav-svoyemu-viboru/>

Шовкун Л. На Херсонщині загинула боєць 24 Омбр Ольга Сімонова, яка зреклася громадянства РФ і воювала за Україну // Новинарня. 2022. URL:

<https://novynarnia.com/2022/09/13/osimonova-died/>

Ясинська В. Пам'яті Ольги Сімонової — росіянки, яка стала воїном України //

Цензор.Нет. 2022. URL: [https://censor.net/ua/resonance/3060775/pamyati_olgy_](https://censor.net/ua/resonance/3060775/pamyati_olgy_simonovoyi_rosiyanky_yaka_stala_voyinom_ukrayiny)

[simonovoyi_rosiyanky_yaka_stala_voyinom_ukrayiny](https://censor.net/ua/resonance/3060775/pamyati_olgy_simonovoyi_rosiyanky_yaka_stala_voyinom_ukrayiny)

СЛІПАК ВАСИЛЬ ЯРОСЛАВОВИЧ

Сліпак Василь Ярославович (20. 12. 1974, м. Львів — 29. 06. 2016, с. Луганське Бахмутського району Донецької обл., Україна) — оперний співак (контртенор), соліст Паризької національної опери, волонтер, учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2017, посмертно).

Народився в сім'ї робітників. Мати працювала в конструкторському бюро, батько — спеціаліст виробничого підрозділу. Унікальний голос успадкував від дідуся. Почав співати з 6 років.

1981–1991 навчався у Львівській школі № 46 (тепер Ліцей № 46 ім. В'ячеслава Чорновола Львівської міської ради).

1983–1994 співав у Львівській хоровій капелі «Дударик» під керівництвом М. Кацала (тепер Львівська національна академічна чоловіча хорова капела «Дударик»). Становлення оперного співака відбувалось в оточенні професіоналів. Вихований на творах Д. Бортнянського, А. Веделя, М. Березовського, М. Лисенка, М. Леонтовича, О. Кошиця, В. А. Моцарта, Дж. Б. Перголезі, Л. Бернстайна.

1989 хорова капела «Дударик» стала лауреатом Державної премії УРСР імені Тараса Шевченка. У червні — липні 1990 разом із капелою як соліст В. Сліпак гастролював містами США та Канади. 18.06.1990 виступив разом із П. Плішкою в Карнегі-холі. У складі хорової капели виступав у провідних концертних залах України та світу.

Вступив до Вищого державного музичного інституту імені М. В. Лисенка (тепер Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка). 1992 навчався у класі сольного співу професора М. Бай-

ко. Продовжував гастролювати. Виконував твори Дж. Каччині, А. Скарлатті, А. Вівальді, М. Березовського, В. А. Моцарта та ін. Став першим виконавцем камерної кантати О. Козаренка для контртенора та інструментального ансамблю «П'єро мертвопетлює» (1994). Відтоді набув світової слави. На 10 Міжнародному конкурсі ораторії й пісні «Гран-Прі France Telecom» (1994) у м. Клермон-Феррані (Франція) виконував пісні в обробці Л. Ревуцького та М. Лисенка, отримав Гран-прі та Гран-прі глядацьких симпатій. 1994 виступав з оригінальною програмою у м. Парижі, дав сольний концерт в опері м. Віші (Франція). 1997 зарахований до Паризької національної опери.

Учасник Революції гідності. Очолював волонтерський рух в м. Парижі, координував акції на підтримку України, організовував благодійні концерти.

12.01.2014 у м. Парижі провів мітинг солідарності на підтримку Євромайдану. 19.02.2014 біля посольства України організував акцію вшанування пам'яті жертв подій 18.02.2014 на вул. Інститутській. 05.03.2014 провів у м. Парижі чергову маніфестацію проти агресії Росії.

Брав участь в акції протесту проти продажу «Містралів» Росії. Входя до Міжнародної ініціативної групи української діаспори, яка 2015 провела антивоєнну акцію «Зупиніть війну Путіна в Україні» (англ. «Stop Putin's War In Ukraine») та низку інших заходів на підтримку України. Організував серію концертів, кошти від яких перерахували на потреби українських дітей.

У травні 2015 вперше побував у зоні бойових дій. Воював у селищі Піски в районі Міжнародного аеропорту «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва. Брав участь у боях за м. Авдіївку у складі 1-ї окремої штурмової роти 7-го окремого батальйону Добровольчого українського корпусу «Правий сектор» (ДУК ПС). Отримав поранення. У вересні 2015 вдруге поїхав у зону бойових дій у с. Водяне під м. Маріуполь. Позивний «Міф».

У жовтні 2015 повернувся до м. Парижа.

На початку літа 2016 доставляв гуманітарну допомогу на Донбас. Як кулеметник у складі 1-ї штурмової роти виконував бойове завдання, загинув від кулі снайпера. Ціною власного життя врятував життя побратимів.

Призи «Молода надія» на Міжнародному конкурсі в м. Марманд (Франція, 1998), «Найкращий чоловічий виступ» на Міжнародному оперному конкурсі «Армель» («Armel», 2011, Франція).

Орден «За мужність» І ступеня (2016, посмертно).

За виняткову мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (20.02.2017, посмертно).

Відзнака ДУК ПС «Бойовий Хрест Корпусу» (2018).

На будівлі Львівської школи № 46 встановлено меморіальну дошку (2016).

2019 поблизу селища Луганське (Бахмутського району Донецької області) встановлено пам'ятний хрест із зображенням В. Сліпака (2022 окупанти кілька разів руйнували його).

Ім'ям співака названо Велику залу Оперної студії Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського (2017), Культурно-інформаційний центр при Посольстві України у Франції (2018), Малу залу Хмельницької обласної філармонії (2019), Українську суботню школу при громаді Української греко-католицької церкви (УГКЦ) в м. Сан-Фаліу-да-Гішулса (Іспанія, 2020).

На честь В. Сліпака перейменовано вулиці в містах Львові, Тернополі, Калущі, Кам'янці-Подільському, Івано-Франківську, Рівному, Вінниці, Дніпрі, Кременчуці, названо сквери у містах Києві, Львові.

Про співака знято документальний фільм «Моя війна. Два життя Василя Сліпака» (2017).

2021 Національний банк України випустив іменну монету.

Особисті речі Сліпака представлено окремими експозиціями у Львівському історичному музеї.

Джерела

Про нагородження В. Сліпака орденом «За мужність»: Указ Президента України № 280/2016 від 30 червня 2016 р. // Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/2016Text>

Про присвоєння В. Сліпаку звання Герой України: Указ Президента України № 42/2017 від 20 лютого 2017 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/422017-21314>

Література

Воїн з Паризької опери: день пам'яті Василя Сліпака // АрміяInform. 2020.

URL: <https://armyinform.com.ua/2020/06/29/voyin-z-paryzkoyi-opery-den-pamyati-vasylya-slipaka/>

1974 — народився соліст Паризької національної опери, доброволець

«ДУК-ПС» Василь Сліпак // Український інститут національної пам'яті. URL:

<https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/gruden/20/1974-narodyvsya-solist-paryzkoyi-nacionalnoyi-opery-dobrovolec-duk-ps-vasyl-slipak>

СМІТЮХ АНАТОЛІЙ АНТОНОВИЧ

Смітюх Анатолій Антонович (10.02.1972, с. Оленине, тепер Камінь-Каширського району Волинської області, Україна — 06.05.2023, смт Діброва, тепер селище Сіверськодонецького району Луганської області, Україна; похований 09.05.2023 у м. Камінь-Каширському, Україна) — військовослужбовець, сапер, штаб-сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Мешкав у м. Камінь-Каширському. Закінчив Верхівську восьмирічну школу (1987, тепер Верхівська гімназія Камінь-Каширської міської ради Волинської області). Продовжив навчання у Міському професійно-технічному училищі № 4 (тепер Камінь-Каширське вище професійне училище), де здобув професію електромонтажника з освітлення, освітлювальних і силових мереж та обладнань (1989), а також фах машиніста бульдозера (1990).

Пройшов 1990-1992 строкову військову службу.

Закінчив 1993 факультет підготовки прапорщиків Інституту Прикордонних військ України у м. Хмельницькому (тепер Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького) за спеціальністю «Контролер контрольно-пропускного пункту». Був направлений на службу в новостворений Луцький прикордонний загін (в/ч 9971, місце дислокації штабу загону — м. Луцьк Волинської області), під охороною якого була ділянка кордону державного з Республікою Польща та Республікою Білорусь (у Волинській, Рівненській і Житомирській областях). Обіймав посаду інспектора прикордонної служби I категорії. 2010 звільнився в запас ЗСУ.

У січні 2022, напередодні широкомасштабного вторгнення РФ в Україну, повернувся на військову службу сапером (за контрактом, у в/ч А7060). Служив головним сержант-командиром інженерно-саперного відділення інженерно-саперного взводу 51-го окремого батальйону територіальної оборони (ТрО) (батальйон отримав назву «Вепри») 100-ї окремої бригади ТрО Сил ТрО ЗСУ (з 2024 — 100-та окрема механізована бригада Сухопутних військ ЗСУ) 51-го окремого батальйону ТрО. Займався з побратимами налагодженням роботи штабу ТрО у с. Хотешові (Камінь-Каширського району). Позивний «Сміт».

Загинув 06.05.2023 на полі бою від смертельних поранень, отриманих під час ворожого мінометного обстрілу.

Був одружений, виховував доньку й сина.

Після широкомасштабного вторгнення російських військ (24.02.2022) А. Смітюх виконував бойове завдання з замінування території на півночі Волинської області уздовж кордону з Білоруссю (влада республіки — союзника РФ надала свою інфраструктуру та територію як військовий плацдарм для російської агресії). Тут стали у пригоді не тільки набуті вміння сапера, а й попередній досвід багаторічної прикордонної служби.

У кінці березня — на початку квітня 2023 бійців 100-ї окремої бригади передислокували на Схід — рубіж найзапекліших зіткнень із ворогом. «Вепри», які боронили Луганську область, регулярно звітували про знищення російського озброєння, військової техніки та особового складу.

А. Смітюх неодноразово виявляв мужність, мотивованість і професіоналізм.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.12.2023, посмертно).

Встановлено меморіальну дошку на фасаді Верхівської гімназії (10.02.2024).

Увічнений на Алеї пам'яті Героїв у м. Камені-Каширському.

«Він був військовослужбовцем не лише за професією, але й воїном за покликанням. У свої 50 літ швидко освоював нові ази військової справи. Виважений, мотивований, хоробрий, педантичний, розсудливий. “Бо навіть найменша помилка, — казав він, — вирок для сапера”. Анатолій пишався своїми дітьми й гордився тим, що він українець. Він дійсно був Героєм у своїх подвигах і гідний цього звання офіційно», — говорять про побратима ті, хто не раз йшов з ним пліч-о-пліч на позиції.

Цит. за: Гайдучик І. Воїн — за покликанням, Герой — за подвигом // Полісся. 14.12.2023. URL : <http://polissia.net/?p=20061>

Додатково

У мирному житті А. Смітюх любив рибалити, збирати гриби, прищеплювати саджанці дерев.

28.07.2023 з метою гідного вшанування мужності та героїзму, виявлених під час захисту державного суверенітету, незалежності, територіальної цілісності України, 100-та окрема бригада ТрО Сил ТрО ЗСУ Указом Президента України № 459/2023 нагороджена почесною відзнакою «За мужність та відвагу».

Джерела

Про присвоєння А. Смітюху звання Герой України: Указ Президента України № 803/2023 від 6 грудня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8032023-49133>

Література

«Він був найкращим у світі чоловіком і батьком»: звання Героя України просять присвоїти волинянину Анатолію Смітюху // Волинь Post. 2023. URL: <https://www.volynpost.com/news/222287-vin-buv-najkraschym-u-sviti-cholovikom-i-batkom-zvannia-geroia-ukrainy-prosiat-prysvoity-volynianynu-anatoliyu-smityuhu> Гайдучик І. Воїн — за покликанням, Герой — за подвигом // Полісся. 2023. URL: <http://polissia.net/?p=20061>

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік). Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Анатолій Смітюх // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/anatolii-smitiukh>

СНІТКО АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

Снітко Андрій Володимирович (25.01.1996, с. Гораймівка, тепер Луцького району Волинської області, Україна — 20.08.2014, м. Іловайськ Донецької області, Україна; похований 24.08.2022 у смт Маневиці, тепер однойменному селищі Камінь-Каширського району Волинської області) — військовослужбовець, учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2016, посмертно).

Залишився сиротою в 11 років, хлопчика всиновила й виховувала названа матір. Захоплювався спортом, любив футбол і бокс.

2013 закінчив Маневицьку загальноосвітню школу I–III ступенів № 1 (тепер Маневицький ліцей № 1 імені Героя України Андрія Снітка).

Від 2013 навчався в Інституті фізичної культури і здоров'я Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (тепер Волинський національний університет імені Лесі Українки).

Брав участь у подіях Революції гідності у м. Києві.

Після початку військової агресії РФ проти України й оголошення часткової мобілізації (17.03.2014) пішов до військкомату (йому відмовили через вік).

У травні 2014 добровольцем вступив до батальйону патрульної служби міліції особливого призначення «Азов» (тепер полк Національної гвардії України «Азов») і вирушив для виконання завдань у зону АТО на Донеччину. Отримав позивний «Хома». Був наймолодшим у батальйоні.

Загинув 20.08.2014 від отриманих поранень.

Брав участь у звільненні від російських бойовиків м. Маріуполя (13.06.2014). У боях неодноразово проявляв сміливість та відвагу.

20.08.2014 виконував бойове завдання у м. Іловайську. Під час огляду будинків разом з іншими бійцями потрапив у засідку. Коли бойовики закинули гранату, впав на неї і прикрив собою побратимів від розльоту уламків.

Почесна громадська відзнака «Народний Герой України» (26.03.2016, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народу присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (21.11.2016, посмертно).

На честь А. Снітка встановлено меморіальну дошку на фасаді Маневицької загальноосвітньої школи № 1 (25.01.2015) та на головному корпусі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки (16.10.2018), перейменовано вулицю в селищі Маневичі (18.12.2015).

Ім'я Героя України присвоєно Маневицькій загальноосвітній школі №1 (09.10.2015).

20.10.2016 в Маневицькому краєзнавчому музеї відбулася презентація книжки про А. Снітка — «Він став героєм у бою».

Портрет Героя України вміщено на меморіалі «Стіна пам'яті полеглих за Україну» в м. Києві (секція 3, ряд 4, місце 4).

Письменник Василь Шкляр: «І пішли вперед мужики — вісімнадцятирічний Хома з Волині, який був сиротою, мав тільки названу матір, ще вчора він їй подзвонив і сказав: “Мам, я й після війни не вернуся додому, залишуся на Донбасі, бо тут мені буде роботи не менше, ніж зараз, але ти, мам, не хвилюйся, я люблю тебе, мам”. Пішов дев'ятнадцятирічний ультрас Аксьон із Луганська, котрий теж недавно став сиротою, бо його зреклися рідні батько-мати за те, що

пристав до бандерівців ще на Майдані. Хома й Аксьон — друзі-нерозлийвода — та однокурсник Хоми Сократ. Вони завжди трималися трійкою».

Цит. за: Шкляр В. Чорне Сонце або Дума про братів азовських. Харків, 2015.

URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Shklyar_Vasyl/Chorne_sontse.pdf

Боець батальйону «Азов» Сергій Денисюк (позивний «Сократ»): «Під Іловайськом ми потрапили на загін “Мотороли” — одну з найсильніших ворожих диверсійних груп. Я, «Хома» і «Аксьон» були автоматниками і входили в першу трійку нашої десятки. Оскільки у нас було легке спорядження, ми могли швидше за інших пересуватися, були свого роду першопрохідцями. Андрій же взагалі намагався завжди і всюди бути першим, і кожен бойовий виїзд був для нього неначе свято. Трагедія сталася в обідню пору 20 серпня. Під час зачистки міста від бойовиків їхню групу закидали гранатами. Перша граната впала поблизу Андрія, він без вагань накрити її своїм тілом, урятувавши бійців, що знаходились поруч, від вірної смерті».

Цит. за: Герої не вмирають: Андрій Снітко накрити собою гранату, урятувавши від смерті товаришів // Маневичі. 2014. URL: <https://manevychi.com/gero%D1%97-ne-vmirayut-andriij-snitko-nakriv-soboyu-granatu-uryatuvavshi-vid-smerti-tovarishiv/>

Командир батальйону «Азов» (2014) Андрій Білецький: «Хома прийшов до нас на самому початку АТО, ми тоді ще були напівлегальним формуванням. Хороший, добрий хлопець, сирота, але на життя він ніколи не скаржився, не нив. Часто посміхався. У нас Хома подружився з Аксьоновим, один — із Західної України, другий — із Луганщини, вони завжди разом трималися, нерозлийвода. У тому бою за Іловайськ вони теж були разом у складі бойової п'ятірки. Якби не Хома, то вбило б одразу всю п'ятірку».

Цит. за: Железнов К. Герой АТО: 18-річний сирота врятував чотирьох, накрити собою гранату // Depo.ua. 2014. URL: <https://www.depo.ua/ukr/life/pogibshiy-geroy-ato-18-letniy-sirota-spas-chetveryh-nakryv-03092014185900>

Додатково

Перед загибеллю отримав дозвіл від командира поїхати складати іспити в університеті в м. Луцьку. Коли дізнався про початок операції зі звільнення м. Іловайська, відклав поїздку, щоб взяти участь у бою.

Джерела

Про присвоєння А. Снітку звання Герой України: Указ Президента України № 515/2016 від 21 листопада 2016 р. // Президент України. 2016. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5152016-20760>

Література

У луцькому виші відкрили дошку пам'яті загиблим в АТО студентам // ВолиньPost. 2018. URL: <https://www.volynpost.com/news/123512-u-luckomu-vyshi-vidkryly-doshku-pamiati-zagyblym-v-ato-studentam-foto>

Якименко М. Якби міг, наклав би собою всю землю // Голос України. 2023. URL: <http://www.golos.com.ua/article/370451>

Боець «Азова» Андрій Снітко наклав собою ворожу гранату, рятуючи побратимів // Військовий кур'єр України. 2024. URL: <https://mil.co.ua/18-richnyj-boyecz-azova-andrij-snitko-nakryv-soboyu-vorozhu-granatu-ryatuyuchy-pobratymiv/>

Андрій Снітко «Хома», доброволець, учасник російсько-української війни, Герой України (посмертно) // Український інститут національної пам'яті. URL: <https://uinp.gov.ua/istorychnyy-kalendar/sichen/25/1996-narodyvsya-andriy-snitko-zagyblyu-geroy-rosiysko-ukrayinskoyi-viyny>

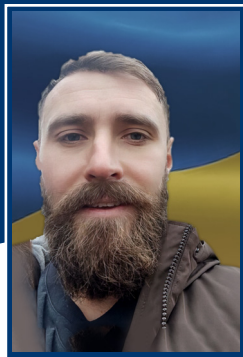
Відважний герой з поглядом дитини. Його звали Хома // Азов. URL: <https://azov.org.ua/homa/>

Його ім'я має наш ліцей // Маневицький ліцей №1 імені Героя України Андрія Снітка. URL: <https://man-school1.com.ua/pro-shkolu/jogo-imya-nosyt-shkola/>

Недбайло Н. У Маневичах презентували книгу про Героя України – Андрія Снітка // Волинський національний університет імені Лесі Українки. URL: <https://vnu.edu.ua/uk/articles/u-manevichah-prezentovali-knigu-pro-geroya-ukrayini-andriya-snitka>

*Центр досліджень воєнної історії
Збройних Сил України*

СОВА-ЛІСОВЕЦЬ ВОЛОДИМИР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Сова́-Лісове́ць Володи́мир Олексáндрович (30.12.1989, смт Ярмолинці, тепер селище Хмельницького району Хмельницької області, Україна — 30.06.2022, поблизу с. Привілля Сватівського району Луганської області, Україна; похований 02.07.2022 у рідному селищі) — військовослужбовець, спецпризначенець, сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Зростав без батька разом зі старшими братом і сестрою.

Навчався в Ярмолинецькій загальноосвітній школі № 2. Захоплювався спортом, мототехнікою, мисливством. Опанував будівельну справу, закінчив Вінницький будівельний технікум (тепер Вінницький фаховий коледж будівництва, архітектури та дизайну Київського національного університету будівництва і архітектури). Працював бригадиром у будівельній фірмі.

Після початку російсько-української війни вирішив піти на фронт добровольцем. Вступив 2015 до лав ЗСУ (за контрактом). Служив у складі 8-го окремого полку спеціального призначення Сил спеціальних операцій імені Князя Ізяслава Мстиславича (від 2022 — Окремий центр спеціальних операцій «Захід» імені князя Ізяслава Мстиславича, в/ч А0553, місце дислокації — м. Хмельницький). Брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил.

Після широкомасштабного російського вторгнення боронив м. Київ і Київську область, визволяв м. Бучу, воював на Донеччині та Луганщині. Багаторазово виявляв мужність, високу професійну підготовку, героїзм. Позивний «Сова».

Був одружений, виховував доньку, чекав на народження сина.

Загинув під час виконання бойового завдання в районі с. Привілля. У бою з ворогом зазнав множинних вогнепальних поранень. В останні миті життя знищив вогневу позицію ворога, що дозволило військово-службовцям групи спецпризначення відійти на безпечні рубежі.

Нагрудні знаки «За зразкову службу», «Козацький хрест» III ступеня.

Медаль «За військову службу Україні» (04.04.2022).

Орден «За мужність» III ступеня (2022, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський передав нагороду дружині та доньці полеглого.

У приміщенні Ярмолинецької загальноосвітньої школи № 2 встановлено меморіальний стенд на честь учнів-Героїв.

На честь Героя України названо вулицю в рідному селищі.

Додатково

Після смерті воїна народився син Остап, якому батько встиг обрати ім'я.

За ефектну зовнішність та атлетичну статуру Володимира жартома називали на честь кінозірки — «Ален Делон». Його фото у військовій амуніції було зображено на білбордах «Воїн! Пишайся службою в полку спеціального призначення!»

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 212/2022 від 4 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2122022-42025>

Про присвоєння В. Сові-Лісовцю звання «Герой України»: Указ Президента України № 424/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023.

URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4242023-47433>

Література

Володимир Зеленський вручив ордени «Золота Зірка» родинам полеглих українських героїв // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/10/27/21-geroj-ukrayiny-volodymyr-zelenskyj-vruchyv-ordeny-rodynam-poleglyh-ukrayinskyh-geroyiv/>

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних сил України, удостоєні звання «Герой України» посмертно (2023 рік): Збірник інформаційних матеріалів. Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Садомська Л. Без тата зростає донечка, без нього народився син: історія Героя України Володимира Сиви-Лисовця з Ярмолинців // Ye.ua. 2024. URL: https://ye.ua/syspilstvo/67998_Bez_tata_zrostaye_donechka_bez_nogo_narodivsia_sin___istoriya_Geroya_Ukrayini_Volodimira_Sovi_Lisovcya_z_Yarmolinciv.html

Сова-Лисовець Володимир Олександрович // Ярмолинецька селищна рада. 2024. URL: <https://yarmolynetska-gromada.gov.ua/news/1720433610/>

СОРОКА АНДРІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

Сорока Андрій Віталійович (29.08.1995, м. Гнівань, тепер Вінницької області, Україна — 01.11.2022, Донецька область, Україна; похований 05.11.2022 у рідному місті) — військовослужбовець, артилерист, старший лейтенант Національної гвардії України (НГУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Походив із сім'ї військовослужбовця НГУ. Закінчив Гніванську загальноосвітню школу № 1.

У жовтні 2013 підписав контракт з НГУ. Навчався на заочному відділенні у Національній академії внутрішніх справ України в м. Києві. Після закінчення академії служив у 40-му полку (з 2020 — імені полковника Данила Нечая) Національної гвардії України (в/ч 3008, місце дислокації — м. Вінниця).

Від 2014 брав участь в антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил, неодноразово виявляв мужність і самовідданість.

Після початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну з травня 2022 воював на східних рубежах держави. Командував мінометною батареєю батальйону, був одним із кращих артилеристів. Позивний «Сорокет».

Залишилися батьки, брат.

У травні — жовтні 2022 на Донеччині мінометний взвод під командуванням А. Сороки ліквідував 4 ворожих бронетранспортери (БТР), бойову машину піхоти (БМП), вантажний автомобіль, інші засоби вій-

ськової техніки, а також спостережний пост російських окупантів, 13 укриттів для особового складу, понад 100 окупантів (ще близько 200 поранено).

Брав участь у виявленні та знешкодженні диверсійно-розвідувальних груп ворога (зокрема в районі сіл Новомихайлівки Покровського району, Солодкого Волноваського району, обидва — Донецької області), неодноразово рятував побратимів.

Загинув при виконанні бойового завдання (за тиждень до ротації) під час штурму російськими військами українських позицій біля с. Павлівка (Донецької області). Після артобстрілу в атаку пішли 6 ворожих БТР-ів. Гвардійці зведеного мінометного взводу під командуванням А. Сороки зупинили окупантів. Командир особисто підбив 2 бойові машини.

Загинув від розриву ворожої міни 152-го калібру.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Був представлений на відзнаку Міністерства внутрішніх справ України «Вогнепальна зброя» (14.06.2022), але не встиг отримати.

Увічнений на Алеї пам'яті Героїв у м. Гнівані.

На честь А. Сороки названо вулицю в м. Гнівані.

За спогадами побратима: «У нашого командира не було загиблих. В нас були поранені, контужені. Він був фаховий спеціаліст. Це велика втрата для підрозділу, Нацгвардії. Такі командири щодня не народжуються».

Цит. за: Бондарев В. «Такі командири щодня не народжуються»: історія загиблого воїна Андрія Сороки // Суспільне. Вінниця. 2022. URL: <https://suspilne.media/vinnitsia/346190-taki-komandiri-sodna-ne-narodzuutsa-istoria-zagiblogo-voina-andria-soroki/>

«Спочатку командир Сорока видався суворим. Але потім пояснив, мовляв, я вас боюся втратити, а тому хочу, щоб ви всього навчилися,

все побачили: де “прильот”, де “вильот”. Тоді він нас приставив до мінометної батареї де ми отримали колосальний досвід. Командир дуже любив новітні технології... Він розумів програмне забезпечення, швидко й чітко вибудовував координати, куди нам потрібно вдарити. Одна-дві міни — точне влучання», — діляться спогадами про командира його побратими.

Цит. за: Командир від Бога: історія про бойовий шлях і героїчну смерть вінницького нацгвардійця Андрія Сороки // Вінниця.info. 2022. URL: <https://vinnitsa.info/article/komandyr-vid-boha-istoriya-pro-boyovyy-shlyakh-i-heroyichnu-smert-viys-kovoho-nats-hvardiyi-u-vinnytsi-andriya-soroky>

Додатково

З молодших класів виявляв зацікавленість математикою, улюбленим предметом у школі була історія.

У травні 2022 відбув на фронт разом із батьком В. Сорокою, який після початку широкомасштабного вторгнення повернувся в Україну з-за кордону. В. Сорока продовжує боронити Україну, служить у стрілецькій роті. Розповідав, що замолоду мріяв про кар'єру військового, але цю мрію втілив старший син Андрій.

Побратими називали А. Сороку «артилеристом-снайпером». Дуже уважно ставився до координат і карт, любив повторювати: «насіпайте їм, хлопці, насіпайте!». Через влучність та ефективність на його батарею весь час полювали вороги, його підрозділ прагнули виявити і знешкодити.

Джерело

Про присвоєння А. Сороці звання Герой України: Указ Президента України № 426/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4262023-47509>

Література

Президент України присвоїв звання Героя України двом гвардійцям // Національна гвардія України. 2023. URL: <https://ngu.gov.ua/prezydent-ukrayiny-prysvoyiv-zvannya-geroya-ukrayiny-dvom-gvardijcyam/>

Бондарев В. «Такі командири щодня не народжуються»: історія загиблого воїна Андрія Сороки // Суспільне. Вінниця. 2022. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/346190-taki-komandiri-sodna-ne-narodzuutsa-istoria-zagiblogo-voina-andriya-soroki/>

Командир від Бога: історія про бойовий шлях і героїчну смерть вінницького нацгвардійця Андрія Сороки // Вінниця.info. 2022. URL: <https://vinnitsa.info/article/komandyr-vid-boha-istoriya-pro-boyovyy-shlyakh-i-heroyichnu-smert-viys-kovoho-nats-hvardiyi-u-vinnytsi-andriya-soroky>

Старший лейтенант загинув під Донецьком 1 листопада 2022 р. // Гніванська міська територіальна громада. 2023. URL: <https://gnivan-miskrada.gov.ua/news/1701171526/>

Скрипник В. «Він для нас Герой і без Золотої Зірки». Під час бою знищив два «бетеери», врятував побратима, а сам... // 20 хвилин. Вінниця. 2023. URL: https://vn.20minut.ua/Podii/vin-dlya-nas-geroy-i-bez-zolotoyi-zirki-pid-chas-boyu-znischiv-dva-bet-11861204.html?fbclid=IwAR1Y8rEXlSLTAIfjn21XmKyjhB_7sWYdi-yEKgyMFfh3jLOKt0GEbJRnY

Андрій Сорока // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/soroka-andrii-vitaliiovic-1>

СТЕЛЬМАХ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Стельмах Володимир Володимирович (04.03.1995, м. Рівне, Україна — 11.03.2022, біля с. Слобода-Кухарська Вишгородського району Київської області, Україна; похований у рідному місті) — спортсмен-регбіст, військовослужбовець, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Навчався в ЗОШ № 11 м. Рівного (тепер Рівненський ліцей № 11). Зі шкільних років захоплювався спортом, був учнем відділення регбі ДЮСШ № 4.

Продовжив навчання 2012–2015 у Національному університеті водного господарства та природокористування в м. Рівному (спершу на очній, пізніше перевівся на заочну форму навчання). Учасник Революції гідності.

Був гравцем регбійного клубу «Рівне». Брав участь у чемпіонатах України серед юнаків.

Пройшов строкову службу у лавах Військової служби правопорядку ЗСУ. Вирішив присвятити себе військовій справі, підписав контракт на 5 р.

Закінчив 2020 факультет морально-психологічного забезпечення Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного. Призначений заступником командира роти вогневої підтримки (по роботі з особовим складом) 109-го окремого гірсько-штурмового батальйону 10-ї окремої гірсько-штурмової бригади «Едельвейс» у складі Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А3892, м. Коломия).

З лютого 2021 брав участь в операції Об'єднаних сил. Став виконувачем обов'язків командира роти вогневої підтримки, згодом переведений у роту швидкого реагування.

Учасник військового параду до Дня Незалежності України (24.08.2021).

Від початку широкомасштабного російського вторгнення обороняв державний кордон на Волині, з березня 2024 — м. Київ та Київську область.

Позивний «Комісар».

Загинув під час виконання бойового завдання.

Залишилися батьки, сестра.

Підрозділ отримав бойове завдання атакувати ворога з Житомирщини в напрямку Київської області (у районі населених пунктів Кухарі, Слобода-Кухарська, Іванків, усі — Вишгородського району) з метою відрізати логістику та перервати підкріплення сил противника.

В. Стельмах був старшим штурмових груп, які вирушили в с. Слободу-Кухарську. Ціною власного життя врятував від загибелі групу підлеглих йому бійців. Допоміг побратимам покинути зону вогневого ураження, тоді як сам, озброєний ручним гранатометом, вступив у двобій з ворожим танком, відвівши його в інший бік. Загинув від ударної хвилі, яку спричинило влучання танкового снаряда в будівлю.

Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (11.04.2022, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Почесний громадянин міста Рівного (з 22.08.2022, посмертно).

У м. Рівному на честь Героя України перейменували вулицю (2022).

Від 2023 у м. Рівному на стадіоні «Мототрек» проводяться щорічні обласні турніри з регбі-7 пам'яті Героя України Володимира Стельмаха.

На заходах присутня родина, нагороди переможцям турніру вручає мати звиятця З. Стельмах.

Додатково

З дитинства захоплювався риболовлю, любив збирати гриби, ходити в гори.

Готував документи для вступу до Одеської юридичної академії.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 229/2022 від 11 квітня 2022 р. // Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/81/2023Text>

Про присвоєння В. Стельмаху звання Герой України: Указ Президента України № 397/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5072023-47853>

Література

Володимир Стельмах // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/oleksandr-stelmakh>

Пікула С. Не зміг залишити своїх хлопців і пішов у свій останній штурм... // Сім днів. 2023. URL: https://7dniv.rv.ua/vulytsi-heroiv/ne-zmih-zalyshyty-svoikh-khloptsiv-i-pishov-u-sviy-ostanniy-shturm/google_vignette

Другий щорічний турнір з регбі пам'яті Героя України Володимира Стельмаха // Федерація регбі України. 2024. URL: <http://rugby.org.ua/ukr/news/8650>

СТРИЖАК МАКСИМ ІВАНОВИЧ

Стрижак Максим Іванович (24.02.1982, м. Харків, тепер Україна — 15.01.2023, біля м. Бахмута Донецької області, Україна; похований 20.01.2023 у м. Нововолинську Волинської області, Україна) — військовослужбовець, прикордонник, старший майстер-сержант Державної прикордонної служби України (ДПСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Після закінчення школи був призваний на строкову службу в армію, що й визначило його життєвий вибір. Підписав 2005 перший контракт на проходження військової служби у Чернігівському прикордонному загоні ДПСУ.

Брав участь з 2014 у антитерористичній операції на Сході України та операції Об'єднаних сил. Прикордонники були задіяні в зоні бойових дій; забезпечували контроль за переміщенням людей та вантажів через лінію розмежування; брали участь у гуманітарних місіях.

Переведений 2017 для проходження служби до відділу «Золоте» 3-го прикордонного загону імені Героя України полковника Євгена Пікуса ДПСУ (від 30.01.2024 — Луганський прикордонний загін-бригада «Помста»). Охороняв державний кордон з Російською Федерацією, що межував з Луганською областю та тимчасово окупованими територіями. Був безпосереднім учасником бойових дій.

На 2020 обіймав посаду інспектора прикордонної служби вищої категорії — начальника 3-го відділення інспекторів прикордонної служби 2-ї прикордонної застави відділу прикордонної служби № 1 3-го (Луганського) прикордонного загону. Зустрів широкомасштабне вторгнення РФ в Україну (24.02.2022) на бойовому посту. Виконував бойові

завдання в районі м. Кременної, с. Житлівки (тепер Сіверськодонецький район, обидва населені пункти — Луганська область). Брав участь в обороні м. Сіверська. 22.04.2022 отримав перше поранення під час повернення з бойового завдання в м. Ямполі. Після реабілітації воював на позиціях під містами Святогірськом, Слов'янськом, Бахмутом (усі — Донецької області).

Загинув від розриву міни.

Залишилась дружина, двоє дітей, брат, сестра.

Від 28.02.2022 у складі військового підрозділу виконував бойові завдання з оборони м. Кременної. Брав участь у тривалих жорстоких боях, для атаки на місто ворог застосував значну кількість бронетехніки.

Неодноразово виявляв мужність і військовий досвід під час відсічі російської навали. 09.03.2022 в районі с. Житлівки разом із побратимами вступив у бій із ворожою піхотою, що під прикриттям артилерії пішла в наступ і захопила населений пункт. Українські воїни знищили 2 бойові машини піхоти (БМП-2) та вантажний автомобіль «УРАЛ», 34 укриття противника, близько 100 окупантів. Завдяки рішучим діям майстер-сержанта М. Стрижака та злагодженим діям побратимів наступ російських військ в напрямку Житлівка — Кременна було тимчасово зупинено.

Від кінця грудня 2022 — початку січня 2023 у складі прикордонного підрозділу стримував наступ ворога в районі м. Бахмута. Разом із побратимами рішуче йшов у контрнаступ. Мужньо прийняв бій із переважними силами противника біля с. Підгородного (Бахмутський район Донецької області), де захисники ліквідували 19 окупантів (06.01.2023). У складі зведеного підрозділу брав участь у штурмових діях з метою відновлення втрачених вогневих позицій взводного опорного пункту «Тячів». Внаслідок важких боїв захисники відтіснили ворога, завдавши йому тяжких втрат: за результатами аеророзвідки встановлено, що втрати противника становили 18 вбитих і 24 поранених. Отримав у бою осколкове поранення, після лікування повернувся у стрій.

15.01.2023 разом із побратимами-прикордонниками давав відсіч ворогу, який вів штурмові дії українських позицій біля м. Бахмута. Під час цього бою бійці відділення М. Стрижака ліквідували 12 та поранили 17 окупантів.

Нагороджений орденом Богдана Хмельницького III ступеня (15.02.2023, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2023, посмертно). Нагороду родині полеглого вручив Президент України В. Зеленський у День захисників і захисниць України.

Мав медаль ДПСУ «10 років сумлінної служби», медаль «Учасник бойових дій», відзнаку Президента України «За участь в антитерористичній операції».

Пам'ять М. Стрижака увічнена на Алеї слави Героїв перед Нововолинською міськрадою.

Додатково

Шлюб з дружиною Анастасією зареєстрував у переддень війни, 22.02.2022, того ж дня Максиму зателефонували зі служби й наказали прибути з речами. Дізнавшись про весілля, командування дозволило провести вдома ще один день, став на службу ввечері 23.02.2022.

Родина після евакуації з м. Золотого Луганської області осіла в м. Нововолинську. Затишне місто й гостинні містяни припали до душі, тут Максим Стрижак разом із дружиною мріяли оселитися після війни. Дружину і дітей полеглого Героя України узяли під опіку військово-службовці Волинського прикордонного загону.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 81/2023 від 15 лютого 2023 р. // Президент України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/81/2023Text>

Про присвоєння М. Стрижаку звання Герой України: Указ Президента України № 507/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5072023-47853>

Література

Герой України старший майстер-сержант Стрижак Максим Іванович // Державна прикордонна служба України. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/geroj->

ukrayini-starshij-majster-serzhant-strizhak-maksim-ivanovich

Максим Стрижак // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/strizak-maksim-ivanovic>

Савчук В. «Горіли машини і люди»: спогади про бої Героя України, який загинув у Бахмуті, а Вічний спокій знайшов на Волині // VSN. Волинська Служба Новин. 2024. URL: <https://vsn.ua/news/gorili-mashini-i-lyudi-svogadi-pro-boyi-geroya-ukrayini-yakiy-zaginu-u-bahmuti-a-vichniy-spokiy-znayshov-na-volini-44985>

СУБОТІН АНДРІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

Суботін Андрій Валерійович (19.07.1987, с. Толбузино Амурської області, тепер Росія — 07.05.2022, м. Маріуполь Донецької області, Україна) — правознавець, прикордонник Державної прикордонної служби України, капітан юстиції, учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Народився в сім'ї військового.

Розпочав навчання в школі м. Харкова. Хотів бути військовим, але не зміг потрапити на військову службу за станом здоров'я.

Закінчив юридичний факультет Інституту повітряного та космічного права Національного авіаційного університету (2009; тепер Державний університет «Київський авіаційний інститут»), також отримав військове звання молодшого лейтенанта. Працював юристом. 2019 підписав контракт із Державною прикордонною службою України та став юристом Донецького прикордонного загону (м. Маріуполь).

Із початком широкомасштабного наступу РФ на Україну (від 24.02.2022) разом із бійцями полку «Азов» тримав оборону м. Маріуполя.

26.03.2022 отримав поранення, але продовжив виконувати обов'язки.

Загинув під час виконання бойового завдання від кулі ворожого снайпера. Побратими забрали тіло А. Суботіна з поля бою на «Азов-сталь».

Залишилися батьки, донька, дружина.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (15.06.2022, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

«У бойових буднях Андрія Суботіна були і кульові поранення, які він отримав, але продовжував боротьбу, і евакуація з «Азовсталі» цивільних з дітьми, в якій він активно брав участь, і розважливість та вдумливість, як командира на позиції... Він загинув як Герой України і сьогодні світла пам'ять про нього доповнюється ще однією сторінкою визнання його подвигу — “Золотою Зіркою”, яка сяятиме нам дороговказом у подальшій боротьбі».

Цит. за: Прикордонник Андрій Суботін удостоєний звання Герой України (посмертно) // Державна прикордонна служба України. 2024. URL: <https://dpsu.gov.ua/ua/news/43741-Prikordonnik-Andriy-SUBOTIN-udostoniyy-zvannya-Geroy-Ukraini-%20posmertno%20>

В. Суботіна: «Він прикордонник, за освітою юрист. Це не бойова посада, але він завжди радів будь-якій можливості бути на першій лінії з хлопцями. Він завжди казав — я не «генеральський син», я син генерала Валерія Суботіна. Він не хизувався батьком. Багато хто думав, що Андрій — однофамілець генерала-прикордонника. Його принципова позиція була добиватися всього самому.

А 24 лютого стало його зірковим часом, адже Андрій хотів бути саме військовим, який бере участь в активній фазі війни. Він не мав ані страху, ані сумніву, залишившись разом з “Азовом”, коли мав змогу покинути Маріуполь.

Насправді ми нечасто бачилися після широкомасштабної навали — він був на інших позиціях у місті та виконував задачі з евакуації поранених, під обстрілами доставляв їжу до бункера, де перебували цивільні, брав участь в активних боях...

Побратими забрали його тіло з поля бою, але він залишився в Маріуполі, і нам й досі його не повернули...»

Цит. за: Іванець О. Історія звільненої захисниці Маріуполя, «голосу» полку «Азов» Валерії «Нави» Суботіної // АрімаInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/05/18/istoriya-zvilenoyi-zahysnyci-mariupolya-golosu-polku-azov-valeriyi-navy-subotinoyi/>

Додатково

А. Суботін перебував на комбінаті «Азовсталь» із своєю коханою В. Карпиленко (позивний «Нава»), яка працювала у пресслужбі «Азову» (2015–2017, від 27.02.2022). Під обстрілами вони одружилися (05.05.2022).

В. Карпиленко (Суботіна) після наказу українського вищого військового керівництва про збереження життя та здоров'я Маріупольського гарнізону й припинення оборони міста, потрапила в російський полон, в якому перебувала 327 днів (17.05.2022 — 10.04.2023).

Пісня «Кохання сталь» на слова Л. Шиденко присвячена коханням Андрія та Валерії Суботіних є саундтреком до документального фільму «Азовсталь. Прихисток життя» (режисер С. Сукненко).

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 409/2022 від 15 червня 2022 р. // Верховна Рада України. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/409/2022Text>

Про присвоєння А. Суботіну звання Герой України: Указ Президента України № 562/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5622024-51685>

Література

Іванець О. Історія звільненої захисниці Маріуполя, «голосу» полку «Азов» Валерії «Нави» Суботіної // АрміяInform. 2023. URL: <https://armyinform.com.ua/2023/05/18/istoriya-zvilnenoyi-zahysnyci-mariupolya-golosu-polku-azov-valeriyi-navy-subotinoyi/>

Іванець О. «Сподіваюся, колись по цьому жетону ми зможемо впізнати сина» — мати захисника Азовсталі // АрміяInform. 2024. URL: <https://armyinform.com.ua/2024/05/12/spodivayusya-kolys-po-czomu-zhetonu-my-zmozheмо-vpiznaty-syna-maty-zahysnyka-azovstali/>

Куришко Д. «Мене знайшли у горі мертвих тіл». Як Валерія Суботіна вижила на «Азовсталі» і в полоні // BBC News Україна. 2024. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/articles/c0w62rdke1yo>

СУЧКОВ СЕРГІЙ ВЕНІАМІНОВИЧ

Сучков Сергій Веніамінович (06.10.1968, Рязанська область, тепер Росія — 03.05.2022, Харківська область, Україна; похований 07.05.2022 у м. Володимирі Волинської області, Україна) — військовослужбовець, розвідник, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Походив із сім'ї кадрового військового. До підліткового віку жив за місцем служби батька — у Рязанській області РФ. Згодом родина переїхала в Україну, до м. Кіровограда (тепер м. Кропивницький). Зі шкільних років займався парашутно-десантним спортом, отримав розряд.

Закінчив факультет військової розвідки Київського вищого загальновоїнського командного училища імені М. В. Фрунзе (1992 ліквідоване). Служив, отримав звання старшого лейтенанта. Полишив військову службу через сімейні обставини.

Від 2013 разом із родиною мешкав у м. Володимирі-Волинському (тепер м. Володимир Волинської області), виховував двох синів і доньку.

Восени 2020 повернувся на службу. Призначений командиром 2-го розвідувального взводу розвідувальної роти 14 ОМБр імені князя Романа Великого (в/ч А1008, місце дислокації — м. Володимир). Брав участь в операції Об'єднаних сил на Луганському напрямку.

Початок широкомасштабної фази російсько-української війни зустрів на Житомирщині й Київщині. За виконання бойового завдання — зупинити колону бронетехніки, що просувалася у напрямку м. Житомира, всю розвідгрупу було відзначено нагородами, С. Сучков отримав орден «За мужність» III ступеня.

Неодноразово виявляв мужність і відвагу при виконанні бойових завдань на різних ділянках фронту. Завдяки героїчним діям офіцера було зупинено просування ворога та звільнено с. Благодатне (Первомайський район Миколаївської області, 25.03.2022).

Воював на Харківському напрямку.

02.05.2022 у складі розвідувальної групи здійснював чергову розвідку місцевості з метою безпечного висування піхоти у визначений район. Під час виконання бойового завдання група потрапила у ворожу засідку, але завдяки вольовим рішенням і відважним діям офіцера відбила атаку, просунулась уперед і здобула важливі розвідувальні дані про сили противника.

Наступного дня група з восьми розвідників під командуванням С. Сучкова під час масованого артобстрілу прикривала відхід основних сил, вступивши в бій з ворожими спецпризначенцями. Розвідників уразили з реактивного вогнемета. Основна група українських бійців встигла вийти на безпечні позиції, С. Сучков з побратимами врятували її ціною власного життя.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (13.04.2022).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.12.2023, посмертно). Президент України В. Зеленський вручив нагороду родині полеглого розвідника у День пам'яті захисників (29.08.2023) на Михайлівській площі в м. Києві.

Почесний громадянин м. Володимира (2023, посмертно).

За спогадами побратима Ігоря Скучинського: «Сергій воював, як хитрий лис — продумано, хоробро». «Я багато чого в нього навчився, він був більш обізнаним як розвідник у питаннях техніки ведення війни... А ще — спокійним та виваженим. Часто радив: “Не спіши жити! Бо що швидше людина живе, то швидше старіє”. Або ж по-філософськи казав, що не варто “кидати слова в космос”».

Цит. за: Пецух Л. 53-річний розвідник Сергій Сучков загинув торік навесні. «Він воював, як хитрий лис» // Експрес. 07.08.2023. URL : <https://expres.online/zhittevi-istorii/53-richniy-rozvidnik-sergiy-suchkov-zaginuv-torik-navesni-vin-voyuvav-yak-khitriy-lis>

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 238/2022 від 13 квітня 2022 р. // Президент України. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/2382022-42117>

Про присвоєння С. Сучкову звання Герой України: Указ Президента України № 398/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/3982023-47441>

Література

Пецух Л. 53-річний розвідник Сергій Сучков загинув торік навесні. «Він воював, як хитрий лис» // Експрес. 2023. URL : <https://expres.online/zhittevi-istorii/53-richniy-rozvidnik-sergiy-suchkov-zaginuv-torik-navesni-vin-voyuvav-yak-khitriy-lis>

Герої не вмирають! // Володимир (офіційний сайт міста). URL : <https://volodymyrrada.gov.ua/geroyi-ne-vmyrayut/>

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік): Збірник інформаційних матеріалів. Київ: «Центр учбової літератури», 2024. 94 с.

ТЕЛЬНОВ ЄВГЕНІЙ ЛЬВОВИЧ

Тельнов Євгеній Львович (20.11.1961, м. Кіровоград, тепер м. Кропивницький Кіровоградської області, Україна — 15.02.2015, с. Широкине, тепер Маріупольського району Донецької області, Україна; похований 26.02.2015 у рідному місті) — підприємець, доброволець, військовослужбовець, учасник російсько-української (етап анти-терористичної операції на Сході України; АТО), Герой України (2017, посмертно).

Навчався в загальноосвітній школі I–III ступенів № 17 у м. Кіровограді (тепер Комунальний заклад «Фортчна гімназія Кропивницької міської ради»). 1981–1982 проходив строкову службу зв'язківцем у 472-му конвойному полку внутрішніх військ у м. Києві.

Після звільнення в запас працював токарем та лаштувальником верстатів на Кіровоградському заводі радіовиробів. Навчався заочно 1984–1987 у Кіровоградському інституті сільськогосподарського машинобудування (тепер Центральноукраїнський національний технічний університет) за спеціальністю «Обробка металів різанням».

1991–1992 працював інструктором зі спорту при Товаристві сприяння обороні України. Згодом займався підприємницькою діяльністю, зокрема продажем будматеріалів.

Із початком російської агресії проти України закрити підприємство та уклав 10.06.2014 контракт на проходження служби у військовому резерві Національної гвардії України (НГУ), був зарахований до батальйону спеціального призначення «Донбас».

У квітні 2014 пройшов місячний курс підготовки на базі навчального центру НГУ «Нові Петрівці» біля м. Києва. Позивний «Усач».

Від 13.07.2014 виконував завдання у зоні АТО, зокрема у містах Артемівську (тепер Бахмут) Донецької області, Попасній Луганської області. 24.08.2014 в м. Іловайську Донецької області отримав уламкове поранення у ліву руку. Згодом продовжив службу.

Загинув 15.02.2015. У зв'язку з бойовими діями його тіло змогли забрати через 5 днів після загибелі.

29.08.2014 біля с. Червоносільського (тепер Іловайської міської громади Донецького району) Є. Тельнов разом із бійцями О. Федорченком (позивний «Брест») та А. Горбенком («Бугор») знищили два ворожі танки Т-72Б3 шостої танкової бригади РФ та дві бойові машини десанту. Після бою Є. Тельнов оприлюднив власні унікальні фото- і відеоматеріали про дії регулярних частин російської армії у війні на Сході України.

15.02.2015 у складі групи «Донбас» проводив зачистку в с. Широкиному біля м. Маріуполя на Донеччині. Потрапив у засідку і під шквальним вогнем окупантів Є. Тельнов урятував тяжко пораненого побратима В. Аверіна (позивний «Авер»). Під час перевірки підбитого українського бронетранспортера отримав смертельне поранення.

Нагороджений орденом «За мужність» III ступеня (25.03.2015, по смертно).

Почесна громадська відзнака «Народний Герой України» (01.10.2016, по смертно).

За виняткову мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (27.03.2017, по смертно).

У м. Кропивницькому на честь Є. Тельнова 21.08.2015 встановлено меморіальну дошку на фасаді будівлі школи № 17, у якій він навчався; перейменовано центральну вулицю (19.02.2016).

У Центральному музеї НГУ та Кіровоградському обласному краєзнавчому музеї створено експозиції, присвячені Герою України.

На його честь випущено художній маркований конверт із серії «Героям Слава!» («Укрпошта», 2015).

У пам'ять про Є. Тельнова проводили змагання серед гранатометників НГУ (05.07.2016).

Його портрет вміщено на меморіалі «Стіна пам'яті полеглих за Україну» в м. Києві (секція 6, ряд 8, місце 24).

Заступник командира 4-ї роти батальйону спеціального призначення «Донбас» (2014) Ігор Камінський: «Євгеній Тельнов відзначався неймовірною хоробрістю. Навіть на бойові операції виїжджав без бронезилета, казав, що заважає, коли треба швидко пересуватися на полі. Солдат, а виконував обов'язки командира взводу — на той час це була звична практика у нас в батальйоні. Далеко не кожний офіцер міг у бойовій обстановці керувати підрозділом, не за кожним пішли би люди. За Тельновим — ішли. І він до останніх хвилин свого життя виправдовував цю довіру».

Цит. за: Герої України НГУ // Національна гвардія України. URL: https://ngu.gov.ua/?page_id=39496

Додатково

Після виходу з-під м. Іловайська на Донеччині (31.08.2014) до м. Курахового Є. Тельнов отримав відпустку. Провів її у м. Кіровограді, балотуючись на дострокових виборах до Верховної Ради України у мажоритарному окрузі № 100. У своїй програмі обіцяв прозору та адресну підтримку захисників України та їхніх родин, допомогу волонтерам, підвищення обізнаності та патріотичного духу громадян, реформу органів виконавчої влади, відмову від депутатської недоторканості. На виборах не переміг.

Джерела

Про відзначення державними нагородами України військовослужбовців Національної гвардії України: Указ Президента України № 176/2015 від 25 березня 2015 р. // Президент України. 2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1762015-18689>

Про присвоєння Є. Тельнову звання Герой України: Указ Президента України № 81/2017 від 27 березня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/812017-21570>

Література

Степанова О. Євгеній Тельнов: «Нужно идти и делать!» // Украина Центр. 2014. URL: <https://old.uc.kr.ua/telnov/>

Бутусов Ю. Чи гідний Євген Тельнов — доброволець Нацгвардії, який встановив рекорд із знищення російської бронетехніки в одному бою в ході війни, звання Герой України (по смертно)? // Цензор.Нет. 2016. URL: <https://censor.net/ua/r383564>

Ясинська В. Доброволець «Донбасу» про «Усача» : Дуже шкодую зараз, що поруч немає Жени // Гречка. 2016. URL: <https://gre4ka.info/interv-iu/dobrovolets-donbasu-pro-usacha-duzhe-shkoduyu-zaraz-shcho-poruch-nemaie-zheni/>

Ковальова А., Добрань А. Мій син загинув, інших смертей не хочу // Суспільне. 2021. URL: <https://suspilne.media/kropyvnytskiy/159356-mij-sin-zagynuv-insih-smertej-ne-hocu-mama-evgenia-telnova-z-kropivnickogo-rozpovila-pro-sina/>

Медьник П. Піхотинець «Усач» з двома побратимами проти танків... // Голос України. 2023. URL: <http://www.golos.com.ua/article/368190>

Герої України НГУ // Національна гвардія України. URL: https://ngu.gov.ua/?page_id=39496

Тельнов Євгеній Львович // Український меморіал. URL: <https://ukraine-memorial.org.ua/biography/telnov-evgeniy-lvovich/>

Тельнов Євгеній Львович («Усач») // Книга пам'яті полеглих за Україну. URL: <https://memorybook.org.ua/22/telnov.htm>

*Центр досліджень воєнної історії
Збройних Сил України*

ТОВСТОНОГ, ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Товстоно́г, Олексáндр Володи́мирович (14.12.1991, селище Портівське, тепер село Маріупольського району Донецької області, Україна — 11.10.2022, поблизу м. Сіверська Донецької області, Україна; похований 14.10.2022 у м. Білій Церкві Київської області, Україна) — військовослужбовець, сапер, старший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2022, посмертно).

Середню освіту здобув у місцевій школі (2008). Цього ж року вступив до Маріупольського металургійного вищого професійно-технічного училища (з 2011 — Державний навчальний заклад «Маріупольський центр професійно-технічної освіти»), здобув фах токаря. Займався бойовими мистецтвами, в училищі захоплювався стрільбою зі пневматичної зброї, брав участь в обласних змаганнях зі стрільби.

Працював на Маріупольському металургійному комбінаті імені Ілліча та металургійному комбінаті «Азовсталь» (тепер зруйновано російськими військами). Був задіяний у громадському житті міста, адміністратор групи про м. Маріуполь у соціальній мережі «ВКонтакте».

Після одруження переїхав до м. Білої Церкви.

2014 підписав контракт із ЗСУ, служив у новоствореному військовому формуванні — 54-й окремій механізованій бригаді (ОМБр) імені гетьмана Івана Мазепи Сухопутних військ ЗСУ (в/ч А0693). Службі в армії віддав шість років. Був кулеметником, піхотинцем, зацікавився саперською справою. Проходив навчання у 143-му об'єднаному навчально-тренувальному центрі з розмінування «Поділля» у м. Кам'янці-Подільському Хмельницької області. Пізніше неодноразово підвищував тут кваліфікацію, був сапером 1-го рівня розмінування.

Брав участь в операції Об'єднаних сил (ООС) на Сході України. Після отримання звання молодшого лейтенанта призначений командиром інженерно-саперної роти групи інженерно-саперного забезпечення 54-ї ОМБр імені гетьмана Івана Мазепи. Позивний «Людоєд».

Вступив 2017 на юридичний факультет Харківського національного університету внутрішніх справ (на заочну форму навчання), отримав диплом зі спеціальності «Правознавство».

Широкомасштабне вторгнення російських військ в Україну (24.02.2022) зустрів, перебуваючи на ротатії в зоні ООС у м. Мар'їнці, яке невдовзі опинилося в епіцентрі бойових дій.

У захисника залишилися мати, дружина, два сини та сестра.

У середині березня 2022 у складі військового підрозділу чинив опір просуванню противника на південно-східній околиці м. Мар'їнки, було знищено 2 танки та 2 бойові машини піхоти. Проте через значну перевагу ворога в засобах ураження особовий склад бригади було відведено на другу лінію оборони. Наступного дня воїни пішли у контрнаступ та повернули залишені позиції під контроль ЗСУ, в квітні — відкинули противника з міста.

Виконував бойові завдання у населених пунктах Волноваського, Покровського, Кальміуського, Краматорського районів Донецької області, Северодонецького (тепер Сіверськодонецького) району Луганської області тощо, містах Волновасі, Вугледарі, Сіверську та ін. Зусиллями сапера розміновано сотні мін і снарядів. Після звільнення м. Лимана брав участь у його розмінуванні. Очищав українську землю в м. Ізюмі від ворожих снарядів, які не вибухнули.

Загинув під м. Сіверськом під час знешкодження нерозірваних касетних боєприпасів після ворожого обстрілу моста. У разі підризу мосту українським захисникам загрожувало оточення та втрата особового складу. О. Товстоног устиг перенести снаряд на безпечну відстань, але той здетонував.

Нагороджений медаллю «За військову службу Україні» (2020), нагрудними знаками «За зразкову службу» та «Хрест 54-ї ОМБр», відзнакою «За розмінування».

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

Почесний громадянин Білоцерківської міської територіальної громади (з 2023, посмертно).

Похований на Алеї героїв Сухоярського цвинтаря в м. Білій Церкві.

Додатково

Надзвичайно пишався своїм давнім родом Товстоногів. Мав героїчного предка — отамана Щербинського куреня Федора Товстонога, який прославив себе у війні 1769–1770 проти турок, повернувся тяжкопораненим і через кілька місяців помер; збереглася могила козака.

Прощання з героєм відбулося у білоцерківській церкві Покрови Божої Матері у день християнського свята, яке особливо шанували козаки, — Покрови Пресвятої Богородиці.

Джерело

Про присвоєння О. Товстоногу звання Герой України: Указ Президента України № 646/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6462023-48425>

Література

Зеленський посмертно присвоїв звання Героя України Олександру Товстоногу з Білої Церкви // Київщина 24/7. 2023. URL: <https://kyivschina24.com/news/zelenskyj-posmertno-prysvoyiv-zvannya-geroya-ukrayiny-oleksandru-tovstonogu-z-biloyi-czerkvy/>

Полеглі за Україну. Військовослужбовці Збройних Сил України, удостоєні звання Герой України посмертно (2023 рік). Київ : Центр учбової літератури, 2024. 94 с.

Олександр Товстоног // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/oleksandr-tovstonoh>

ТОРШИН ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

Торшін Володимир Володимирович (21.03.1987, м. Рені, тепер Ізмаїльського району Одеської області, Україна — 22.03.2022, м. Маріуполь Донецької області, Україна) — військовослужбовець, підполковник Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився у сім'ї військового. 1996 разом із батьками переїхав до м. Білгорода-Дністровського. Після закінчення військового ліцею в м. Одесі продовжив здобувати військову освіту у Львівському інституті сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного Національного університету «Львівська політехніка» (тепер Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного). Навчався в Національному університеті оборони України у м. Києві (мав закінчити 2022).

За розподілом потрапив до Військово-морських сил ЗСУ у Криму, де був командиром взводу, командиром батареї.

Після окупації Криму 2014 служив у одній із військових частин у м. Миколаєві. Учасник антитерористичної операції на Сході України. 2014–2021 виконував бойові завдання у складі артилерійських підрозділів. З 2015 приєднався до 36-ї окремої бригади морської піхоти імені контрадмірала М. Білінського, де обіймав посаду командира гаубичного самохідно-артилерійського дивізіону бригадної артилерійської групи.

Від початку повномасштабного вторгнення Збройних сил Російської Федерації в Україну продовжував виконувати бойові завдання. Брав участь в обороні м. Маріуполя. Під його безпосереднім керівництвом

твом самохідно-артилерійський дивізіон забезпечив належну вогневу підтримку позицій підрозділів морської піхоти на передових позиціях.

22.08.2022 отримав смертельне уламкове поранення голови.

Орден Богдана Хмельницького III (2019) та II (2022, посмертно) ступенів.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

У м. Білгороді-Дністровському ім'я підполковника В. Торшина увічнили на Алеї Слави.

На будівлі Білгород-Дністровської школи № 4, де він навчався, встановлено меморіальну дошку.

В. Граждан, міський голова Білгорода-Дністровського: «Вірним Батьківщині до останніх хвилин свого життя залишався командир самохідно-артилерійського дивізіону 36-ї окремої бригади морської піхоти підполковник Володимир Торшин. Він був справжнім морським піхотинцем, який віддав у боротьбі за Україну найдорожче, що є у людини, — своє життя. Пам'ять про Героя України Володимира Володимировича Торшина буде завжди з нами, а його відданість Батьківщині та мужність будуть прикладом для всіх поколінь».

Цит. за: Полищук Н. У місті Білгород-Дністровський відкрили меморіальну дошку на честь загиблого земляка Торшина Володимира (фото) // Бессарабія.

UA. 2024. URL: <https://bessarabia.ua/ua/>

persona/u-misti-bilgorod-dnistrovskij-vidkryly-memorialnu-doshku-na-chest-zagbylogo-zemlyaka-torshyna-volodymyra-foto/

Джерела

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України № 220/2022 від 07 квітня 2022 р. // Президент України. 2022. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2202022-42049>

Про відзначення державними нагородами України з нагоди Дня незалежності України: Указ Президента України № 238/2018 від 23 серпня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2382018-24718>

Про присвоєння В. Торшину звання Герой України: Указ Президента України № 645/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6452023-48421>

Література

Ільїна С. Чекає на Перемогу, аби знайти могилу сина у Маріуполі: сповідь батька Героя України з Аккермана, який отримав посмертну нагороду з рук президента // Бессарабія Inform. 2024. URL: <https://bessarabiainform.com/2024/03/chekae-na-peremohu-aby-znayty-mohylu-syna-u-mariupoli-spovid-batka-heroya-ukrainy-z-akkermana-yakyy-otrymav-posmertnu-nahorodu-z-ruk-prezydenta/>

Полищук Н. У місті Білгород-Дністровський відкрили меморіальну дошку на честь загиблого земляка Торшина Володимира (фото) // Бессарабія.UA. 2024. URL: <https://bessarabia.ua/ua/persona/u-misti-bilgorod-dnistrovskij-vidkryly-memorialnu-doshku-na-chest-zagyblogo-zemlyaka-torshyna-volodymyra-foto/>

ЦЕРАХТО ДМИТРО ВАЛЕРІЙОВИЧ

Церахто́ Дмитро́ Вале́рійович (22.06.1997, смт Сартана, тепер селище Маріупольського району Донецької області, Україна — 16.01.2023, біля м. Бахмута Донецької області, Україна; похований у м. Києві) — військовослужбовець, молодший сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Походив із родини надазовських греків.

Закінчив місцеву школу, Харківський національний університет будівництва та архітектури (2019).

Проходив 2020–2021 строкову службу в м. Маріуполі (в/ч 3057), отримав статус учасника бойових дій.

Повернувся до м. Харкова. Працював інженером-спеціалістом із металобетонних конструкцій, керівником відділу будівельної фірми.

На початку широкомасштабного вторгнення військ РФ в Україну (24.02.2022) вирушив до м. Києва, щоб обороняти столицю. Добровільно вступив до лав територіальної оборони. Брав участь у боях під м. Києвом, звільняв Бучанський район Київської області, м. Ірпінь, с-ще Гостомель.

Потім переведений у полк «Сили спеціальних операцій Азов» (пізніше переформований у 3-тю окрему штурмову бригаду) Сухопутних військ ЗСУ, служив головним сержантом 3-го взводу 3-ї штурмової роти 2-го штурмового батальйону, заступником командира відділення роти. Готував бійців, передавав військовий досвід. У складі полку здійснював деокупацію населених пунктів Херсонщини. Виконував бойові завдання на Запорізькому напрямку. Позивний «Грек».

Загинув 16.01.2023 під час виконання бойового завдання. Похований на Лісовому кладовищі у м. Києві.

Залишилися батьки, сестра.

Від початку 2023 обороняв м. Бахмут. Неодноразово виявляв мужність і хоробрість.

16.01.2023 під час чергового ворожого штурму захисники, що обороняли сусідні позиції, попросили про підмогу — був ризик, що ворог зайде у тил. Д. Церахто із двома побратимами вирушили у бій та зупинили просування ворога. Бійці не тільки втримали оборону, а й пішли у контрнаступ, унаслідок якого ліквідовано щонайменше 13 окупантів. Під час бою отримав смертельне кульове поранення (куля потрапила в шию, ушкодивши артерію).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (06.12.2023, посмертно).

Додатково

Дмитро захоплювався грою на гітарі, силовими видами спорту. Цікавився історією, добре знав історію України. Писав вірші та пісні. Мав лідерські якості, мотивував і вів за собою товаришів, міркував про можливість політичної діяльності після війни. За спогадами сестри, хотів після перемоги одружитися.

Мріяв визволити рідне селище та м. Маріуполь.

Побратими у пам'ять про Дмитра виготовили шеврон, який одягають на бойові виходи. Кажуть, що «Грек» назавжди з ними в строю.

Джерело

Про присвоєння Д. Церахту звання Герой України: Указ Президента України № 802/2023 від 6 грудня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/8022023-49129>

Література

Голодрига Ю. Під Бахмутом загинув 25-річний сержант Дмитро Церахто. «Мріяв звільнити рідний Маріуполь» // Експрес. 2023. URL: <https://expres>

online/zhittevi-istorii/pid-bakhmutom-zaginuv-25-richniy-serzhant-dmitro-tserakhto-mriyav-zvilniti-ridniy-mariupol

Дмитро Церахто // Платформа пам'яті Меморіал. URL: <https://www.victims.memorial/people/dmytro-tserakhto>

Церахто Дмитро Валерійович «Грек» // Маріупольський краєзнавчий музей. URL: <https://mariupol-museum.org.ua/memorial/czerahto-dmytro-valerijovych-grek/>

ШАПОВАЛ МАКСИМ МИХАЙЛОВИЧ

Шаповал Максим Михайлович (06.07.1978, м. Вінниця, тепер Україна — 27.06.2017, м. Київ, Україна) — військовослужбовець, генерал-майор (2017, посмертно), командир загону спеціального призначення Головного управління розвідки Міністерства оборони України (ГУР МОУ), учасник російсько-української війни (етап антитерористичної операції на Сході України; АТО), захисник Донецького аеропорту, Герой України (2017, посмертно).

Батько був льотчиком.

Навчався в загальноосвітній школі № 10 та № 15 у м. Вінниці. 1995 здобував освіту в Київському вищому інженерному радіотехнічному училищі протиповітряної оборони імені маршала авіації О. І. Покришкіна. Після ліквідації закладу 1999 перейшов до новоствореного Київського військового інституту управління і зв'язку (тепер Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут, ВІТІ; спеціальність «Шифрувальник»), який закінчив 2000.

Служив офіцером служби шифрованого зв'язку й режиму секретності ГУР МОУ. 2001 брав участь у миротворчій місії ООН в Сьєрра-Леоне, після повернення служив старшим офіцером, командиром групи водолазів-розвідників.

Від 2010 — в Управлінні державної охорони України, з 2012 — начальник служби інструкторів, заступник командира; від січня 2014 — командир 10-го окремого загону спеціального призначення ГУР МОУ (в/ч А2245, м. Київ).

3 весни 2014 брав участь в АТО, виконував завдання на території Донецької та Луганської областей.

27.06.2017 загинув унаслідок терористичного акту — підризу автомобіля (м. Київ). Прощання із загиблим відбулось 30.06.2017 в Центральному будинку офіцерів Збройних сил України (м. Київ).

Похований на Байковому кладовищі.

Залишилися мати, дружина та двоє дітей.

У травні 2014 очолював групу спеціального призначення, яка звільняла від бойовиків Міжнародний аеропорт «Донецьк» імені Сергія Прокоф'єва і зайшла до нього першою.

Улітку 2014 звільняв окуповані населені пункти в Донецькій області, учасник боїв за висоту Савур-Могила (курган висотою 278 м над рівнем моря, частина Донецького кряжу).

Брав участь у плануванні та проведенні розвідувальних рейдів у глибокий тил противника; своєчасному оповіщенні про розгортання російської артилерії, що врятувало життя українським військовим і цивільним; документуванні злочинних дій збройних сил країни-агресора — РФ на території України.

За мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вагомий особистий внесок у зміцнення обороноздатності та безпеки держави, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (07.09.2017, посмертно).

Присвоєно військове звання генерал-майор (30.06.2017, посмертно).

Нагороджений громадською відзнакою «Народний Герой України» (19.08.2017, посмертно), нагрудним знаком «За оборону Донецького аеропорту» (посмертно); медалями: «10 років Збройним силам України», «15 років Збройним силам України», «20 років сумлінної служби».

Генерал-майора М. Шаповала навечно зараховано до списків військової частини, якою командував. Його ім'я внесено в Книгу слави ГУР МОУ.

10-му окремому загону спеціального призначення присвоєно ім'я генерал-майора Максима Шаповала (07.09.2017).

Погруддя М. Шаповала встановлено на Алеї Героїв Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (27.10.2017); меморіальні дошки — на фасаді будівлі Інституту спеціального зв'язку та захисту інформації Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» (09.02.2018), будинку, де мешкав 16.01.2023 М. Шаповал (червень 2018), у Вінницькій загальноосвітній школі № 15 (жовтень 2018).

У м. Києві перейменовано вулицю Механізаторів на Генерала Шаповала (06.12.2018) та відкрито сквер Максима Шаповала, де розташовано садово-паркову скульптуру «Українські розвідники» (художник М. Білик). На честь М. Шаповала перейменовано вулиці в м. Вінниці та в с. Вінницькі Хутори Вінницького району Вінницької області.

На його честь випущено художній маркований конверт із серії «Героям Слава!» («Укрпошта», 2018).

Портрет вміщено на меморіалі «Стіна пам'яті полеглих за Україну» у м. Києві (секція 9, ряд 10, місце 31).

П. Порошенко: «Генерал-майор Максим Шаповал — військовий, на прикладі якого виховуватимуться нові покоління української розвідки. Максим був учасником найбільш важких боїв 2014–15 років: на чолі окремого загону спеціального призначення воював у самому пеклі Донецького аеропорту, брав участь у боях за стратегічно важливу висоту — Савур-Могилу. Герої не вмирають...».

Цит. за: Facebook. 2018. URL: <https://www.facebook.com/petroporoshenko/photos/a.474415552692842.1073741828.474409562693441/1320934964707559/?type=3&theater>

Н. Шаповал (мама): «У 37 років Максима призначили командиром спецназу. Під його керівництвом було 200 офіцерів. Усі його поважали, син мав багато друзів, тому що був чесним, без зайвого лукавства та думав. Прямолінійний. За це його любили. В нього це ще з дитинства. Готовий був віддати останню сорочку заради когось. Вони з побратими першими увійшли у Донецький аеропорт. На поминках побратими сина розповідали, що їх було 16 чоловік. Сили нерівні на противагу ворога. Максим спитав, чи готові воїни загинути за Батьківщину. І коли почув ствердну відповідь від кожного персонально, вони кину-

лись у бій. І дали достойну відсіч ворогу. Це вони стояли біля витоків легенди про кіборгів, яку запустив ворог. Протримались там три дні, поки не надійшло підкріплення. Взагалі, Максим багато разів був у АТО. Виконували свої обов'язки часто в темну пору доби. Деталі не можу розповісти, але знищення ватажків та військових із так званих «ДНР» та «ЛНР» — це саме справа рук сина та його колег».

Цит. за: Володимирова В. Вбивцею вінницького генерала Шаповала став Олег Шутов, він учасник диверсійної групи, засланої із Росії вбивати високопосадовців та розвідників України // 33 Канал. 2019. URL: <https://33kanal.com/news/59192.html>

Джерела

Про присвоєння військового звання: Указ Президента України № 169/2017 від 30 червня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/1692017-22102>

Про присвоєння М. Шаповалу звання Герой України: Указ Президента України № 264/2017 від 07 вересня 2017 р. // Президент України. 2017. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/2642017-22566>

Література

Володимирова В. Вбивцею вінницького генерала Шаповала став Олег Шутов, він учасник диверсійної групи, засланої із Росії вбивати високопосадовців та розвідників України // 33 Канал. 2019. URL: <https://33kanal.com/news/59192.html>

Козубенко О. У Києві урочисто відкрили сквер імені Героя України Максима Шаповала та пам'ятник усім воєнним розвідникам // АрміяInform. 2021. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/06/27/sogodni-v-kyievi-urochysto-vidkryly-skver-imeni-geroya-ukrayiny-maksyma-shapovala-ta-pamyatnyk-usim-voyennym-rozvidnykam/>

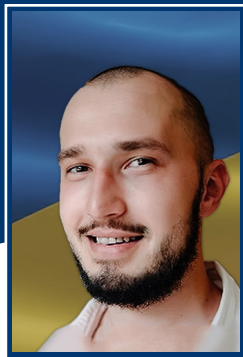
Столичний сквер перейменовано на честь Героя України розвідника Максима Шаповала // АрміяInform. 2021. URL: <https://armyinform.com.ua/2021/06/11/stolychnyj-skver-perejmenovano-na-chest-geroya-ukrayiny-rozvidnyka-maksyma-shapovala/>

Шаповал Максим Михайлович // Книга пам'яті полеглих за Україну. Вінницька область. Вінниця : ПрАТ «Вінницька обласна друкарня», 2023. Кн. 1: 18.02.2014 — 23.02.2022. Вінничани, які загинули у боротьбі за суверенітет України: учасники Революції Гідності та російсько-української війни. С. 244–245.

Герой України Шаповал Максим Михайлович // Головне управління розвідки Міністерства оборони України. URL: <https://gur.gov.ua/content/shapoval-maksym-mykhailovych.html>

Меморіал загиблим офіцерам-зв'язківцям// Військовий інститут телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут. URL: <https://www.viti.edu.ua/heroes>

ШАРОПОВ БІЖАН РАШИДОВИЧ

Шаропов Біжан Рашидович (07.10.1989, м. Душанбе, тепер Таджикистан — 13.04.2022, поблизу м. Ізюма Харківської області, Україна; похований 20.03.2023 у м. Києві) — біолог і біофізик, військовослужбовець, солдат Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

1995 родина переїхала до м. Києва.

Закінчив факультет природничих наук Національного університету «Києво-Могилянська академія» (НаУКМА): з 2011 — бакалавр, з 2013 — магістр.

Учасник Революції гідності та антитерористичної операції на Сході України. Від травня 2014 до лютого 2015 служив у Луганській області у складі новоствореного добровольчого 24-го окремого штурмового батальйону «Айдар» Сухопутних військ ЗСУ. Військовий позивний «Кажан».

Після служби закінчив аспірантуру в Інституті фізіології імені О. О. Богомольця НАН України, 2019 захистив кандидатську дисертацію. Працював у відділі нервово-м'язової фізіології цього інституту і водночас читав курс нейрофізіології на кафедрі біології НаУКМА. Очолював Раду молодих учених Національної академії медичних наук України.

2016 став співзасновником і головним біологом приватної біотехнологічної компанії «Українські генетичні технології» з виробництва реактивів для біологічних лабораторних досліджень в Україні. Навесні 2020 компанія оголосила про створення тест-системи на основі полімеразної ланцюгової реакції для виявлення збудника коронавірусної інфекції.

Автор низки публіцистичних статей на тему націоналізму та науково-популярних статей, зокрема щодо глобальних епідемій, космічної медицини.

2019 став фіналістом конкурсу на Премію Фонду Платона Костюка Наукового товариства ім. Шевченка у США.

На початку широкомасштабного вторгнення РФ в Україну повернувся до війська. Служив у складі окремої роти спеціального призначення 112-ї бригади територіальної оборони. Брав участь у звільненні Київської та Харківської областей.

Загинув у бою.

20.03.2023 на Майдані Незалежності у м. Києві відбулося прощання з військовослужбовцем. Похований на Алеї Слави Лук'янівського державного історико-меморіального заповідника.

Під час виконання бойового завдання біля с. Шийківка Ізюмського району разом із О. Тарахкалом замінували й підірвали міст, що не дало противнику підійти ближче; коригували вогонь української артилерії, яка знищила військову колону ворога і зупинила її просування.

13.04.2022 поблизу с-ща Борова Ізюмського району противник обстріляв і оточив підрозділ Б. Шаропова. Попри пошкодження техніки військовослужбовці прийняли бій, під час якого Б. Шаропов зник безвісти.

У жовтні 2022 пошукова група Генерального штабу ЗСУ виявила в с. Копанки Ізюмського району братську могилу, у якій було й тіло Б. Шаропова.

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (29.09.2023, посмертно).

2023 в НаУКМА для аспірантів-біологів започатковано стипендію імені Б. Шаропова, що дає можливість стажуватися у кращих лабораторіях світу для вивчення інноваційних наукових методів.

Джерело

Про присвоєння Б. Шаропову звання Герой України: Указ Президента України № 647/2023 від 29 вересня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6432023-48413>

Література

Біжан Шаропов // Голос війни. Історії ветеранів. Київ : [б. в.], 2017. 147 с. URL: https://internews.ua/storage/app/media/Golos_viyni_epub.pdf

Рінгіс А. Як біолог Біжан Шаропов став добровольцем батальйону «Айдар» // NV.ua. 2020. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/civilni/yak-biolog-bizhan-sharopov-stav-dobrovolcem-batalyonu-aydar-50070900.html>

На війні за Україну загинув науковець, громадський активіст і воїн Біжан Шаропов // Новинарня. 2023. URL: <https://novynarnia.com/2023/02/07/zahynuv-sharopov/>

ЮРЧИК СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ

Юрчик Сергій Вікторович (08.09.1990, с. Іваньки, тепер Уманського району Черкаської області, Україна — 30.06.2022, с. Клинове Бахмутського району Донецької області, Україна) — військовослужбовець, молодший лейтенант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2024, посмертно).

Навчався в Університеті державної фіскальної служби України (тепер Державний податковий університет; м. Ірпінь Київської області) та Дніпропетровському регіональному інституті державного управління Національного університету управління при Президентіві України у м. Дніпрі.

Працював юристом у Маньківській районній державній адміністрації Черкаської області (тепер Уманський район), Департаменті екології та природних ресурсів Черкаської облдержадміністрації, Обласному центрі екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Черкаської обласної ради, багатопрофільній лікарні у м. Золотоноші Черкаської області.

2015–2016 — помічник заступника голови Черкаської облдержадміністрації.

Керував ТОВ «Еспо-Консалтинг», Державним підприємством «Черкаський обласний фонд підтримки індивідуального житлового будівництва на селі», юридичним відділом у ТОВ «Світ ласощів» та відділом охорони здоров'я Смілянської міської ради Черкаської області.

Від 28.04.2022 — на військовій службі. Був командиром взводу 13-го батальйону 58-ї окремої мотопіхотної бригади імені гетьмана Івана Виговського Сухопутних військ ЗСУ.

30.06.2022 під час бою з переважаючими силами противника молодший лейтенант С. Юрчик був важко поранений. Віддав наказ відступати для збереження особового складу взводу, а сам залишився на позиції прикривати відхід побратимів і до останнього вів вогонь по противнику.

Відзнака «За заслуги перед Черкащиною» (2023, посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.08.2024, посмертно).

Почесне звання «Захисник України — Герой Черкас» (2024, посмертно)

Джерело

Про присвоєння С. Юрчику звання Герой України: Указ Президента України № 538/2024 від 23 серпня 2024 р. // Президент України. 2024. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5382024-51705>

Література

Швед О. Лейтенанта з Золотоніщини посмертно нагородили за заслуги перед Черкащиною // Суспільне Черкаси. 2023. URL: <https://suspilne.media/cherkasy/618413-lejtenanta-z-zolotonisini-posmertno-nagorodili-za-zaslugi-pered-cerkasinou/>

Президент присвоїв Сергію Юрчику звання Герой України // Прочерк. 2024. URL: <https://procherk.info/news/7-cherkassy/120750-prezident-prisvoyim-sergiju-jurchiku-zvannja-geroj-ukrayini>

ЮРЧИК ЮРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Юрчик Юрій Олександрович (24.06.1985, м. Старокостянтинів Хмельницького району Хмельницької області, тепер Україна — 08.01.2023, м. Соледар Бахмутського району Донецької області, Україна; похований 10.01.2023 у рідному місті) — військовослужбовець, полковник Державної прикордонної служби України (ДПСУ), заступник командира, начальник штабу підрозділу спецпризначенців ДПСУ, учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

Народився в сім'ї офіцера. Із дитинства займався спортом.

2006 закінчив Національну академію Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького та магістратуру при ній.

Служив у Відділі прикордонної служби «Білопільля» Сумського прикордонного загону. Став першим заступником начальника — начальником штабу Мукачівського прикордонного загону (Закарпатська область). Близько 20 років служив у прикордонних військах.

Жив із родиною у м. Борисполі на Київщині. Займався плаванням.

На момент широкомасштабної війни був начальником штабу 10-го окремого загону оперативного реагування «Дозор» ДПСУ. Позивний «Радон». У липні 2022 перебував на посаді першого заступника начальника загону — начальника штабу мобільного прикордонного загону. Після бойових операцій у Київській, Чернігівській, Харківській, Запорізькій, Дніпропетровській та Херсонській областях зведений прикордонний загін «Дозор» у грудні 2022 вибув на Донеччину. Ю. Юрчик сформував зведений загін ДПСУ «Соледар». Підрозділ вирушив на одну з найскладніших ділянок ведення бойових дій — м. Соледар.

Загинув під час евакуації поранених.
Залишилися батьки, брат, дружина і донька.

07.01.2023 після уточнення завдань у взаємодії з керівництвом 46-ї бригади Збройних сил України полковнику Ю. Юрчику наказано зайняти позиції у центральній частині м. Соледара. Його загону вдалося вибити противника і зайняти вцілілі позиції.

На світанку 08.01.2023 почався ворожий масований артилерійський обстріл (тривав 4 години). Ворожа міна влучила в одне з укриттів військовослужбовців. На допомогу вирушила група прикордонників на чолі з полковником Ю. Юрчиком. Ризикуючи життям, він евакуював з-під ворожого обстрілу двох побратимів. Загинув під час надання допомоги від близького розриву ворожого снаряда.

За сумлінну та самовіддану службу відзначений відомчими нагородами.

Відзнака Президента України «За участь в антитерористичній операції».

За успішне виконання бойових завдань 2022 Міністр внутрішніх справ Д. Монастирський нагородив полковника вогнепальною зброєю.

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (23.02.2023, посмертно).

У лютому 2024 у м. Борисполі відбувся відкритий благодійний турнір із прикладного рукопашного бою пам'яті Героя України полковника Ю. Юрчика.

Джерело

Про присвоєння Ю. Юрчику звання Герой України: Указ Президента України № 99/2023 від 23 лютого 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/992023-45889>

Література

Вічна слава і пам'ять прикордоннику Юрію Юрчику — героїчному сину нашого народу // Державна прикордонна служба України. 2023. URL : <https://>

dpsu.gov.ua/ua/news/35472-Vichna-slava-i-pamyat-prikordonniku-YUriyu-YUrchiku-geroichnomu-sinu-nashogo-narodu

В останню путь провели загиблого під Соледаром прикордонника Юрія Юрчика // Державна прикордонна служба України. 2023. URL : <https://dpsu.gov.ua/ua/news/35460-V-ostannyu-put-proveli-zagiblogo-pid-Soledarom-prikordonnika-YUriya-YUrchika>

Мокрик А. Загинув, обороняючи Соледар: у Києві попросилися із полковником Держприкордонслужби // Telegraf. 2023. URL : <https://war.telegraf.com.ua/ukr/ukraina/2023-01-09/5774821-zaginu-v-oboronyayuchi-soledar-u-kiievi-poproshchalisya-iz-polkovnikom-derzhprikordonsluzhbi>

Порятунок життя побратимів ціною власного — полковник Юрій ЮРЧИК удостоєний звання Герой України (помертно) // Державна прикордонна служба України. 2023. URL : <https://dpsu.gov.ua/ua/news/36120-Poryatunok-zhittya-pobratimiv-cinoyu-vlasnogo-polkovnik-YUriy-YUrchik-udostoni-y-zvannya-Geroy-Ukraini-%20posmertno>

Президент України присвоїв командирі прикордонників Юрію Юрчику звання «Героя України» (помертно) // Міністерство внутрішніх справ України. 2023. URL : <https://mvs.gov.ua/news/prezident-ukrayini-prisvoyiv-komandiru-prikordonnikiv-iuriiu-iurciku-zvannia-geroia-ukrayini-posmertno>

Чупак М.-С. Віддав життя, коли допомагав побратимам: під Соледаром загинув полковник ДПСУ Юрій Юрчик // 24 канал. 2023. URL : https://24tv.ua/yuriy-yurchik-polkovnik-dpsu-zaginu-v-pid-soledarom-vnaslidok_n2233713

Юрій Юрчик // Книга пам'яті органів системи МВС. URL: <https://memory-book.mvs.gov.ua/iurcik-iurii-oleksandrovic>

Юрій Юрчик — справжній офіцер, прикордонник, товариш, професіонал, син, батько... // Державна прикордонна служба України. 2024. URL : <https://dpsu.gov.ua/ua/news/42918-YUriy-YUrchik-spravzhniy-oficer-prikordonnik-tovarish-profesional-sin-batko>

ЯНИШИН МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ

Янішин Мико́ла Олекса́ндрович (15.03.1986, м. Гнівань Вінницького району Вінницької області, тепер Україна — 05.05.2022, Бахмутський район Донецької області, Україна) — військовослужбовець, головний сержант Збройних сил України (ЗСУ), учасник російсько-української війни, Герой України (2023, посмертно).

2001 закінчив Шендерівську загальноосвітню школу I–II ступенів, 2004 — Гніванське професійно-технічне училище № 12 (тепер Гніванський професійний ліцей), 2006 — Іллінецький коледж Вінницького аграрного університету (тепер Іллінецький аграрний фаховий коледж).

2006–2007 проходив строкову службу в лавах ЗСУ. 2007–2016, 2019–2021 працював на різних підприємствах.

2016–2019, від 2021 — служив у танковому батальйоні 30-ї окремої механізованої бригади імені князя Костянтина Острозького Сухопутних військ ЗСУ (м. Звягель Житомирської області). Брав участь в АТО.

Від 24.02.2022 — на фронті. Брав участь у батальйонних тактичних навчаннях із бойовою стрільбою.

Намагався врятувати побратимів з іншого танка від артилерійського удару противника. Загинув 05.05.2022 під час обстрілу на Бахмутському напрямку.

Почесний нагрудний знак «За вірність у військовій службі» III ступеня.

Орден «Слава України» (посмертно).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (08.07.2023, посмертно).

Джерело

Про присвоєння М. Янишину звання Герой України: Указ Президента України № 401/2023 від 8 липня 2023 р. // Президент України. 2023. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/4012023-47461>

Література

Вони наші біль і гордість! Вінниччина прощається із загиблими на цьому тижні Героями // 33-й новини. 2022. URL: <https://33kanal.com/news/181286.html>
Бондарев В. Президент присвоїв звання «Герой України» чотирьом загиблим воїнам з Вінниччини // Суспільне. Вінниця. 2023. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/525543-president-prisvoiv-zvanna-geroj-ukraini-cotiro-m-zagiblim-voinam-z-vinnicini/>

Загинув у бою за Україну 5 травня 2022 року // Гніванська міська територіальна громада. 2023. URL: <https://gnivan-miskrada.gov.ua/news/1701164108/>

Зеленський присвоїв звання «Герой України» чотирьом загиблим бійцям з Вінниччини (Фото) // Vinbazar.com. 2023. URL: <https://vinbazar.com/news/suspilstvo/zelenskiy-prisvov-zvannya-geroy-ukrainski-cotiro-m-zagiblim-biytsiyam-z-vinnichchini-foto>

Шести воїнам 30-ї ОМБр посмертно присвоєно звання «Герой України» // Звягель інфо. 2023. URL: <https://zvyagel.com.ua/news/155906-shestu-voyinam-30-yi-ombr-posmertno-prusvoyeno-zvannya-geroy-ukrayinu.html>

Бондарев В. Зеленський вручив сертифікати на житло воїнам з Вінниччини, які отримали звання Героя України // Суспільне. Вінниця. 2024. URL: <https://suspilne.media/vinnytsia/693136-zelenskij-vruciv-sertifikati-na-zitlo-voinam-z-vinnicini-aki-otrimali-zvanna-geroa-ukraini/>

Сторінка пам'яті героїв Вороновицької територіальної громади // Вороновицька територіальна громада. URL: <https://votg.gov.ua/geroyi-gromady/>

ПЕРЕДМОВА.....3

Алексапольський Святослав Миколайович.....	7
Аль Шамі Фарес Недадь.....	11
Аметов Решат Мідатович.....	14
Ахметгарєєв Ілля Шамільович.....	18
Бабій Олег Іванович.....	21
Блажко Віталій Олегович.....	24
Блищик Вадим Адамович.....	28
Богач Василь Володимирович.....	32
Бомко Микола Дмитрович.....	35
Боровицький Назар Богданович.....	37
Боршуляк Олександр Володимирович.....	40
Бохонок Віталій Володимирович.....	42
Бубенко Роман Васильович.....	45
Букало Роман Сергійович.....	48
Бутусін Леонід Олегович.....	50
Бутусін Роман Олегович.....	53
Буяло Олег Юрійович.....	56
Вовк Андрій Богданович.....	58
Волочій Іван Миколайович.....	61
Гапоненко Юрій Андрійович.....	64
Гах Роман Васильович.....	68
Глоба Євген Олександрович.....	72
Горайський Юрій Володимирович.....	74
Горбань Владислав В'ячеславович.....	77
Горбенко Святослав Сергійович.....	79
Гранчар Дмитро Борисович.....	83
Гур'єв Тарас Анатолійович.....	86
Гусєв Андрій Валерійович.....	89
Довгун Тарас Сергійович.....	91

Дудченко Володимир Володимирович...	94
Камардін Едуард Русланович.....	97
Карачун Володимир Миколайович	100
Кримський Іван Степанович.....	103
Лабунський Денис Богданович	106
Леунов Олександр Володимирович	109
Лисенко Євген Вадимович	111
Лі Сергій Георгійович	114
Лонський Владислав Олегович	118
Лоскот Євген Олександрович	121
Ляшенко Ігор Вікторович.....	124
Мацієвський Олександр Ігорьович	127
Міхнюк Олег Іванович.....	132
Могилко Костянтин Вікторович	137
Мурашко Данило Геннадійович.....	141
Небось Ігор Євгенович	144
Носенко Микола Анатолійович.....	146
Олійник Ярослав Олексійович.....	148
Ошкало Валерій Миколайович	150
Римський Максим Олександрович.....	153
Ріхтер Денис Сергійович.....	156
Романченко Дмитро Юрійович	158
Сімонова Ольга Сергіївна	160
Сліпак Василь Ярославович	164
Смітюх Анатолій Антонович	168
Снітко Андрій Володимирович.....	171
Сова-Лісовець	
Володимир Олександрович.....	175
Сорока Андрій Віталійович.....	178
Стельмах Володимир	
Володимирович	182
Стрижак Максим Іванович	185
Суботін Андрій Валерійович	189
Сучков Сергій Веніамінович.....	192
Тельнов Євгеній Львович.....	195
Товстоног	
Олександр Володимирович.....	199
Торшин Володимир Володимирович ...	202
Церахто Дмитро Валерійович.....	205
Шаповал Максим Михайлович.....	208
Шаропов Біжан Рашидович	212
Юрчик Сергій Вікторович	215
Юрчик Юрій Олександрович.....	217
Янишин Микола Олександрович.....	220

Джерела інформації

Вебсайти органів влади й посадових осіб України,
військових формувань та правоохоронних органів:

Верховна Рада України // URL: <https://www.rada.gov.ua/>
Головне управління розвідки Міністерства оборони України // URL: <https://gur.gov.ua/>
Державна прикордонна служба України // URL: <https://dpsu.gov.ua/>
Міністерство оборони України // URL: <https://www.mil.gov.ua/>
Президент України // URL: <https://www.president.gov.ua/>
Служба безпеки України // URL: <https://ssu.gov.ua/>
Український інститут національної пам'яті // URL: <https://uinp.gov.ua/>

Офіційні сторінки Генерального штабу Збройних сил України,
оперативних командувань, родів військ у соціальних мережах:

ВМС ЗС України // URL: <https://www.facebook.com/navy.mil.gov.ua>
Генеральний штаб ЗСУ // URL: <https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua>
Національна гвардія України // URL: <https://ngu.gov.ua/>
Командування Десантно-штурмових військ ЗСУ // URL: <https://www.facebook.com/www.dshv.mil.gov.ua>
Командування Повітряних сил ЗСУ // URL: <https://www.facebook.com/kpszs>
Оперативне командування «Схід» // URL: <https://www.facebook.com/EastOC>
Оперативне командування «Північ» // URL: <https://www.facebook.com/kommander.nord>

Сторінки інформаційних агенств і ЗМІ:

АрміяInform // URL: <https://armyinform.com.ua/>
«Голос України» // URL: <http://www.golos.com.ua/>
«Новинарня» // URL: <https://novynarnia.com/>
Obozrevatel // URL: <https://www.obozrevatel.com/rus/>
Українська правда // URL: <https://www.pravda.com.ua>
Главком // URL: <https://glavcom.ua/>
Крим.Реалії // URL: <https://ua.krymr.com/>
Радіо Свобода // URL: <https://www.radiosvoboda.org>
Український меморіал // URL: <https://ukraine-memorial.org/>
Укрінформ // URL: <https://www.ukrinform.ua/>
Цензор. Нет // URL: <https://censor.net/>

Статті про Героїв України оприлюднено на порталі e-ВУЕ
URL: <https://vue.gov.ua/>

Державна наукова установа «Енциклопедичне видавництво»
URL: <https://ev.vue.gov.ua/>

«Велика українська енциклопедія» в соціальних мережах
<https://www.facebook.com/vue.gov.ua/>
https://t.me/in_vue

Довідкове видання

**ГЕРОЇ УКРАЇНИ.
Російсько-українська війна**

Випуск 3

Упорядники:

к. і. н. Наталія Гаврилишина,

д. і. н., проф. Алла Киридон

Авторський колектив:

д. і. н., проф. Алла Киридон (кер. авт. колективу); д. філос. н., проф.

Алла Арістова; к. і. н. Наталія Гаврилишина; Катерина Подолець;

Катерина Торопчинова; к. і. н. Мар'яна Чорна; Центр досліджень

воєнної історії Збройних Сил України.

Макет і комп'ютерна верстка:

Михайло Гутман